

DZIENNIK USTAW

RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Warszawa, dnia 31 lipca 2023 r.

Poz. 1464

OBWIESZCZENIE MINISTRA FINANSÓW

z dnia 13 czerwca 2023 r.

w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie trybu i warunków postępowania firm inwestycyjnych, banków, o których mowa w art. 70 ust. 2 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi, oraz banków powierniczych

1. Na podstawie art. 16 ust. 3 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1461) ogłasza się w załączniku do niniejszego obwieszczenia jednolity tekst rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie trybu i warunków postępowania firm inwestycyjnych, banków, o których mowa w art. 70 ust. 2 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi, oraz banków powierniczych (Dz. U. z 2020 r. poz. 1922), z uwzględnieniem zmian wprowadzonych:

- 1) rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 7 grudnia 2021 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie trybu i warunków postępowania firm inwestycyjnych, banków, o których mowa w art. 70 ust. 2 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi, oraz banków powierniczych (Dz. U. poz. 2307);
- 2) rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 11 sierpnia 2022 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie trybu i warunków postępowania firm inwestycyjnych, banków, o których mowa w art. 70 ust. 2 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi, oraz banków powierniczych (Dz. U. poz. 1740).

2. Podany w załączniku do niniejszego obwieszczenia tekst jednolity rozporządzenia nie obejmuje:

- 1) odnośnika nr 2 oraz § 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 7 grudnia 2021 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie trybu i warunków postępowania firm inwestycyjnych, banków, o których mowa w art. 70 ust. 2 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi, oraz banków powierniczych (Dz. U. poz. 2307), które stanowią:

„²⁾ Niniejsze rozporządzenie w zakresie swojej regulacji wdraża dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/338 z dnia 16 lutego 2021 r. zmieniającą dyrektywę 2014/65/UE w zakresie wymogów informacyjnych, zarządzania produktami i limitów pozycji oraz dyrektywy 2013/36/UE i (UE) 2019/878 w zakresie ich zastosowania do firm inwestycyjnych w celu wsparcia odbudowy w następstwie kryzysu związanego z COVID-19 (Dz. Urz. UE L 68 z 26.02.2021, str. 14).”

„§ 2. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 28 lutego 2022 r.”;

- 2) odnośnika nr 2 oraz § 2 i § 3 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 11 sierpnia 2022 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie trybu i warunków postępowania firm inwestycyjnych, banków, o których mowa w art. 70 ust. 2 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi, oraz banków powierniczych (Dz. U. poz. 1740), które stanowią:

„²⁾ Niniejsze rozporządzenie w zakresie swojej regulacji wdraża dyrektywę delegowaną Komisji (UE) 2021/1269 z dnia 21 kwietnia 2021 r. zmieniającą dyrektywę delegowaną (UE) 2017/593 w odniesieniu do uwzględniania czynników zrównoważonego rozwoju w zobowiązaniach w zakresie zarządzania produktami (Dz. Urz. UE L 277 z 02.08.2021, str. 137).”

„§ 2. Przepisy § 34 ust. 2 pkt 1, § 39 ust. 1, 2a i 2b oraz § 44 ust. 6 rozporządzenia zmienianego w § 1, w brzmieniu nadanym niniejszym rozporządzeniem, stosuje się również do instrumentów finansowych wyemitowanych lub wystawionych przed dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, które są oferowane, rekomendowane lub w inny sposób udostępniane do nabycia lub objęcia po dniu 21 listopada 2022 r.

§ 3. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 22 listopada 2022 r.”.

Minister Finansów: *M. Rzeczkowska*

Załącznik do obwieszczenia Ministra Finansów
z dnia 13 czerwca 2023 r. (Dz. U. poz. 1464)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA FINANSÓW¹⁾

z dnia 30 maja 2018 r.

w sprawie trybu i warunków postępowania firm inwestycyjnych, banków, o których mowa w art. 70 ust. 2 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi, oraz banków powierniczych²⁾

Na podstawie art. 94 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (Dz. U. z 2023 r. poz. 646 i 825) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1

Przepisy ogólne

§ 1. Rozporządzenie określa tryb i warunki postępowania firm inwestycyjnych, banków, o których mowa w art. 70 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi, zwanej dalej „ustawą”, oraz banków powierniczych w zakresie:

- 1) promowania świadczonych usług oraz kontaktów z potencjalnymi klientami,
- 2) zawierania transakcji i dokonywania rozliczeń,
- 3) traktowania klientów jako klientów profesjonalnych lub detalicznych zgodnie z art. 3a ust. 1 i 2 ustawy,
- 4) świadczenia usług, w tym w zakresie świadczenia usług na rzecz kategorii klientów, o których mowa w art. 3a ust. 4 ustawy, w szczególności takich usług, których przedmiotem są instrumenty dłużne, których struktura utrudnia zrozumienie związanego z nimi ryzyka, i takich, których przedmiotem są lokaty strukturyzowane,
- 5) ustanawiania i realizacji zabezpieczeń spłaty kredytów i pożyczek udzielonych na nabycie instrumentów finansowych oraz zabezpieczenia wiarygodności na instrumentach finansowych, jeżeli konstrukcja tych instrumentów umożliwia ustanowienie zabezpieczenia,
- 6) przyjmowania lub przekazywania jakichkolwiek świadczeń pieniężnych lub niepieniężnych w związku z prowadzeniem działalności maklerskiej,

---

¹⁾ Minister Finansów kieruje działem administracji rządowej – instytucje finansowe, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 3 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 29 kwietnia 2022 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Finansów (Dz. U. poz. 939).

²⁾ Odnośnik nr 2 ze zmianą wprowadzoną przez § 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 11 sierpnia 2022 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie trybu i warunków postępowania firm inwestycyjnych, banków, o których mowa w art. 70 ust. 2 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi, oraz banków powierniczych (Dz. U. poz. 1740), które weszło w życie z dniem 22 listopada 2022 r.

²⁾ Niniejsze rozporządzenie w zakresie swojej regulacji:

- 1) wdraża dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/36/UE z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie warunków dopuszczenia instytucji kredytowych do działalności oraz nadzoru ostrożnościowego nad instytucjami kredytowymi, zmieniającą dyrektywę 2002/87/WE i uchylającą dyrektywę 2006/48/WE oraz 2006/49/WE (Dz. Urz. UE L 176 z 27.06.2013, str. 338, Dz. Urz. UE L 208 z 02.08.2013, str. 73, Dz. Urz. UE L 60 z 28.02.2014, str. 34, Dz. Urz. UE L 173 z 12.06.2014, str. 190, Dz. Urz. UE L 337 z 23.12.2015, str. 35, Dz. Urz. UE L 20 z 25.01.2017, str. 1, Dz. Urz. UE L 156 z 19.06.2018, str. 43, Dz. Urz. UE L 150 z 07.06.2019, str. 253, Dz. Urz. UE L 314 z 05.12.2019, str. 64, Dz. Urz. UE L 203 z 26.06.2020, str. 95, Dz. Urz. UE L 212 z 03.07.2020, str. 20, Dz. Urz. UE L 68 z 26.02.2021, str. 14 oraz Dz. Urz. UE L 129 z 15.04.2021, str. 163), dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/65/UE z dnia 15 maja 2014 r. w sprawie rynków instrumentów finansowych oraz zmieniającą dyrektywę 2002/92/WE i dyrektywę 2011/61/UE (Dz. Urz. UE L 173 z 12.06.2014, str. 349, Dz. Urz. UE L 257 z 28.08.2014, str. 1, Dz. Urz. UE L 175 z 30.06.2016, str. 8, Dz. Urz. UE L 188 z 13.07.2016, str. 28, Dz. Urz. UE L 273 z 08.10.2016, str. 35, Dz. Urz. UE L 64 z 10.03.2017, str. 116, Dz. Urz. UE L 231 z 14.09.2018, str. 39, Dz. Urz. UE L 314 z 05.12.2019, str. 64, Dz. Urz. UE L 320 z 11.12.2019, str. 1, Dz. Urz. UE L 334 z 27.12.2019, str. 155, Dz. Urz. UE L 347 z 20.10.2020, str. 50, Dz. Urz. UE L 68 z 26.02.2021, str. 14 oraz Dz. Urz. UE L 151 z 02.06.2022, str. 1) oraz dyrektywę delegowaną Komisji (UE) 2017/593 z dnia 7 kwietnia 2016 r. uzupełniającą dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/65/UE w odniesieniu do zabezpieczenia instrumentów finansowych i środków pieniężnych należących do klientów, zobowiązań w zakresie zarządzania produktami oraz zasad mających zastosowanie do oferowania lub przyjmowania wynagrodzeń, prowizji bądź innych korzyści pieniężnych lub niepieniężnych (Dz. Urz. UE L 87 z 31.03.2017, str. 500 oraz Dz. Urz. UE L 277 z 02.08.2021, str. 137);
- 2) służy stosowaniu rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 236/2012 z dnia 14 marca 2012 r. w sprawie krótkiej sprzedaży i wybranych aspektów dotyczących swapów ryzyka kredytowego (Dz. Urz. UE L 86 z 24.03.2012, str. 1 oraz Dz. Urz. UE L 257 z 28.08.2014, str. 1).

- 7) przekazywania sprawozdań, o których mowa w art. 83j ust. 1 ustawy, w przypadku świadczenia usługi maklerskiej, o której mowa w art. 69 ust. 2 pkt 1 i 5 oraz ust. 4 pkt 6 i 8 ustawy, o ile dotyczy wykonywania czynności, o których mowa w art. 69 ust. 2 pkt 1, 2, 4 i 5 oraz ust. 4 pkt 1 i 6 ustawy, a także wymogi dotyczące treści tych sprawozdań oraz terminy ich przekazywania klientowi,
- 8) emitowania lub wystawiania instrumentów finansowych lub udzielania porad w zakresie emitowania lub wystawiania instrumentu finansowego albo rekomendowania lub oferowania albo w inny sposób umożliwiania nabycia lub objęcia instrumentu finansowego

– w odniesieniu do wykonywania przez te podmioty czynności, o których mowa w art. 69 ust. 2 i 4 i art. 119 ust. 1 ustawy.

§ 2. Ilekroć w rozporządzeniu jest mowa o:

- 1) Kodeksie cywilnym – rozumie się przez to ustawę z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. z 2022 r. poz. 1360, 2337 i 2339 oraz z 2023 r. poz. 326 i 1285);
- 2) Kodeksie postępowania cywilnego – rozumie się przez to ustawę z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2021 r. poz. 1805, z późn. zm.³⁾);
- 3) ustawie o zastawie rejestrowym – rozumie się przez to ustawę z dnia 6 grudnia 1996 r. o zastawie rejestrowym i rejestrze zastawów (Dz. U. z 2018 r. poz. 2017);
- 4) ustawie o niektórych zabezpieczeniach finansowych – rozumie się przez to ustawę z dnia 2 kwietnia 2004 r. o niektórych zabezpieczeniach finansowych (Dz. U. z 2022 r. poz. 133);
- 5) ustawie o ofercie publicznej – rozumie się przez to ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 2554 oraz z 2023 r. poz. 825);
- 6) rozporządzeniu o warunkach technicznych i organizacyjnych – rozumie się przez to rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 29 maja 2018 r. w sprawie szczegółowych warunków technicznych i organizacyjnych dla firm inwestycyjnych, banków, o których mowa w art. 70 ust. 2 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi, i banków powierniczych (Dz. U. poz. 1111);
- 7) rozporządzeniu 600/2014 – rozumie się przez to rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 600/2014 z dnia 15 maja 2014 r. w sprawie rynków instrumentów finansowych oraz zmieniające rozporządzenie (UE) nr 648/2012 (Dz. Urz. UE L 173 z 12.06.2014, str. 84, z późn. zm.⁴⁾);
- 8) rozporządzeniu 2017/565 – rozumie się przez to rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2017/565 z dnia 25 kwietnia 2016 r. uzupełniające dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/65/UE w odniesieniu do wymogów organizacyjnych i warunków prowadzenia działalności przez firmy inwestycyjne oraz pojęć zdefiniowanych na potrzeby tej dyrektywy (Dz. Urz. UE L 87 z 31.03.2017, str. 1, z późn. zm.⁵⁾);
- 8a)⁶⁾ czynnikach zrównoważonego rozwoju – rozumie się przez to czynniki, o których mowa w art. 2 pkt 24 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/2088 z dnia 27 listopada 2019 r. w sprawie ujawniania informacji związanych ze zrównoważonym rozwojem w sektorze usług finansowych (Dz. Urz. UE L 317 z 09.12.2019, str. 1, z późn. zm.⁷⁾);
- 9) usługach maklerskich – rozumie się przez to wykonywane przez firmę inwestycyjną lub bank, o którym mowa w art. 70 ust. 2 ustawy, na rzecz klienta czynności wskazane w art. 69 ust. 2 i 4 ustawy;
- 10) umowie o świadczenie usług maklerskich – rozumie się przez to umowę, na podstawie której świadczone są przez firmę inwestycyjną lub bank, o którym mowa w art. 70 ust. 2 ustawy, usługi maklerskie;

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2021 r. poz. 1981, 2052, 2262, 2270, 2289, 2328 i 2459, z 2022 r. poz. 1, 366, 480, 807, 830, 974, 1098, 1301, 1371, 1692, 1855, 1967, 2127, 2140, 2180, 2339, 2436, 2600 i 2687 oraz z 2023 r. poz. 289, 326, 403, 535, 556, 614, 739, 803, 852 i 1429.

⁴⁾ Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. Urz. UE L 270 z 15.10.2015, str. 4, Dz. Urz. UE L 175 z 30.06.2016, str. 1, Dz. Urz. UE L 314 z 05.12.2019, str. 1, Dz. Urz. UE L 334 z 27.12.2019, str. 1, Dz. Urz. UE L 20 z 24.01.2020, str. 26, Dz. Urz. UE L 405 z 02.12.2020, str. 79, Dz. Urz. UE L 22 z 22.01.2021, str. 1, Dz. Urz. UE L 131 z 05.05.2022, str. 11, Dz. Urz. UE L 151 z 02.06.2022, str. 1 oraz Dz. Urz. UE L 283 z 03.11.2022, str. 17.

⁵⁾ Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. Urz. UE L 246 z 26.09.2017, str. 12, Dz. Urz. UE L 329 z 13.12.2017, str. 4, Dz. Urz. UE L 113 z 29.04.2019, str. 18, Dz. Urz. UE L 165 z 21.06.2019, str. 1, Dz. Urz. UE L 190 z 16.07.2019, str. 18, Dz. Urz. UE L 106 z 26.03.2021, str. 30, oraz Dz. Urz. UE L 277 z 02.08.2021, str. 1 i 6.

⁶⁾ Dodany przez § 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 11 sierpnia 2022 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie trybu i warunków postępowania firm inwestycyjnych, banków, o których mowa w art. 70 ust. 2 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi, oraz banków powierniczych (Dz. U. poz. 1740), które weszło w życie z dniem 22 listopada 2022 r.

⁷⁾ Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. Urz. UE L 198 z 22.06.2020, str. 13 oraz Dz. Urz. UE L 48 z 11.02.2021, str. 10.

- 11) usługach badawczych – rozumie się przez to czynności analityczne, zmierzające do wytworzenia dokumentów oraz innych materiałów analitycznych, dotyczących jednego lub wielu instrumentów finansowych, aktywów lub składnika aktywów, emitentów lub wystawców lub potencjalnych emitentów lub wystawców instrumentów finansowych, które mogą stanowić podstawę do sformułowania opinii o instrumencie finansowym, jego emitencie, wystawcy, branży lub rynku, oraz zawierających w szczególności bezpośrednie lub pośrednie rekomendacje lub sugestie dotyczące strategii inwestycyjnych, oceny obecnej lub przyszłej wartości instrumentu finansowego lub składnika aktywów, spostrzeżenia i wnioski opierające się na istniejących lub nowych informacjach, które mogłyby zostać wykorzystane przy sformułowaniu strategii inwestycyjnej oraz mogłyby być istotne przy podejmowaniu decyzji inwestycyjnych;
- 12) sprzedaży łączonej – rozumie się przez to świadczenie przez firmę inwestycyjną usługi maklerskiej, o której mowa w art. 69 ust. 2 ustawy, oraz innych usług na podstawie umowy, o której mowa w art. 83f ust. 1 pkt 1 ustawy, lub na podstawie jednej z umów, o których mowa w art. 83f ust. 1 pkt 2 ustawy, jeżeli:
  - a) każda z tych usług może być świadczona przez firmę inwestycyjną na podstawie odrębnej umowy oraz
  - b) klient ma możliwość zawarcia z firmą inwestycyjną odrębnej umowy dotyczącej każdej z tych usług;
- 13) sprzedaży związanej – rozumie się przez to świadczenie przez firmę inwestycyjną usługi maklerskiej, o której mowa w art. 69 ust. 2 ustawy, oraz innych usług na podstawie umowy, o której mowa w art. 83f ust. 1 pkt 1 ustawy, lub na podstawie jednej z umów, o których mowa w art. 83f ust. 1 pkt 2 ustawy, jeżeli co najmniej jedna z tych usług nie może być świadczona przez firmę inwestycyjną na podstawie odrębnej umowy;
- 14) sprzedaży krzyżowej – rozumie się przez to sprzedaż łączoną lub sprzedaż związaną;
- 15) kliencie – rozumie się przez to:
  - a) osobę fizyczną, osobę prawną lub jednostkę organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej, która zawarła z firmą inwestycyjną lub bankiem, o którym mowa w art. 70 ust. 2 ustawy, umowę o świadczenie usług maklerskich lub z bankiem powierniczym umowę o prowadzenie rachunku papierów wartościowych lub rachunku derywatów,
  - b) podmiot, o którym mowa w art. 8a ust. 2 ustawy, który zawarł z firmą inwestycyjną albo z bankiem powierniczym umowę o prowadzenie rachunku zbiorczego – w zakresie praw i obowiązków wynikających z umowy o prowadzenie tego rachunku;
- 16) kliencie docelowym – rozumie się przez to klienta należącego do grupy docelowej;
- 17) zleceniu – rozumie się przez to zlecenie nabycia lub zbycia instrumentów finansowych lub oświadczenie woli wywołujące równoważne skutki, którego przedmiotem są instrumenty finansowe;
- 18) zleceniu brokerskim – rozumie się przez to zlecenie lub ofertę, a także odpowiedź na ofertę, wystawiane przez firmę inwestycyjną wykonującą złożone przez klienta zlecenie na podstawie tego zlecenia i przekazywane do miejsca wykonania, o którym mowa w pkt 24 lit. a, w celu wykonania tego zlecenia;
- 19) sesji – rozumie się przez to dzień, w którym zgodnie z przepisami dotyczącymi danego systemu obrotu instrumentami finansowymi lub regulacjami wewnętrznymi tego systemu obrotu zawierane są na nim transakcje, a także dzień, w którym zawierane są transakcje w związku z wykonywaniem zleceń nabycia lub zbycia instrumentów finansowych w sposób, o którym mowa w art. 73 ust. 2 ustawy;
- 20) prawie do otrzymania papieru wartościowego – rozumie się przez to prawo umożliwiające, zgodnie z art. 7 ust. 5 ustawy, zobowiązanie się do zbycia papieru wartościowego przed dokonaniem zapisu tego papieru wartościowego na rachunku papierów wartościowych zbywcy;
- 21) prawie do otrzymania instrumentu finansowego – rozumie się przez to prawo do otrzymania papieru wartościowego, jak również odnoszące się do innych instrumentów finansowych dopuszczonych do obrotu w systemie obrotu instrumentami finansowymi prawo umożliwiające, zgodnie z art. 7 ust. 5 ustawy, zobowiązanie się do zbycia takich instrumentów finansowych przed dokonaniem zapisu danego instrumentu finansowego na rachunku;
- 22) rejestrze operacyjnym – rozumie się przez to rejestr instrumentów finansowych i praw do otrzymania instrumentów finansowych, które mogą być przedmiotem zlecenia sprzedaży przyjętego do wykonania przez firmę inwestycyjną przed otwarciem rejestru sesji, przy czym liczba instrumentów finansowych i praw do otrzymania instrumentów finansowych w rejestrze operacyjnym jest równa sumie liczby:
  - a) instrumentów finansowych zapisanych na rachunku, z wyłączeniem instrumentów finansowych, które były przedmiotem zawartych transakcji, lecz których rozrachunek nie został jeszcze przeprowadzony, i pozostają nadal zapisane na rachunku, oraz
  - b) praw do otrzymania instrumentów finansowych;

- 23) rejestrze sesji – rozumie się przez to:
- a) rejestr instrumentów finansowych i praw do otrzymania instrumentów finansowych, obejmujący liczbę praw i instrumentów zewidencjonowanych w rejestrze operacyjnym lub w innym rejestrze o podobnym charakterze:
    - pomniejszaną o liczbę instrumentów finansowych i praw do ich otrzymania, które były przedmiotem zawartej na danej sesji transakcji sprzedaży,
    - powiększaną o liczbę praw do otrzymania instrumentów finansowych, które były przedmiotem zawartej na danej sesji transakcji kupna, oraz
  - b) wykaz środków pieniężnych, obejmujący sumę niezablokowanych środków pieniężnych zdeponowanych na rachunku pieniężnym powiększaną o środki pieniężne, które będą uzyskane w wyniku zawartych na danej sesji transakcji sprzedaży instrumentów finansowych, spełniających warunki określone w art. 7 ust. 5 ustawy, i pomniejszane o środki pieniężne, które będą przeznaczone na opłacenie transakcji kupna instrumentów finansowych, zawartych na tej sesji;
- 24) miejscu wykonania – rozumie się przez to:
- a) w odniesieniu do wykonywania zleceń nabycia lub zbycia instrumentów finansowych:
    - rynek regulowany,
    - ASO,
    - OTF,
    - podmiot systematycznie internalizujący transakcje,
    - firmę inwestycyjną lub zagraniczną firmę inwestycyjną wykonującą zlecenia nabycia lub zbycia instrumentów finansowych w sposób określony w art. 73 ust. 2 ustawy,
    - firmę inwestycyjną lub zagraniczną firmę inwestycyjną realizującą zadania związane z organizacją rynku regulowanego lub zapewniającą płynność instrumentów finansowych,
    - podmiot prowadzący na terytorium państwa, które nie jest państwem członkowskim, działalność wskazaną w tiret 1–5,
    - bank, o którym mowa w art. 70 ust. 2 ustawy, realizujący zadania związane z organizacją rynku regulowanego, w przypadku gdy przedmiotem tych czynności są papiery wartościowe emitowane przez Skarb Państwa lub Narodowy Bank Polski, lub zapewniający płynność instrumentów finansowych,
  - b) w odniesieniu do zarządzania portfelami, w skład których wchodzi jeden lub większa liczba instrumentów finansowych, lub przyjmowania i przekazywania zleceń – podmiot wykonujący zlecenie przekazane przez firmę inwestycyjną;
- 25) derywatach – rozumie się przez to instrumenty pochodne dopuszczone do obrotu zorganizowanego;
- 26) zagranicznych instrumentach finansowych – rozumie się przez to instrumenty finansowe niedopuszczone do obrotu w działającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej systemie obrotu instrumentami finansowymi, które są dopuszczone do obrotu na zagranicznym rynku regulowanym lub są dopuszczone do obrotu w prowadzonym na terytorium państwa niebędącego państwem członkowskim systemie obrotu instrumentami finansowymi, działającym w sposób stały i zorganizowany na zasadach określonych przepisami tego państwa, jak również zapewniającym, że przy kojarzeniu ofert kupna lub sprzedaży tych instrumentów finansowych inwestorzy mają równy i powszechny dostęp do informacji rynkowej w tym samym czasie oraz że zachowane są jednakowe warunki nabywania i zbywania tych instrumentów finansowych;
- 27) prawach majątkowych – rozumie się przez to instrumenty pochodne niedopuszczone do obrotu zorganizowanego, z wyłączeniem zagranicznych instrumentów finansowych;
- 28) instrumentach rynku niepublicznego – rozumie się przez to niedopuszczone do obrotu zorganizowanego ani do obrotu na zagranicznym rynku regulowanym oraz niezdematerializowane na podstawie art. 5 ust. 1 pkt 1 i ust. 3 pkt 1 ustawy instrumenty finansowe, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 1 i pkt 2 lit. a i b ustawy;
- 29) aktywach bazowych – rozumie się przez to instrumenty finansowe oraz waluty posiadane przez firmę inwestycyjną na własny rachunek;

- 30) rachunku – rozumie się przez to:
- a) rachunek papierów wartościowych, w tym rachunek, na którym zapisywane są papiery wartościowe, o których mowa w art. 5a ust. 1 lub 2 ustawy, a także rachunek, na którym zapisywane są niebędące papierami wartościowymi lub instrumentami pochodnymi instrumenty finansowe dopuszczone do obrotu zorganizowanego,
  - b) rachunek derywatów,
  - c) rachunek zbiorczy;
- 31) rachunku pieniężnym – rozumie się przez to rachunek prowadzony przez firmę inwestycyjną, na którym rejestrowane są środki pieniężne powierzone przez klienta, służący dokonywaniu rozliczeń w następstwie czynności mających za przedmiot instrumenty finansowe lub związanych z prawami wynikającymi z instrumentów finansowych zapisanych w prowadzonych przez firmę inwestycyjną rachunkach, rejestrach lub ewidencjach;
- 32) rachunku praw majątkowych – rozumie się przez to rachunek, na którym są zapisywane prawa majątkowe, albo innego rodzaju ewidencję, w takim zakresie, w jakim zapisywane są na niej prawa majątkowe;
- 33) rachunku instrumentów rynku niepublicznego – rozumie się przez to rachunek, na którym zapisywane są instrumenty rynku niepublicznego, z wyłączeniem papierów wartościowych, o których mowa w art. 5a ust. 1 i 2 ustawy, pozwalający na identyfikację osób, którym przysługują prawa z danych instrumentów;
- 34) ewidencji – rozumie się przez to system zapisów elektronicznych odzwierciedlający stan posiadania przez klienta instrumentów rynku niepublicznego, udokumentowany przez klienta w sposób określony w przepisach rozporządzenia;
- 35) właściwej izbie rozrachunkowej – rozumie się przez to odpowiednio:
- a) Krajowy Depozyt oraz spółkę, której Krajowy Depozyt powierzył wykonywanie czynności z zakresu zadań, o których mowa w art. 48 ust. 1 pkt 6 ustawy,
  - b) izbę rozrachunkową,
  - c) centralny depozyt papierów wartościowych, centralny depozyt papierów wartościowych z państwa trzeciego oraz oddział centralnego depozytu papierów wartościowych, o których mowa odpowiednio w art. 2 pkt 1, 2 i 25 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 909/2014 z dnia 23 lipca 2014 r. w sprawie usprawnienia rozrachunku papierów wartościowych w Unii Europejskiej i w sprawie centralnych depozytów papierów wartościowych, zmieniającego dyrektywy 98/26/WE i 2014/65/UE oraz rozporządzenie (UE) nr 236/2012 (Dz. Urz. UE L 257 z 28.08.2014, str. 1, z późn. zm.⁸⁾);
- 36) właściwej izbie rozliczeniowej – rozumie się przez to odpowiednio Krajowy Depozyt, spółkę, której Krajowy Depozyt powierzył wykonywanie czynności z zakresu zadań, o których mowa w art. 48 ust. 2 lub ust. 3 pkt 2 lub pkt 3 ustawy, izbę rozliczeniową oraz CCP, o którym mowa w art. 2 pkt 1 rozporządzenia 648/2012, lub inny podmiot uprawniony do prowadzenia rozliczeń;
- 37) umowie o ustanowieniu zabezpieczenia finansowego – rozumie się przez to umowę, o której mowa w art. 5 ust. 1 ustawy o niektórych zabezpieczeniach finansowych;
- 38) zabezpieczeniach finansowych – rozumie się przez to zabezpieczenia, o których mowa w art. 5 ust. 1 ustawy o niektórych zabezpieczeniach finansowych;
- 39) prawie użycia – rozumie się przez to prawo, o którym mowa w art. 3 pkt 5 ustawy o niektórych zabezpieczeniach finansowych;
- 40) podstawie realizacji zabezpieczenia – rozumie się przez to podstawę realizacji zabezpieczenia, o której mowa w art. 3 pkt 4 ustawy o niektórych zabezpieczeniach finansowych;
- 41) zastawie finansowym – rozumie się przez to zastaw finansowy, o którym mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy o niektórych zabezpieczeniach finansowych;
- 42) blokadzie finansowej – rozumie się przez to zabezpieczenie, o którym mowa w art. 5 ust. 1 pkt 3 ustawy o niektórych zabezpieczeniach finansowych;
- 43) kompensacie – rozumie się przez to kompensatę dokonywaną na podstawie klauzuli kompensacyjnej zawartej w umowie o ustanowieniu zabezpieczenia finansowego, zgodnie z art. 4 ustawy o niektórych zabezpieczeniach finansowych.

⁸⁾ Zmiany wymienionego rozporządzenia zostały ogłoszone w Dz. Urz. UE L 175 z 30.06.2016, str. 1, Dz. Urz. UE L 349 z 21.12.2016, str. 8 oraz Dz. Urz. UE L 151 z 02.06.2022, str. 1.

Rozdział 2

Tryb i warunki postępowania firm inwestycyjnych w kontaktach z klientami

Oddział 1

Przepisy ogólne

§ 3. 1. Firma inwestycyjna przed zawarciem umowy o świadczenie usługi maklerskiej z klientem profesjonalnym informuje go o zasadach traktowania przez firmę inwestycyjną klientów profesjonalnych oraz o możliwości przedstawienia pisemnego żądania traktowania go jak klienta detalicznego, o którym mowa w art. 45 ust. 3 lit. b rozporządzenia 2017/565.

2. Żądanie klienta profesjonalnego o traktowanie go jak klienta detalicznego określa zakres usług maklerskich, transakcji lub instrumentów finansowych, na których potrzeby klient chciałby być traktowany jak klient detaliczny.

3. W przypadku uwzględnienia żądania klienta profesjonalnego traktowania go jak klienta detalicznego, firma inwestycyjna określa w formie pisemnej lub innej formie przewidzianej w regulaminie, zapewniającej możliwość utrwalenia ustaleń dokonanych z klientem profesjonalnym, zakres usług maklerskich, transakcji lub instrumentów finansowych, na których potrzeby klient będzie traktowany jak klient detaliczny.

4. Przepisy ust. 3 stosuje się odpowiednio w przypadku zdecydowania przez firmę inwestycyjną z własnej inicjatywy o traktowaniu klienta profesjonalnego jak klienta detalicznego, o którym mowa w art. 45 ust. 3 lit. b rozporządzenia 2017/565.

§ 4. W przypadku uznania klienta profesjonalnego za klienta detalicznego firma inwestycyjna stosuje wobec tego klienta przepisy prawa określające zasady traktowania przez firmy inwestycyjne klientów detalicznych.

§ 5. 1. Firma inwestycyjna uważa za zachowany warunek posiadania przez podmiot inny niż określony w art. 3 pkt 39b lit. a–m ustawy wiedzy i doświadczenia pozwalających na podejmowanie właściwych decyzji inwestycyjnych, jak również na właściwą ocenę ryzyka związanego z tymi decyzjami, o którym mowa w art. 3a ust. 1 ustawy, w przypadku, gdy dany podmiot spełnia co najmniej dwa z poniższych wymogów:

- 1) zawierał transakcje o znacznej wartości na odpowiednim rynku, ze średnią częstotliwością co najmniej 10 transakcji na kwartał w ciągu czterech ostatnich kwartałów;
- 2) wartość portfela instrumentów finansowych tego podmiotu łącznie ze środkami pieniężnymi wchodzącymi w jego skład wynosi co najmniej równowartość w złotych 500 000 euro;
- 3) pracuje lub pracował w sektorze finansowym przez co najmniej rok na stanowisku, które wymaga wiedzy zawodowej dotyczącej transakcji w zakresie instrumentów finansowych lub usług maklerskich, które miałyby być świadczone przez firmę inwestycyjną na jego rzecz na podstawie zawieranej umowy.

1a. Zarząd firmy inwestycyjnej pisemnie określa kryteria ustalenia znacznej wartości, o której mowa w ust. 1 pkt 1, biorąc pod uwagę co najmniej:

- 1) wartość transakcji zawieranych przez danego klienta na odpowiednim rynku oraz wartość transakcji zawieranych przez wszystkich klientów tej firmy inwestycyjnej na odpowiednim rynku;
- 2) strukturę klientów firmy inwestycyjnej zawierających transakcje na odpowiednim rynku;
- 3) ocenę, czy znaczna wartość, o której mowa w ust. 1 pkt 1, jest wystarczająco duża, aby dawać podstawy, poprzez odpowiednią ekspozycję na ryzyko, do zdobycia przez klienta wiedzy i doświadczenia w zakresie zawierania transakcji na odpowiednim rynku, które będą istotnie wykraczały poza doświadczenie i wiedzę klientów detalicznych zawierających transakcje na odpowiednim rynku;
- 4) charakter i rodzaj instrumentu finansowego, którego dotyczą transakcje zawierane przez danego klienta na odpowiednim rynku, w szczególności gdy instrument finansowy jest instrumentem pochodnym lub kontraktem na różnicę;
- 5) rodzaj instrumentu bazowego, gdy transakcje zawierane przez danego klienta na odpowiednim rynku dotyczą instrumentów finansowych, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 2 lit. c–i ustawy;
- 6) konieczność zapewnienia, aby ustalona znaczna wartość, o której mowa w ust. 1 pkt 1, nie stanowiła nadmiernej zachęty dla klientów detalicznych do zmiany statusu na klienta profesjonalnego.

1b. Firma inwestycyjna dokumentuje analizy będące podstawą ustalenia znacznej wartości, o której mowa w ust. 1 pkt 1, na podstawie kryteriów, o których mowa w ust. 1a, oraz sposób uwzględnienia czynników wymienionych w tym przepisie.

1c. Firma inwestycyjna dokonuje, co najmniej raz w roku, okresowego przeglądu kryteriów, o których mowa w ust. 1a, oraz ustalonych w oparciu o nie wartości. Firma inwestycyjna dokumentuje wyniki przeprowadzonego przeglądu w sposób pozwalający na wykazanie, że kryteria, o których mowa w ust. 1a, oraz ustalone w oparciu o nie wartości spełniają wymogi aktualności i adekwatności.

2. Równowartość kwoty wyrażonej w euro, o której mowa w ust. 1 pkt 2, jest ustalana przy zastosowaniu średniego kursu euro ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski, obowiązującego w dniu poprzedzającym datę złożenia żądania.

3. Żądanie, o którym mowa w art. 3a ust. 1 ustawy, określa zakres usług maklerskich, transakcji lub instrumentów finansowych, na których potrzeby podmiot ma być traktowany jak klient profesjonalny.

4. Firma inwestycyjna przed uwzględnieniem żądania, o którym mowa w art. 3a ust. 1 ustawy, obowiązana jest poinformować podmiot występujący z żądaniem o zasadach traktowania klientów profesjonalnych przy świadczeniu usług maklerskich.

5. Warunkiem uwzględnienia przez firmę inwestycyjną żądania, o którym mowa w art. 3a ust. 1 ustawy, jest złożenie przez klienta pisemnego oświadczenia o znajomości zasad traktowania przez firmę inwestycyjną klientów profesjonalnych oraz skutków traktowania go jak klienta profesjonalnego.

6. (uchylony).

§ 6. 1. Firma inwestycyjna opracowuje i wdraża pisemną procedurę postępowania w przypadkach otrzymania żądań, o których mowa w § 3 ust. 1 albo art. 3a ust. 1 ustawy.

2. Firma inwestycyjna zobowiązuje swoich klientów do przekazywania informacji o zmianach danych, które mają wpływ na możliwość traktowania danego klienta jak klienta profesjonalnego.

2a. W przypadku powzięcia informacji, że klient przestał spełniać wymogi, o których mowa w § 5 ust. 1, z uwzględnieniem kryteriów ustalenia znacznej wartości, o których mowa w § 5 ust. 1a, obowiązujących na dzień powzięcia informacji, firma inwestycyjna podejmuje działania zmierzające do zmiany statusu klienta na potrzeby świadczenia na jego rzecz usług maklerskich.

3. Firma inwestycyjna, w przypadku powzięcia informacji, że klient przestał spełniać warunki pozwalające na traktowanie go jak klienta profesjonalnego w rozumieniu art. 3 pkt 39b lit. a–m ustawy, podejmuje działania zmierzające do zmiany statusu klienta na potrzeby świadczenia na jego rzecz usług maklerskich, chyba że klient złoży żądanie, o którym mowa w art. 3a ust. 1 ustawy, i spełnia warunki, o których mowa w § 5 ust. 1. Sposób postępowania firmy inwestycyjnej określa procedura, o której mowa w ust. 1.

Oddział 2

Tryb i warunki postępowania firm inwestycyjnych przyjmujących lub przekazujących świadczenia pieniężne, w tym opłaty i prowizje, lub świadczenie niepieniężne

§ 7. 1. Świadczenia pieniężne, w tym opłaty i prowizje, lub świadczenie niepieniężne uznaje się za mające na celu podniesienie jakości odpowiedniej usługi świadczonej na rzecz klienta lub potencjalnego klienta, jeżeli:

- 1) są uzasadnione świadczeniem usługi dodatkowej lub usługi poprawiającej jakość usługi świadczonej na rzecz klienta lub potencjalnego klienta, które są proporcjonalne do poziomu otrzymanych świadczeń pieniężnych, w tym opłat i prowizji, lub świadczeń niepieniężnych, w szczególności:
  - a) świadczenie usługi doradztwa inwestycyjnego w sposób zależny dotyczącej szerokiego zakresu odpowiednich instrumentów finansowych oraz dostępu do tych instrumentów, w tym odpowiedniej liczby instrumentów finansowych emitowanych lub wystawianych przez podmioty nienależące do tej samej grupy kapitałowej, do której należy firma inwestycyjna, lub przez podmioty niepozostające w bliskich powiązaniach z firmą inwestycyjną,
  - b) świadczenie usługi doradztwa inwestycyjnego w sposób zależny w połączeniu z zaoferowaniem klientowi przeprowadzania co najmniej raz do roku oceny mającej na celu ustalenie, że instrumenty finansowe będące przedmiotem inwestycji klienta lub przedmiotem usługi doradztwa inwestycyjnego pozostawały odpowiednie dla klienta,
  - c) świadczenie usługi doradztwa inwestycyjnego w sposób zależny w połączeniu z zaoferowaniem klientowi lub potencjalnemu klientowi innej usługi, która może być wartościowa dla klienta, w szczególności doradztwa w zakresie proponowanej optymalnej alokacji instrumentów finansowych oraz środków pieniężnych posiadanych przez klienta lub potencjalnego klienta,
  - d) zapewnienie dostępu, po konkurencyjnej cenie, do szerokiego zakresu instrumentów finansowych, które mogą spełniać potrzeby klienta lub potencjalnego klienta, w tym do odpowiedniej liczby instrumentów emitowanych lub wystawianych przez podmioty nienależące do tej samej grupy kapitałowej, do której należy firma inwestycyjna, lub przez podmioty niepozostające w bliskich powiązaniach z firmą inwestycyjną wraz z:
    - zapewnieniem narzędzi przynoszących korzyści klientowi lub potencjalnemu klientowi, w tym zapewniających dostęp do obiektywnych informacji pomagających klientowi lub potencjalnemu klientowi w podejmowaniu decyzji inwestycyjnych lub umożliwiających im monitorowanie, kształtowanie i dostosowanie zakresu instrumentów finansowych będących przedmiotem jego inwestycji, lub
    - udostępnianiem okresowych sprawozdań na temat wyników oraz kosztów i opłat związanych z instrumentami finansowymi;

- 2) nie przynoszą bezpośredniej korzyści firmie inwestycyjnej, jej współnikom, pracownikom lub osobom pozostającym z firmą inwestycyjną w stosunku zlecenia lub innym stosunku prawnym o podobnym charakterze, nie przynosząc przy tym wymiernej korzyści danemu klientowi lub potencjalnemu klientowi;
- 3) są uzasadnione przynoszeniem bieżącej bądź ciągłej korzyści danemu klientowi lub potencjalnemu klientowi w związku z bieżącym przyjmowaniem lub przekazywaniem świadczeń pieniężnych, w tym opłat i prowizji, lub świadczeń niepieniężnych.

2. Przyjęcie lub przekazanie świadczenia pieniężnego, w tym opłat i prowizji, lub świadczenia niepieniężnego nie jest dopuszczalne, jeżeli w wyniku ich przyjęcia lub przekazania firma inwestycyjna świadczyłaby usługi maklerskie w sposób nierzetelny, nieprofesjonalny, niezgodny z zasadami uczciwego obrotu lub nieuwzględniający należycie interesów klientów lub potencjalnych klientów.

3. Firma inwestycyjna jest obowiązana do stałego przestrzegania wymogów, o których mowa w ust. 1 i 2, przez okres, w którym przyjmuje lub przekazuje świadczenia pieniężne, w tym opłaty i prowizje, lub świadczenia niepieniężne.

§ 8. Firma inwestycyjna jest obowiązana do gromadzenia i przechowywania dokumentacji potwierdzającej, że celem świadczeń pieniężnych, w tym opłat i prowizji, lub świadczeń niepieniężnych przyjętych lub przekazanych przez firmę inwestycyjną jest podniesienie jakości odpowiedniej usługi świadczonej na rzecz klienta lub potencjalnego klienta poprzez:

- 1) prowadzenie wewnętrznego wykazu wszystkich świadczeń pieniężnych, w tym opłat i prowizji, oraz świadczeń niepieniężnych przyjętych przez firmę inwestycyjną od osoby trzeciej w związku ze świadczeniem usług maklerskich oraz
- 2) rejestrowanie sposobu, w jaki świadczenia pieniężne, w tym opłaty i prowizje, lub świadczenia niepieniężne przyjmowane lub przekazywane przez firmę inwestycyjną, lub które firma inwestycyjna zamierza wykorzystać w celu poprawy jakości świadczonych usług, poprawiają jakość usług świadczonych na rzecz klientów lub potencjalnych klientów, oraz
- 3) rejestrowanie działań podjętych w celu uniknięcia negatywnego wpływu na wypełnianie przez firmę inwestycyjną obowiązku uczciwego, rzetelnego i profesjonalnego postępowania w najlepiej pojętym interesie klienta lub potencjalnego klienta.

§ 9. 1. Firma inwestycyjna ujawnia klientowi lub potencjalnemu klientowi w kompleksowy, dokładny i zrozumiały sposób informacje o świadczeniach pieniężnych, w tym opłatach i prowizjach, lub świadczeniach niepieniężnych przyjętych od osób trzecich lub przekazanych na rzecz osób trzecich, w związku ze świadczeniem usługi maklerskiej.

2. Firma inwestycyjna przed rozpoczęciem świadczenia odpowiedniej usługi maklerskiej ujawnia klientowi lub potencjalnemu klientowi informacje dotyczące istnienia, charakteru oraz wysokości świadczeń pieniężnych, w tym opłat i prowizji, lub świadczeń niepieniężnych, a w przypadku gdy ich wysokość nie może zostać oszacowana – metodą obliczania tej wysokości, oraz informacje o mechanizmach przyjmowania lub przekazywania tych świadczeń pieniężnych, w tym opłat i prowizji, lub świadczeń niepieniężnych, przy czym drobne świadczenia niepieniężne mogą zostać opisane w sposób ogólny, a pozostałe świadczenia niepieniężne należy oszacować i ujawnić oddzielnie.

3. Jeżeli przed rozpoczęciem świadczenia usług maklerskich wysokość świadczeń pieniężnych, w tym opłat i prowizji, lub świadczeń niepieniężnych nie mogła zostać oszacowana, firma inwestycyjna przekazuje klientowi dodatkowo informacje dotyczące dokładnych kwot przyjętych lub przekazanych świadczeń pieniężnych, w tym opłat i prowizji, lub świadczeń niepieniężnych ustalonych zgodnie z metodą obliczania wskazaną w informacji, o której mowa w ust. 2, niezwłocznie po ustaleniu tych kwot, w sposób przyjęty w regulaminie świadczenia usług, o którym mowa w § 22 ust. 1.

3a.⁹⁾ Jeżeli przed rozpoczęciem świadczenia usługi maklerskiej, o której mowa w art. 69 ust. 2 pkt 1 lub 2 ustawy, przy użyciu środków porozumiewania się na odległość firma inwestycyjna nie ma możliwości przekazania klientowi lub potencjalnemu klientowi informacji, o których mowa w ust. 2 i 3, może je przekazać niezwłocznie po wykonaniu tej usługi, pod warunkiem że klient wyraził na to zgodę, a firma inwestycyjna poinformowała go o możliwości odłożenia rozpoczęcia świadczenia usługi do czasu otrzymania przez niego tych informacji.

3b.⁹⁾ W przypadku, o którym mowa w ust. 3a, firma inwestycyjna umożliwia klientowi lub potencjalnemu klientowi uzyskanie informacji, o których mowa w ust. 2 i 3, telefonicznie przed rozpoczęciem świadczenia usługi.

4. Przez okres, w którym firma inwestycyjna przyjmuje lub przekazuje świadczenia pieniężne, w tym opłaty i prowizje, lub świadczenia niepieniężne, firma inwestycyjna, co najmniej raz do roku, informuje indywidualnie klientów o faktycznych kwotach przyjętych lub przekazanych świadczeń pieniężnych, w tym opłat i prowizji, lub świadczeń niepieniężnych, w sposób przyjęty w regulaminie świadczenia usług, o którym mowa w § 22 ust. 1, przy czym drobne świadczenia niepieniężne można opisać w sposób ogólny.

---

⁹⁾ Dodany przez § 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 7 grudnia 2021 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie trybu i warunków postępowania firm inwestycyjnych, banków, o których mowa w art. 70 ust. 2 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi, oraz banków powierniczych (Dz. U. poz. 2307), które weszło w życie z dniem 28 lutego 2022 r.

5. W przypadku gdy po rozpoczęciu świadczenia usług maklerskich firma inwestycyjna zamierza przyjmować lub przekazywać świadczenia pieniężne, w tym opłaty i prowizje, lub świadczenia niepieniężne, firma inwestycyjna przekazuje klientowi informacje, o których mowa w ust. 2, oraz w odpowiednich przypadkach informacje, o których mowa w ust. 3, przed rozpoczęciem przyjmowania lub przekazywania tychże świadczeń, a ponadto przekazuje informacje, o których mowa w ust. 4.

6. Wdrażając wymogi, o których mowa w ust. 1–5, firma inwestycyjna uwzględnia zasady dotyczące kosztów i opłat określone w art. 83c ust. 4 ustawy oraz art. 50 rozporządzenia 2017/565.

7. Jeżeli firmy inwestycyjne współpracują ze sobą przy świadczeniu usług maklerskich, każda firma inwestycyjna jest obowiązana do wypełniania obowiązków w zakresie ujawniania informacji swoim klientom.

§ 10. 1. Firma inwestycyjna świadcząca usługę doradztwa inwestycyjnego w sposób niezależny lub usługę zarządzania portfelem, w którego skład wchodzi jeden lub większa liczba instrumentów finansowych, mając na względzie zakaz, o którym mowa w art. 83d ust. 2 lub 4 ustawy, niezwłocznie przekazuje klientom świadczenia pieniężne, w tym opłaty i prowizje, zapłacone lub przekazane przez osobę trzecią lub osobę działającą w imieniu osoby trzeciej w związku z usługami świadczonymi na rzecz tego klienta.

2. Wszystkie świadczenia pieniężne, w tym opłaty i prowizje otrzymane od osób trzecich w związku ze świadczeniem usługi doradztwa inwestycyjnego w sposób niezależny lub usługi zarządzania portfelem, w którego skład wchodzi jeden lub większa liczba instrumentów finansowych, są przekazywane klientowi w pełnej kwocie.

3. Firma inwestycyjna ustanawia oraz wdraża procedury zapewniające, że świadczenia pieniężne, w tym opłaty i prowizje, zapłacone lub przekazane przez osobę trzecią lub osobę działającą w imieniu osoby trzeciej w związku ze świadczeniem usługi doradztwa inwestycyjnego w sposób niezależny lub usługi zarządzania portfelem, w którego skład wchodzi jeden lub większa liczba instrumentów finansowych, zostają uznane za należne i przekazane każdemu indywidualnemu klientowi.

4. Firma inwestycyjna informuje klientów o przekazanych im świadczeniach pieniężnych, w tym opłatach i prowizjach, w formie okresowych zestawień świadczeń pieniężnych, w tym opłat i prowizji, należnych i przekazanych klientowi.

§ 11. 1. Firma inwestycyjna świadcząca usługę doradztwa inwestycyjnego w sposób niezależny lub usługę zarządzania portfelem, w którego skład wchodzi jeden lub większa liczba instrumentów finansowych, z zachowaniem warunków, o których mowa w art. 83d ust. 3 lub 5 ustawy, może uznać świadczenia niepieniężne za drobne świadczenia niepieniężne wyłącznie wówczas, gdy mają formę:

- 1) informacji lub dokumentów dotyczących instrumentu finansowego lub usługi inwestycyjnej, mających charakter ogólny albo dostosowany do sytuacji indywidualnego klienta,
- 2) dokumentów w formie pisemnej otrzymanych od osoby trzeciej, które emitent lub potencjalny emitent zamówił i opłacił w celu promowania nowej emisji instrumentów finansowych, lub w przypadku których osoba trzecia zawarła umowę z emitentem, której przedmiotem jest przygotowywanie za wynagrodzeniem takich dokumentów, pod warunkiem że związek między emitentem a osobą trzecią został wyraźnie ujawniony w dokumentach oraz dokumenty te są udostępnione w tym samym czasie wszystkim podmiotom zainteresowanym lub do publicznej wiadomości,
- 3) uczestnictwa w konferencjach, seminariach, szkoleniach i innych wydarzeniach o podobnym charakterze dotyczących korzyści, jakie może przynieść konkretny instrument finansowy lub konkretna usługa inwestycyjna, oraz ich cech,
- 4) wydatków na cele reprezentacyjne o rozsądnej, niewielkiej wartości, związanych z organizacją spotkania biznesowego lub konferencji, seminarium, szkolenia lub innych wydarzeń o podobnym charakterze, o których mowa w pkt 3, oraz
- 5) innych drobnych świadczeń niepieniężnych, które mogą poprawić jakość usługi świadczonej na rzecz klienta, i jest mało prawdopodobne, że względu na niewielką skalę, ich charakter lub łączną wartość, by mogły wpłynąć negatywnie na wypełnianie przez firmę inwestycyjną obowiązku działania w najlepiej pojętym interesie klienta.

2. Drobne korzyści niepieniężne ujawnia się przed rozpoczęciem świadczenia usług maklerskich na rzecz klientów. Drobne korzyści niepieniężne można opisać w sposób ogólny.

§ 12. Usługi badawcze świadczone przez osoby trzecie na rzecz firmy inwestycyjnej w zakresie, w jakim świadczy ona usługi zarządzania portfelem, w którego skład wchodzi jeden lub większa liczba instrumentów finansowych, usługi doradztwa inwestycyjnego w sposób niezależny lub inne usługi maklerskie na rzecz klientów nie są uznawane za świadczenia niepieniężne, o których mowa w art. 83d ust. 1 ustawy, jeżeli są świadczone w zamian za:

- 1) zapłatę dokonaną przez firmę inwestycyjną z jej własnych środków lub
- 2) zapłatę dokonaną przez firmę inwestycyjną z oddzielnego rachunku płatniczego otwartego na jej rzecz na potrzeby finansowania usług badawczych (rachunek usług badawczych), pod warunkiem że zostały spełnione następujące warunki dotyczące prowadzenia tego rachunku:
  - a) środki pieniężne zgromadzone na rachunku usług badawczych pochodzą ze specjalnej opłaty wnoszonej przez klientów firmy inwestycyjnej na potrzeby finansowania usług badawczych (specjalna opłata),

- b) w związku z otwarciem rachunku usług badawczych oraz uzgodnieniem z klientami firmy inwestycyjnej wysokości specjalnej opłaty ustanowiła ona budżet usług badawczych i dokonuje jego regularnej oceny,
- c) firma inwestycyjna odpowiada za prawidłowe zarządzanie środkami na rachunku usług badawczych,
- d) firma inwestycyjna dokonuje regularnej oceny jakości zakupionych usług badawczych w oparciu o skuteczne kryteria oceny jakości oraz wpływu tych usług na podejmowanie przez firmę inwestycyjną lepszych decyzji inwestycyjnych.

§ 13. Firma inwestycyjna, która otworzyła rachunek usług badawczych, przekazuje klientom informacje dotyczące:

- 1) kwoty zapisanej w budżecie usług badawczych, o którym mowa w § 12 pkt 2 lit. b, przeznaczonej na zakup usług badawczych oraz szacowanej wysokości należnej od każdego klienta opłaty na potrzeby finansowania usług badawczych – przed rozpoczęciem świadczenia usługi inwestycyjnej;
- 2) całkowitych kosztów poniesionych przez każdego klienta w związku z zakupem usług badawczych – w ujęciu rocznym.

§ 14. Firma inwestycyjna, która otworzyła rachunek usług badawczych, ma obowiązek przedstawić, na wniosek klienta lub na żądanie Komisji Nadzoru Finansowego, zestawienie wskazujące:

- 1) imię i nazwisko lub nazwę każdego podmiotu, który świadczy lub świadczył usługę badawczą na rzecz firmy inwestycyjnej oraz otrzymał zapłatę za tę usługę z tego rachunku w okresie wskazanym w tym wniosku lub żądaniu;
- 2) łączną kwotę zapłaconą za usługi badawcze z tego rachunku na rzecz podmiotów wskazanych w pkt 1 w okresie wskazanym we wniosku lub żądaniu;
- 3) wszystkie korzyści, świadczenia i usługi otrzymane przez firmę inwestycyjną w związku z wykonanymi na jej rzecz usługami badawczymi;
- 4) porównanie kwoty, o której mowa w pkt 2, z budżetem usług badawczych w odniesieniu do okresu wskazanego we wniosku lub żądaniu, ze wskazaniem rabatów lub przeniesień, jeżeli na rachunku usług badawczych pozostają środki pieniężne.

§ 15. 1. Wysokość specjalnej opłaty:

- 1) wynika wyłącznie z budżetu usług badawczych ustanowionego przez firmę inwestycyjną w celu ustalenia zapotrzebowania na usługi badawcze w odniesieniu do usług maklerskich świadczonych przez firmę inwestycyjną na rzecz jej klientów oraz
- 2) nie jest związana z wolumenem lub wartością transakcji przeprowadzonych w imieniu klientów.

2. W umowie o świadczenie usług maklerskich albo w regulaminie świadczenia usług, o którym mowa w § 22 ust. 1, firma inwestycyjna określa wysokość specjalnej opłaty, w ramach kwoty ustalonej w budżecie usług badawczych oraz częstotliwość i sposób wnoszenia tej opłaty przez klienta w danym okresie.

3. Jeżeli specjalna opłata nie jest wnoszona przez klientów oddzielnie, lecz jest pobierana razem z prowizją od transakcji, firma inwestycyjna powinna być w stanie wyodrębnić tę opłatę i zachować pełną zgodność z warunkami określonymi w § 12 pkt 2 i § 13.

4. Łączna kwota specjalnych opłat wniesionych przez klientów w danym okresie nie może przekraczać kwoty ustalonej w budżecie usług badawczych ustanowionym na ten okres.

5. Firma inwestycyjna może zwiększyć budżet usług badawczych wyłącznie po poinformowaniu klientów o takim planowanym zwiększeniu przed planowanym terminem dokonania zmian w budżecie usług badawczych, a jeżeli zwiększenie budżetu usług badawczych spowodowałoby zwiększenie specjalnej opłaty – po dokonaniu zmian w odpowiedniej umowie o świadczenie usług maklerskich albo w regulaminie świadczenia usług, o którym mowa w § 22 ust. 1.

6. Jeżeli na koniec okresu, na jaki firma inwestycyjna ustanowiła budżet usług badawczych, na rachunku usług badawczych występuje nadwyżka, firma inwestycyjna, zgodnie z przyjętą procedurą postępowania:

- 1) zwraca środki pieniężne klientom lub
- 2) uwzględnia nadwyżkę przy ustalaniu budżetu usług badawczych oraz wyliczaniu specjalnej opłaty na kolejny okres.

§ 16. 1. W przypadku, o którym mowa w § 12 pkt 2, firma inwestycyjna ustanawia budżet usług badawczych w oparciu o analizę jej zapotrzebowania na usługi badawcze świadczone przez osoby trzecie.

2. Budżetem usług badawczych zarządza wyłącznie firma inwestycyjna.

3. Wykorzystanie budżetu usług badawczych na zakup usług badawczych świadczonych przez osoby trzecie podlega okresowym kontrolom i jest nadzorowane przez zarząd firmy inwestycyjnej, który zapewnia wykorzystanie tego budżetu w najlepiej pojętym interesie klientów firmy inwestycyjnej.

4. Kontrole, o których mowa w ust. 3, obejmują:

- 1) przepływ środków pieniężnych dokonywanych na rzecz podmiotów świadczących usługi badawcze oraz
- 2) sposób ustalenia wysokości wypłaconych kwot oraz zasadność ich wypłaty w odniesieniu do kryteriów oceny jakości, o których mowa w § 12 pkt 2 lit. d.

5. Firma inwestycyjna nie może wykorzystywać budżetu usług badawczych i rachunku usług badawczych na potrzeby badań w celu finansowania wykonywanych przez siebie czynności analitycznych.

§ 17. Firma inwestycyjna może przekazać zarządzanie rachunkiem usług badawczych osobie trzeciej, pod warunkiem że ułatwi to zakup usług badawczych oraz zapewni dokonanie niezwłocznej płatności w imieniu firmy inwestycyjnej i zgodnie z jej wskazówkami.

§ 18. 1. Firma inwestycyjna opracowuje i wdraża pisemną procedurę korzystania z usług badawczych, w której określa:

- 1) kryteria oceny jakości usług badawczych, o których mowa w § 12 pkt 2 lit. d, oraz spodziewany wpływ zakupu usług badawczych na podejmowanie przez firmę inwestycyjną decyzji inwestycyjnych;
- 2) zakres, w jakim usługi badawcze mogą przynieść korzyści w odniesieniu do portfeli klientów, w tym w stosownych przypadkach dzięki uwzględnieniu strategii inwestycyjnych mających zastosowanie do różnych rodzajów portfeli;
- 3) podejścia, jakie przyjmie firma inwestycyjna w celu sprawiedliwego rozdzielenia kosztów zakupu usług badawczych pomiędzy portfele różnych klientów.

2. Firma inwestycyjna przekazuje klientom procedurę korzystania z usług badawczych.

§ 19. 1. Firma inwestycyjna świadcząca usługi w zakresie wykonywania zleceń nabycia lub zbycia instrumentów finansowych na rzecz innej firmy inwestycyjnej mającej siedzibę na terytorium Unii Europejskiej określa oddzielne opłaty z tytułu tych usług, przy czym wysokość tych opłat odzwierciedla koszty wykonania zlecenia. Zapewnianie każdej innej korzyści lub świadczenie każdej innej usługi przez tę samą firmę inwestycyjną na rzecz firm inwestycyjnych mających siedzibę na terytorium Unii Europejskiej podlega oddzielnie określonej opłacie.

2. Poziom opłat z tytułu usług w zakresie wykonywania zleceń nabycia lub zbycia instrumentów finansowych nie ma wpływu na zapewnienie korzyści lub świadczenie usług, o których mowa w ust. 1, i na opłaty z tytułu tych korzyści lub usług ani nie warunkuje zapewnienia tych korzyści lub świadczenia tych usług i opłat z tytułu tych korzyści lub usług.

§ 19a.¹⁰⁾ 1. W przypadku gdy usługi badawcze są świadczone przez osobę trzecią na rzecz firmy inwestycyjnej łącznie z usługą przyjmowania i przekazywania zleceń nabycia lub zbycia instrumentów finansowych lub usługą wykonywania tych zleceń na rachunek dającego zlecenie, firma inwestycyjna może przekazać tej osobie łączną opłatę z tytułu świadczenia tych usług, jeżeli:

- 1) przed wykonaniem usług badawczych lub usług w zakresie przyjmowania i przekazywania zleceń nabycia lub zbycia instrumentów finansowych lub wykonywania tych zleceń na rachunek dającego zlecenie osoba trzecia świadcząca te usługi zawarła z firmą inwestycyjną umowę określającą wysokość wynagrodzenia przypadającego na usługi badawcze;
- 2) firma inwestycyjna poinformowała klientów o łącznych opłatach przekazywanych z tytułu usług badawczych oraz usług w zakresie przyjmowania i przekazywania zleceń nabycia lub zbycia instrumentów finansowych lub wykonywania tych zleceń na rachunek dającego zlecenie;
- 3) usługi badawcze dotyczą emitentów o średniej rynkowej kapitalizacji mniejszej niż 1 000 000 000 euro.

2. Średnią rynkową kapitalizację, o której mowa w ust. 1 pkt 3, wyznacza się na podstawie notowań z ostatniego dnia sesyjnego w danym roku w okresie trzech ostatnich lat poprzedzających przeprowadzenie badań, a w przypadku lat obrotowych, w których emitent nie był notowany na rynku regulowanym – na podstawie wysokości kapitału własnego.

3. Równowartość kwoty wyrażonej w euro, o której mowa w ust. 1 pkt 3, jest ustalana przy zastosowaniu średniego kursu euro ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski, obowiązującego w ostatnim dniu sesyjnym w danym roku.

Oddział 3

Świadczenie usług maklerskich

§ 20. 1. W przypadku gdy informacje kierowane przez firmę inwestycyjną do klientów lub potencjalnych klientów, w tym informacje upowszechniane przez firmę inwestycyjną w celu reklamy lub promocji świadczonych przez nią usług zawierają wskazanie korzyści możliwych do osiągnięcia w sytuacji skorzystania z usług maklerskich, o których mowa w art. 69 ust. 2 ustawy, świadczonych przez firmę inwestycyjną, powinny one zawierać również, z uwzględnieniem art. 44 ust. 2 lit. b rozporządzenia 2017/565, wskazanie poziomu ryzyka inwestycyjnego związanego z danymi usługami.

¹⁰⁾ Dodany przez § 1 pkt 3 rozporządzenia, o którym mowa w odnośniku 9.

2. W przypadku gdy informacje kierowane przez firmę inwestycyjną do klientów lub potencjalnych klientów zawierają dane o systemie rekompensat, o którym mowa w art. 133 ust. 1 lub art. 136 ust. 1 ustawy, którego uczestnikiem jest firma inwestycyjna, dane te mogą zawierać wyłącznie wskazanie systemu, do którego należy firma inwestycyjna, oraz wskazanie górnej granicy środków objętych tym systemem.

3. Firma inwestycyjna w ramach świadczenia usług maklerskich może udzielać klientowi porad inwestycyjnych o charakterze ogólnym dotyczących inwestowania w instrumenty finansowe. Sposób udzielania porad inwestycyjnych określa regulamin świadczenia usługi maklerskiej, przy wykonywaniu której udzielana jest porada inwestycyjna.

4. Udzielanie porad inwestycyjnych, o których mowa w ust. 3, nie może stanowić wykonywania czynności wymienionych w art. 69 ust. 2 pkt 5 oraz ust. 4 pkt 6 ustawy.

§ 21. 1. Przed zawarciem umowy o świadczenie usług maklerskich firma inwestycyjna informuje klienta, przy użyciu trwałego nośnika, o istniejących konfliktach interesów związanych ze świadczeniem danej usługi maklerskiej na rzecz tego klienta, o ile organizacja oraz regulacje wewnętrzne firmy inwestycyjnej nie zapewniają, że w przypadku powstania konfliktu interesów nie dojdzie do naruszenia interesu klienta. Informacja zawiera dane pozwalające klientowi na podjęcie świadomej decyzji co do zawarcia umowy, przy czym zakres i sposób przedstawiania danych powinien być dostosowany do kategorii, do której należy klient.

2. Przez konflikt interesów rozumie się znane firmie inwestycyjnej okoliczności mogące doprowadzić do powstania sprzeczności między interesem firmy inwestycyjnej, osoby powiązanej z firmą inwestycyjną i obowiązkiem działania przez tę firmę inwestycyjną w sposób rzetelny, z uwzględnieniem najlepiej pojętego interesu klienta tej firmy inwestycyjnej, jak również znane firmie inwestycyjnej okoliczności mogące doprowadzić do powstania sprzeczności między interesami kilku klientów tej firmy inwestycyjnej.

3. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, umowa o świadczenie danej usługi maklerskiej może zostać zawarta wyłącznie pod warunkiem, że klient potwierdzi otrzymanie informacji wskazanej w ust. 1 oraz wyraźnie potwierdzi wolę zawarcia umowy z firmą inwestycyjną o świadczenie danej usługi maklerskiej.

4. W przypadku powstania konfliktu interesów po zawarciu z klientem umowy o świadczenie usług maklerskich:

- 1) ust. 1 stosuje się odpowiednio, z tym że firma inwestycyjna jest obowiązana poinformować klienta o konflikcie interesów niezwłocznie po jego stwierdzeniu;
- 2) ust. 3 stosuje się odpowiednio, z tym że firma inwestycyjna powinna powstrzymać się od świadczenia usługi maklerskiej do czasu otrzymania wyraźnego oświadczenia klienta o kontynuacji lub rozwiązaniu umowy.

5. Przed zawarciem umowy o prowadzenie rachunku zbiorczego firma inwestycyjna przy użyciu trwałego nośnika informuje posiadacza rachunku zbiorczego o jego obowiązkach wynikających z art. 8b ustawy oraz o sankcji administracyjnej, o której mowa w art. 170d ust. 1 ustawy.

6. Na potrzeby zarządzania konfliktem interesów firma inwestycyjna zapewnia, aby pracownicy firmy inwestycyjnej przekazali i na bieżąco aktualizowali informacje o rachunkach papierów wartościowych jak i innych rachunkach, na których zapisane są inne instrumenty finansowe, będących w posiadaniu pracowników lub osób bliskich takich pracowników.

§ 22. 1. Firma inwestycyjna świadczy usługę maklerską na podstawie regulaminu oraz umowy o świadczenie tej usługi zawartej z klientem.

2. Wymogu opracowania regulaminu świadczenia usługi maklerskiej nie stosuje się w przypadku, gdy umowa zawierana jest z:

- 1) klientem profesjonalnym, chyba że klient profesjonalny zażądał od firmy inwestycyjnej traktowania go jak klienta detalicznego, a firma inwestycyjna wyraziła na to zgodę;
- 2) klientem profesjonalnym, chyba że jest on przez firmę inwestycyjną traktowany jak klient detaliczny;
- 3) klientem detalicznym, w związku z prowadzoną przez niego działalnością gospodarczą;
- 4) uprawnionym kontrahentem.

3. Wymogu opracowania regulaminu nie stosuje się również w przypadku, gdy konstrukcja instrumentów finansowych lub specyfika obrotu tymi instrumentami finansowymi uniemożliwia uregulowanie praw i obowiązków związanych z zawarciem i realizacją umowy, o której mowa w ust. 1, w sposób jednolity dla wszystkich klientów, na których rzecz świadczone są dane usługi.

4. W przypadku, o którym mowa w ust. 2 i 3, sposób świadczenia usługi maklerskiej przez firmę inwestycyjną na rzecz klienta, w tym prawa i obowiązki firmy inwestycyjnej i klienta z tego tytułu, a także warunki zawierania i rozwiązywania umowy, o której mowa w ust. 1, określa umowa z klientem.

5. W przypadku gdy świadczenie usługi przyjmowania i przekazywania zleceń nabycia lub zbycia instrumentów finansowych lub wykonywania zleceń nabycia lub zbycia instrumentów finansowych dotyczyłoby instrumentów finansowych zapisanych na rachunku zbiorczym, umowa o świadczenie takiej usługi jest zawierana przez firmę inwestycyjną z podmiotem uprawnionym z instrumentów finansowych zapisanych na rachunku zbiorczym.

6. Umowa o przyjmowanie lub przekazywanie zleceń nabycia lub zbycia instrumentów finansowych lub umowa o wykonywanie zleceń nabycia lub zbycia instrumentów finansowych zapisanych na rachunku zbiorczym może zostać zawarta, o ile:

- 1) uprawniony z instrumentów finansowych zapisanych na rachunku zbiorczym wskaże firmie inwestycyjnej numer oraz posiadacza rachunku zbiorczego, na którym zapisywane są należące do niego instrumenty finansowe;
- 2) posiadacz rachunku zbiorczego zobowiąże się wobec firmy inwestycyjnej do:
  - a) podejmowania wskazanych przez firmę inwestycyjną czynności dotyczących instrumentów finansowych będących przedmiotem zlecenia, które umożliwiają zabezpieczenie realizacji zlecenia zbycia tych instrumentów, w szczególności do potwierdzania pokrycia takich zleceń oraz dokonywania blokady instrumentów finansowych będących przedmiotem zlecenia,
  - b) dostarczania należących do klienta instrumentów finansowych będących przedmiotem złożonych przez niego zleceń sprzedaży tych instrumentów.

7. Firma inwestycyjna może zawrzeć umowę o wykonywanie zleceń nabycia lub zbycia instrumentów finansowych z posiadaczem rachunku zbiorczego wyłącznie w przypadku, gdy posiadacz rachunku zbiorczegołoży firmie inwestycyjnej pisemne oświadczenie, że:

- 1) świadczy usługi wykonywania zleceń nabycia lub zbycia instrumentów finansowych na rzecz podmiotów uprawnionych z instrumentów finansowych zapisanych na tym rachunku;
- 2) może we własnym imieniu rozporządzać instrumentami finansowymi zapisanymi na tym rachunku, na podstawie stosunku prawnego z podmiotem, do którego należą instrumenty finansowe zapisane na tym rachunku.

8. W przypadku gdy firma inwestycyjna zawiera umowę o wykonywanie zleceń nabycia lub zbycia instrumentów finansowych z podmiotem niebędącym posiadaczem rachunku zbiorczego ani uprawnionym z instrumentów finansowych zapisanych na rachunku zbiorczym, ust. 7 stosuje się odpowiednio.

9. W przypadku gdy podmiot, o którym mowa w art. 121 ust. 2 pkt 2 ustawy, pośredniczy w przekazywaniu zleceń klienta, który podpisał umowę z firmą inwestycyjną na warunkach, o których mowa w art. 121 ust. 1 ustawy, umowa o wykonywanie zleceń nabycia lub zbycia instrumentów finansowych może być zawarta między firmą inwestycyjną a:

- 1) klientem, który podpisał z bankiem powierniczym umowę na warunkach, o których mowa w art. 121 ust. 1 ustawy – pod warunkiem że umowy, o których mowa w § 75 ust. 2, są skutecznie zawarte i obowiązują w momencie zawierania umowy o wykonywanie zleceń nabycia lub zbycia instrumentów finansowych, albo
- 2) podmiotem, o którym mowa w art. 121 ust. 2 pkt 2 ustawy.

10. W przypadku gdy podmiot, o którym mowa w art. 121 ust. 2 pkt 2 ustawy, pośredniczy w przekazywaniu zleceń posiadacza rachunku zbiorczego, który podpisał umowę z firmą inwestycyjną na warunkach, o których mowa w art. 121a ustawy, umowa o wykonywanie zleceń nabycia lub zbycia instrumentów finansowych może być zawarta między firmą inwestycyjną a:

- 1) posiadaczem rachunku zbiorczego będącym zagraniczną firmą inwestycyjną – pod warunkiem że umowy, o których mowa w § 75 ust. 2, są skutecznie zawarte i obowiązują w momencie zawierania umowy o wykonywanie zleceń nabycia lub zbycia instrumentów finansowych, albo
- 2) uprawnionym z instrumentów finansowych zapisanych na rachunku zbiorczym, pod warunkiem zawarcia przez firmę inwestycyjną z posiadaczem rachunku zbiorczego, na którym rejestrowane są instrumenty finansowe uprawnionego, umowy o dostarczanie instrumentów finansowych, o której mowa w § 75 ust. 1.

11. Umowa o zarządzanie portfelem, w skład którego wchodzi jeden lub większa liczba instrumentów finansowych zapisanych na rachunku zbiorczym, jest zawierana przez firmę inwestycyjną z podmiotem uprawnionym z instrumentów finansowych zapisanych na tym rachunku.

12. Umowa, o której mowa w ust. 11, może zostać zawarta, o ile:

- 1) uprawniony z instrumentów finansowych zapisanych na rachunku zbiorczym:
  - a) wskaże firmie inwestycyjnej posiadacza rachunku zbiorczego, na którym zapisywane są należące do niego instrumenty finansowe,
  - b) doręczy firmie inwestycyjnej kopię umowy, z której wynika obowiązek prowadzenia przez posiadacza rachunku zbiorczego odrębnej ewidencji należących do tego klienta instrumentów finansowych i rejestrowania w niej na bieżąco zmian wynikających z realizacji przez firmę inwestycyjną podjętych w imieniu i na rachunek klienta decyzji inwestycyjnych firmy inwestycyjnej świadczącej usługę zarządzania portfelem;

- 2) posiadacz rachunku zbiorczego zobowiąże się wobec firmy inwestycyjnej do:
  - a) prowadzenia odrębnej ewidencji instrumentów finansowych oraz rejestrowania w niej na bieżąco zmian wynikających z realizacji podjętych w imieniu i na rachunek klienta decyzji inwestycyjnych firmy inwestycyjnej świadczącej usługę zarządzania portfelami,
  - b) podejmowania wskazanych przez firmę inwestycyjną czynności zabezpieczających realizację decyzji firmy inwestycyjnej świadczącej usługę zarządzania portfelami, w szczególności potwierdzania pokrycia takich zleceń oraz dokonywania blokady instrumentów finansowych będących przedmiotem zlecenia,
  - c) dostarczania instrumentów finansowych zarejestrowanych na rachunku zbiorczym firmie inwestycyjnej wykonującej zlecenia składane przez firmę inwestycyjną zarządzającą portfelem klienta.

13. Regulamin usługi maklerskiej określa sposób świadczenia usługi maklerskiej przez firmę inwestycyjną na rzecz klienta, w tym prawa i obowiązki firmy inwestycyjnej i klienta z tego tytułu, a także warunki zawierania i rozwiązywania umowy. Regulamin usługi maklerskiej określa w szczególności:

- 1) tryb i warunki zawierania umowy, o której mowa w ust. 1;
- 2) tryb, warunki i formę ustanawiania pełnomocnictw przez klienta;
- 3) zakres i sposób wykonywania usługi maklerskiej, która wykonywana będzie na podstawie umowy, o której mowa w ust. 1;
- 4) sposoby i terminy wnoszenia przez klienta opłat i prowizji związanych z usługą maklerską wykonywaną na rzecz klienta w związku z umową, o której mowa w ust. 1, oraz sposób i tryb określania ich wysokości;
- 5) sposób postępowania firmy inwestycyjnej w przypadku, gdy klient nie dostarcza środków pieniężnych w terminach określonych w umowie lub w odrębnych przepisach;
- 6) postanowienia zabezpieczające interesy firmy inwestycyjnej w przypadku niewywiązania się klienta z przyjętych zobowiązań, a także sposoby zaspokajania roszczeń firmy inwestycyjnej;
- 7) zakres odpowiedzialności firmy inwestycyjnej za szkody powstałe wskutek niewykonania lub nienależytego wykonania przez firmę inwestycyjną zobowiązań powstałych w związku z zawarciem umowy, o której mowa w ust. 1;
- 8) sposób, tryb oraz terminy przekazywania klientowi informacji dotyczących świadczonej na jego rzecz usługi maklerskiej, jak również zakres tych informacji;
- 9) zasady powierzania przez firmę inwestycyjną podmiotowi trzeciemu wykonywania poszczególnych czynności stanowiących daną usługę maklerską, jeżeli powierzenie jest przewidziane;
- 10) sposoby i terminy załatwiania skarg składanych przez klienta;
- 11) tryb i warunki odstąpienia, wypowiedzenia oraz rozwiązania umowy, o której mowa w ust. 1;
- 12) tryb, terminy i warunki zmiany regulaminu, a także sposób informowania klienta o tych zmianach.

14. Przez zakres i sposób wykonywania usługi maklerskiej, o których mowa w ust. 13 pkt 3, rozumie się w szczególności:

- 1) w przypadku usługi, o której mowa w art. 69 ust. 2 pkt 1 ustawy, wskazanie:
  - a) formy składanych przez klienta zleceń nabycia lub zbycia instrumentów finansowych,
  - b) sposobu, trybu oraz zasad przyjmowania i przekazywania zleceń,
  - c) sposobu, trybu oraz zasad kojarzenia przez firmę inwestycyjną dwóch lub więcej podmiotów w celu doprowadzenia do zawarcia transakcji między tymi podmiotami, w przypadku gdy usługa świadczona przez firmę inwestycyjną obejmuje takie czynności;
- 2) w przypadku usługi, o której mowa w art. 69 ust. 2 pkt 2 ustawy, wskazanie:
  - a) formy składanych przez klienta zleceń nabycia lub zbycia instrumentów finansowych,
  - b) sposobu, trybu oraz zasad przyjmowania i wykonywania zleceń nabycia lub zbycia instrumentów finansowych,
  - c) sposobu, trybu oraz zasad zawierania transakcji oraz dokonywania rozliczeń z tytułu zawieranych transakcji,
  - d) sposobów ustalania wysokości zabezpieczenia, sposobów oraz trybu informowania klienta o zmianie jego wysokości, w tym wzywania do jego uzupełnienia, oraz sposobu postępowania firmy inwestycyjnej w przypadku nieuzupełnienia przez klienta zabezpieczenia – jeżeli usługa dotyczy instrumentów finansowych, którymi obrót związany jest z obowiązkiem posiadania zabezpieczenia wykonania zobowiązań wynikających z danego instrumentu finansowego,
  - e) trybu i warunków dokonywania płatności za nabywane instrumenty finansowe;

- 3) w przypadku usługi, o której mowa w art. 69 ust. 2 pkt 4 ustawy, wskazanie:
  - a) trybu i warunków podejmowania i realizacji przez firmę inwestycyjną decyzji inwestycyjnych dotyczących aktywów wchodzących w skład zarządzanych portfeli,
  - b) trybu dokonywania wyboru podmiotu przechowującego aktywa wchodzące w skład zarządzanych przez firmę inwestycyjną portfeli – jeżeli firma inwestycyjna wykorzystuje pośrednictwo takich podmiotów przy świadczeniu usług zarządzania portfelami instrumentów finansowych,
  - c) metod oraz częstotliwości wyceny instrumentów finansowych znajdujących się w portfelu klienta,
  - d) obiektywnych wskaźników finansowych, do których porównywane będą wyniki portfela klienta w celu ustalenia poziomu efektywności świadczonej usługi zarządzania portfelem instrumentów finansowych,
  - e) sposobów i trybu przekazywania przez klienta dyspozycji dotyczących aktywów wchodzących w skład zarządzanego przez firmę inwestycyjną portfela instrumentów finansowych;
- 4) w przypadku usługi, o której mowa w art. 69 ust. 2 pkt 5 ustawy, wskazanie trybu i warunków opracowywania przez firmę inwestycyjną rekomendacji inwestycyjnych oraz ich przekazywania klientowi;
- 5) w przypadku usługi, o której mowa w art. 69 ust. 4 pkt 1 ustawy, wskazanie:
  - a) sposobów przekazywania przez klienta dyspozycji dotyczących instrumentów finansowych i środków pieniężnych zapisanych na danym rachunku,
  - b) sposobu naliczania odsetek od środków zgromadzonych na rachunku pieniężnym oraz trybu określania ich wysokości, jeżeli umowa, o której mowa w ust. 1, przewiduje oprocentowanie tych środków,
  - c) trybu, warunków i przyczyn ustanawiania lub znoszenia blokady instrumentów finansowych, praw do otrzymania instrumentów finansowych oraz środków pieniężnych klienta,
  - d) sposobów postępowania z instrumentami finansowymi, na których ustanowiono ograniczone prawo rzeczowe lub których zbywalność jest ograniczona,
  - e) trybu i warunków przenoszenia instrumentów finansowych lub środków pieniężnych na rachunki klienta prowadzone przez inny podmiot,
  - f) trybu i warunków postępowania z aktywami klienta w przypadku zamknięcia danego rachunku,
  - g) sposobów ustalania wysokości zabezpieczenia oraz trybu informowania klienta o zmianie jego wysokości lub konieczności jego uzupełnienia, w przypadku gdy na danym rachunku mają być rejestrowane instrumenty finansowe, którymi obrót związany jest z koniecznością ustanowienia zabezpieczenia wykonania zobowiązań wynikających z tych instrumentów,
  - h) szczegółowego trybu i warunków ustanawiania zabezpieczeń wykonania zlecenia w środkach pieniężnych lub na instrumentach finansowych klienta, w tym trybu wyrażania przez klienta zgody na ustanowienie zabezpieczenia.

§ 23. 1. Sposób świadczenia poszczególnych usług maklerskich może być określony w jednym lub kilku regulaminach, pod warunkiem że regulaminy te zawierają wyraźnie wyodrębnione postanowienia odnoszące się do każdej ze świadczonych usług oraz spełniają wymogi przewidziane w przepisach niniejszego oddziału dla poszczególnych regulaminów.

2. W przypadku zmiany regulaminu firma inwestycyjna informuje klienta o treści zmiany w takim terminie, aby klient mógł wypowiedzieć umowę z zachowaniem okresu wypowiedzenia, a rozwiązanie umowy nastąpiło przed dniem wejścia w życie zmian.

§ 24. 1. Firma inwestycyjna przekazuje klientowi lub potencjalnemu klientowi informacje o warunkach umowy lub umów zawieranych w ramach sprzedaży krzyżowej w sposób:

- 1) rzetelny, dokładny i niewprowadzający w błąd;
- 2) odpowiedni i zrozumiały dla przeciętnego przedstawiciela grupy, do której są one kierowane lub do której mogą dotrzeć;
- 3) spójny, w szczególności poprzez jednolite i zbiorcze prezentowanie korzyści, ograniczeń i ryzyk związanych ze sprzedażą krzyżową.

2. W przypadku gdy świadczenie usługi maklerskiej jest możliwe na podstawie jednej z umów, o których mowa w art. 83f ust. 1 ustawy, albo na podstawie odrębnej umowy, firma inwestycyjna informuje o tym klienta lub potencjalnego klienta zgodnie z zasadami, o których mowa w ust. 1. Sposób przekazania tej informacji powinien umożliwiać klientowi lub potencjalnemu klientowi podjęcie świadomej decyzji co do wyboru umowy, na podstawie której usługa maklerska będzie świadczona.

3. W przypadku, o którym mowa w ust. 2, firma inwestycyjna nie podejmuje działań, które wyłączają, utrudniają lub narzucają klientowi wybór umowy, na podstawie której usługa maklerska będzie świadczona.

4. Firma inwestycyjna przedstawia klientowi opis ryzyka związanego ze sprzedażą krzyżową wraz z opisem ryzyk wynikających z poszczególnych usług świadczonych w ramach sprzedaży krzyżowej oraz informacje o zmianach w zakresie ryzyka, jakie wynikają ze sprzedaży krzyżowej w porównaniu z ryzykami, które wynikałyby z poszczególnych usług, gdyby te usługi byłyby świadczone na podstawie odrębnych umów.

5. Firma inwestycyjna przekazuje informacje o warunkach umowy lub umów zawieranych w ramach sprzedaży krzyżowej w odpowiednim czasie przed ich zawarciem, umożliwiającym klientowi lub potencjalnemu klientowi odpowiednie zapoznanie się z tymi informacjami, zrozumienie charakteru i ryzyka wynikających ze sprzedaży krzyżowej i podjęcie świadomej decyzji co do zawarcia umów w ramach sprzedaży krzyżowej.

6. W przypadku promocji lub reklamy sprzedaży krzyżowej firma inwestycyjna przekazuje informacje o ryzykach związanych ze sprzedażą krzyżową oraz informacje o kosztach i opłatach związanych z zawarciem, wykonaniem lub rozwiązaniem poszczególnych umów z wykorzystaniem tego samego typu i rozmiaru czcionki jak pozostałe elementy zbioru informacji przekazywanego w ramach promocji lub reklamy sprzedaży krzyżowej.

§ 25. 1. Firma inwestycyjna oferująca świadczenie usługi maklerskiej w ramach sprzedaży krzyżowej przekazuje klientowi lub potencjalnemu klientowi, zgodnie z zasadami, o których mowa w § 24 ust. 1, w sposób czytelny i przejrzysty odrębne zestawienie kosztów i opłat związanych z zawarciem, wykonaniem lub rozwiązaniem umowy zawartej w ramach sprzedaży krzyżowej oraz zestawienie kosztów i opłat związanych z zawarciem, wykonaniem lub rozwiązaniem umów dotyczących poszczególnych usług, gdyby te usługi byłyby świadczone na podstawie odrębnych umów, oraz informację zbiorczą o tych kosztach i opłatach.

2. W przypadku gdy z rozwiązaniem umowy o świadczenie usług maklerskich zawartej w ramach sprzedaży krzyżowej na podstawie jednej z umów, o której mowa w art. 83f ust. 1 pkt 2 ustawy, wiąże się poniesienie przez klienta lub potencjalnego klienta dodatkowych kosztów i opłat związanych z zaprzestaniem wykonywania umowy o świadczenie innej usługi, firma inwestycyjna przekazuje klientowi lub potencjalnemu klientowi również zestawienie tych kosztów i opłat.

3. W przypadku gdy nie jest możliwe przedstawienie przez firmę inwestycyjną dokładnej wysokości kosztów i opłat związanych z inną usługą, które klient lub potencjalny klient poniósłby w przypadku ich wystąpienia, firma inwestycyjna przekazuje klientowi informację o szacowanych kosztach i opłatach. Oszacowanie wielkości kosztów i opłat następuje w oparciu o przyjęte przez firmę inwestycyjną racjonalne założenia.

4. W przypadku gdy zawieranie umowy lub umów w ramach sprzedaży krzyżowej następuje z wykorzystaniem sieci Internet lub w inny sposób bez bezpośredniego udziału osoby zatrudnionej przez firmę inwestycyjną lub podmiot, o którym mowa w art. 79 ustawy, informacje na temat wszystkich kosztów i opłat związanych z umową, o której mowa w art. 83f ust. 1 pkt 1 ustawy, lub poszczególnych umów zawieranych w trybie art. 83f ust. 1 pkt 2 ustawy firma inwestycyjna przekazuje przed zawarciem umowy odpowiednio wcześniej, w sposób wyraźny i nieutrudniający dotarcia do tych informacji lub zapoznanie się z nimi przez klienta lub potencjalnego klienta.

§ 26. 1. W przypadku świadczenia usługi maklerskiej w ramach sprzedaży krzyżowej, w tym w sytuacji, gdzie zawarcie umowy o świadczenie usługi maklerskiej jest warunkiem zawarcia umowy o świadczenie innej usługi, przekazanie informacji o warunkach świadczenia usługi maklerskiej następuje z uwzględnieniem art. 44–51 rozporządzenia 2017/565.

2. Przepisy § 24 i § 25 nie wyłączają stosowania przepisów regulujących sposób przekazywania informacji o świadczeniu w ramach sprzedaży krzyżowej usług innych niż świadczenie usługi maklerskiej.

§ 27. 1. Firma inwestycyjna nie zawiera umowy lub umów w ramach sprzedaży krzyżowej lub nie pośredniczy w jej lub ich zawarciu w przypadku, gdy okresy odstąpienia lub rozwiązania umowy lub umów o świadczenie usług zawieranych w ramach sprzedaży krzyżowej różniłyby się od okresów odstąpienia lub rozwiązania umów o świadczenie takich usług gdyby te usługi byłyby świadczone na podstawie odrębnych umów.

2. Firma inwestycyjna nie zawiera umowy sprzedaży łączonej lub nie pośredniczy w jej zawarciu w przypadku, gdy klient nie ma możliwości zaprzestania korzystania ze świadczenia usługi wchodzącej w skład sprzedaży łączonej bez ponoszenia nieproporcjonalnych i nieuzasadnionych kosztów lub opłat, w tym kar umownych.

§ 28. 1. Za nieskomplikowane instrumenty finansowe, o których mowa w art. 83h ust. 5 pkt 1 ustawy, nie uznaje się w szczególności:

- 1) dłużnych papierów wartościowych, które mają wbudowany instrument pochodny;
- 2) dłużnych papierów wartościowych, których struktura utrudnia klientowi lub potencjalnemu klientowi zrozumienie ryzyka związanego z tymi instrumentami finansowymi;
- 3) instrumentów finansowych, które mają wbudowany instrument pochodny.

2. Przez dłużne papiery wartościowe, które mają wbudowany instrument pochodny, o których mowa w ust. 1 pkt 1, rozumie się:

- 1) obligacje zamienne i warunkowe obligacje zamienne;
- 2) obligacje wymienne;
- 3) obligacje o zmiennym nominale, z wyłączeniem obligacji ratalnych;
- 4) obligacje z wbudowaną opcją kupna lub sprzedaży;
- 5) dłużne papiery wartościowe, których wartość zależy od wartości instrumentu bazowego;
- 6) dłużne papiery wartościowe z wbudowanym kredytowym instrumentem pochodnym, gdzie stopa zwrotu uzależniona jest od stopy zwrotu instrumentu referencyjnego (w przypadku braku zdarzenia kredytowego) lub prawdopodobieństwa wystąpienia zdarzenia kredytowego (premii za ryzyko kredytowe);
- 7) warranty subskrypcyjne.

3. Przez dłużne papiery wartościowe, których struktura utrudnia klientowi lub potencjalnemu klientowi zrozumienie ryzyka związanego z tymi instrumentami finansowymi, rozumie się:

- 1) obligacje i inne dłużne papiery wartościowe o elemencie lub elementach konstrukcji niepozwalających klientowi lub potencjalnemu klientowi na zrozumienie istoty ryzyka związanego z nabyciem lub objęciem takiego papieru wartościowego, ze względu na niepewność, nietypowość, złożoność, nieprecyzyjność lub dowolność kształtowania tych elementów;
- 2) papiery wartościowe, których konstrukcja przewiduje, że:
  - a) wypłata świadczenia pieniężnego (stopa zwrotu) lub przekazanie świadczenia niepieniężnego uzależnione są od:
    - ustalonej jednorazowo lub regularnie wartości określonego portfela aktywów, w szczególności papiery wartościowe zabezpieczone aktywami, w tym spłatą kredytów lub pożyczek, albo
    - zaspokojenia wiarytelności przez podmioty trzecie, w szczególności obligacje podporządkowane lub inne podporządkowane dłużne papiery wartościowe oraz certyfikaty, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 27 rozporządzenia 600/2014,
  - b) emitent papieru wartościowego posiada dowolność, w szczególności poprzez samodzielne określanie jednej lub kilku zmiennych, w ustalaniu przekazywanego świadczenia pieniężnego (stopy zwrotu) lub niepieniężnego,
  - c) nie istnieje ściśle oznaczony termin wykupu, okres zapadalności lub nie podlegają wykupowi, w szczególności obligacje wieczyste,
  - d) przekazanie świadczenia pieniężnego (stopa zwrotu) lub niepieniężnego uzależnione jest od nietypowej lub nieznannej klientowi detalicznemu lub potencjalnemu klientowi detalicznemu jednej lub kilku zmiennych, w szczególności dłużne papiery wartościowe, których wartość zależy od wartości wskaźników niepodanych do publicznej wiadomości, wskaźników o specjalistycznym charakterze, lub od zdarzenia katastroficznego,
  - e) wysokość i termin wypłaty świadczenia pieniężnego (stopa zwrotu) lub niepieniężnego jest ustalana w sposób skomplikowany, w szczególności wskutek częstych zmian w okresie do ich wykupu lub terminu zapadalności albo wskutek osiągnięcia określonych wartości progowych bądź punktów w czasie,
  - f) nie nastąpi zwrot całości lub części wartości nominalnej papieru wartościowego, w szczególności obligacje podporządkowane i inne podporządkowane papiery wartościowe podlegające konwersji na udział w kapitale lub majątku emitenta wskutek wystąpienia jego uporządkowanej restrukturyzacji,
  - g) identyfikacja dłużnego papieru wartościowego emitenta lub podmiotu zabezpieczającego emisję jest utrudniona bądź może wprowadzać w błąd, w szczególności ze względu na nazwę instrumentu, firmę emitenta lub podmiotu zabezpieczającego emisję,
  - h) wysokość, forma i warunki przewidzianego zabezpieczenia wiarytelności wynikających z dłużnego papieru wartościowego jest określona w sposób utrudniający właściwe zrozumienie, w jaki sposób ustanowione zabezpieczenie może wpływać na ryzyko związane z nabyciem tego papieru wartościowego, w szczególności w przypadku, gdy zaspokojenie z zabezpieczenia uzależnione jest od jednego lub kilku warunków, innych niż niewykonanie zobowiązań przez emitenta, lub zaspokojenie w całości lub części z zabezpieczenia jest ograniczone w czasie.

4. Przez instrumenty finansowe, które mają wbudowany instrument pochodny, o których mowa w ust. 1 pkt 3, rozumie się w szczególności:

- 1) akcje lub certyfikaty inwestycyjne, które mają wbudowany instrument pochodny,
- 2) obligacje lub inne dłużne papiery wartościowe, które mają wbudowany instrument pochodny lub których struktura utrudnia klientowi lub potencjalnemu klientowi zrozumienie ryzyka związanego z tymi instrumentami finansowymi,
- 3) instrumenty rynku pieniężnego, które mają wbudowany instrument pochodny lub których struktura utrudnia klientowi lub potencjalnemu klientowi zrozumienie ryzyka związanego z tymi instrumentami finansowymi

– lub zawierające w swojej strukturze element powodujący, że część lub całość wypłaty środków pieniężnych z tytułu wierzytelności przysługujących posiadaczowi tego papieru wartościowego ulega modyfikacji w zależności od jednej lub kilku określonych zmiennych.

§ 29. 1. W przypadku, gdy przedmiotem umowy, o której mowa w art. 69h ust. 1 ustawy, są:

- 1) lokaty strukturyzowane, których struktura utrudnia klientowi lub potencjalnemu klientowi zrozumienie ryzyka związanego ze stopą zwrotu,
- 2) lokaty strukturyzowane, których konstrukcja utrudnia klientowi lub potencjalnemu klientowi zrozumienie kosztów likwidacji lokaty przed terminem

– dom maklerski stosuje przepisy art. 83h ust. 1–4 ustawy, z uwzględnieniem art. 83h ust. 5 pkt 2–4 ustawy.

2. Przez lokaty strukturyzowane, których struktura utrudnia klientowi lub potencjalnemu klientowi zrozumienie ryzyka związanego ze stopą zwrotu, o których mowa w ust. 1 pkt 1, rozumie się lokaty, o których mowa w art. 88h ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe (Dz. U. z 2022 r. poz. 2324, z późn. zm.¹¹⁾), których konstrukcja przewiduje, że:

- 1) wypłata całości lub części kapitału, odsetek lub świadczeń dodatkowych uzależniona jest od więcej niż jednej zmiennej w szczególności, gdy wypłata uzależniona jest od, ustalonej jednorazowo lub regularnie, wartości określonego portfela aktywów lub wartości indeksów;
- 2) relacja pomiędzy wypłatą całości lub części kapitału, odsetek lub świadczeń dodatkowych a zmienną, mechanizmem ustalania bądź obliczania wypłaty jest złożona, w szczególności lokaty strukturyzowane skonstruowane w taki sposób, że:
  - a) mechanizm uwzględnienia poziomu cen danego indeksu w wypłacie jest oparty na różnych źródłach danych rynkowych lub kilku pomiarach indeksu w różnych terminach lub
  - b) wielkość wypłaty rośnie lub maleje w określonych okolicznościach lub jest uzależniona od samodzielnego określania jednej lub kilku zmiennych w czasie posiadania depozytu;
- 3) wypłata całości lub części kapitału, odsetek lub świadczeń dodatkowych uzależniona jest od nietypowej lub nieznannej przeciętnemu klientowi detalicznemu lub potencjalnemu klientowi detalicznemu jednej lub kilku zmiennych, w szczególności lokaty strukturyzowane, gdzie wartość zależy od wartości wskaźników niepodanych do publicznej wiadomości lub wskaźników o specjalistycznym charakterze;
- 4) strona umowy lokaty strukturyzowanej niebędąca klientem posiada prawo do jednostronnego rozwiązania umowy przed upływem terminu likwidacji lokaty.

3. Przez lokaty strukturyzowane, których konstrukcja utrudnia klientowi lub potencjalnemu klientowi zrozumienie kosztów likwidacji lokaty przed terminem, o których mowa w ust. 1 pkt 2, rozumie się lokaty, o których mowa w art. 88h ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe, których konstrukcja przewiduje, że:

- 1) koszt rozwiązania umowy o lokatę strukturyzowaną przez klienta przed terminem nie jest ściśle określoną kwotą, w szczególności lokaty strukturyzowane o zmiennym koszcie rozwiązania lub wskazanym do maksymalnej wysokości lub lokaty strukturyzowane, w przypadku których koszt rozwiązania umowy jest ustalany na podstawie zmiennego czynnika, takiego jak oprocentowanie;
- 2) koszt rozwiązania umowy o lokatę strukturyzowaną przez klienta przed terminem nie jest ściśle określoną kwotą za każdy miesiąc pozostały do końca określonego umową terminu likwidacji lokaty, w szczególności lokaty strukturyzowane o zmiennym koszcie rozwiązania lub wskazanym do maksymalnej wysokości, za każdy miesiąc pozostały do końca określonego umową terminu likwidacji lokaty;
- 3) koszt rozwiązania umowy o lokatę strukturyzowaną przez klienta przed terminem nie jest ściśle określoną kwotą odsetek lub wartości świadczeń dodatkowych, w szczególności lokaty strukturyzowane przewidujące wyłącznie zwrot depozytu w przypadku rozwiązania umowy.

¹¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2022 r. poz. 2339, 2640 i 2707 oraz z 2023 r. poz. 180, 825, 996, 1059, 1394 i 1407.

Oddział 4

Tryb i warunki postępowania firm inwestycyjnych emitujących lub wystawiających instrumenty finansowe lub udzielających porad w zakresie emitowania lub wystawiania instrumentu finansowego

§ 30. 1. Firma inwestycyjna emitująca lub wystawiająca instrumenty finansowe lub udzielająca porad w zakresie emitowania lub wystawiania instrumentu finansowego, stosując rozwiązania przewidziane w niniejszym oddziale, uwzględni charakter instrumentu finansowego, usługi inwestycyjnej i grupy docelowej.

2. Firma inwestycyjna ustanawia, wdraża i utrzymuje procedury i rozwiązania służące zapewnieniu zgodności procesu emitowania lub wystawiania instrumentów finansowych lub udzielania porad w zakresie emitowania lub wystawiania instrumentu finansowego z wymogami dotyczącymi właściwego zarządzania konfliktami interesów, w tym stosowaną polityką wynagrodzeń, o której mowa w art. 83e ust. 1 ustawy, w szczególności firma inwestycyjna zapewnia, by wyemitowanie lub wystawienie instrumentów finansowych, w tym ze względu na ich cechy, nie miało negatywnego wpływu na grupę docelową ani nie stanowiło zagrożenia dla prawidłowego funkcjonowania lub stabilności rynków finansowych na skutek ograniczenia lub wyzbycia się przez firmę inwestycyjną własnego ryzyka lub własnej ekspozycji związanych z aktywami bazowymi tego instrumentu finansowego w przypadku, gdy firma inwestycyjna jest już w posiadaniu aktywów bazowych na własny rachunek.

3. Firma inwestycyjna emitująca lub wystawiająca instrumenty finansowe lub udzielająca porad w zakresie emitowania lub wystawiania instrumentu finansowego dokonuje analizy możliwości wystąpienia ewentualnych konfliktów interesów, w szczególności ocenia, czy wyemitowanie lub wystawienie instrumentu finansowego prowadzi do powstania sytuacji, w której mogą wystąpić negatywne skutki dla klienta należącego do grupy docelowej, jeżeli przyjmie on ekspozycję przeciwną w stosunku do ekspozycji utrzymywanej uprzednio przez samą firmę inwestycyjną lub ekspozycję przeciwną w stosunku do ekspozycji, którą firma inwestycyjna zamierza przyjąć po wyemitowaniu lub wystawieniu instrumentu finansowego.

4. Przed podjęciem decyzji o wyemitowaniu lub wystawieniu instrumentu finansowego firma inwestycyjna ocenia, czy instrument finansowy może stanowić zagrożenie dla prawidłowego funkcjonowania lub stabilności rynków finansowych.

§ 31. 1. Firma inwestycyjna określa grupę docelową w odniesieniu do każdego emitowanego lub wystawianego przez nią instrumentu finansowego lub gdy udziela innym podmiotom porad w zakresie emitowania lub wystawiania instrumentu finansowego. W ramach tego procesu firma określa także wszystkie grupy klientów, których potrzebom, cechom i celom instrument finansowy nie odpowiada, ustalając w ten sposób negatywną grupę docelową.

1a.¹²⁾ Firma inwestycyjna, określając negatywną grupę docelową, nie bierze pod uwagę kryteriów obejmujących czynniki zrównoważonego rozwoju.

1b.¹²⁾ W przypadku instrumentu finansowego uwzględniającego czynniki zrównoważonego rozwoju firma inwestycyjna uznaje, że odpowiada on celom i potrzebom inwestycyjnym również tych klientów docelowych, których cele i potrzeby inwestycyjne nie są związane ze zrównoważonym rozwojem, pod warunkiem że ich pozostałe cele i potrzeby inwestycyjne są spełnione przez ten instrument.

2. Firma inwestycyjna przy określaniu grupy docelowej bierze pod uwagę kryteria obejmujące co najmniej:

- 1) rodzaj klientów, do których dany produkt jest skierowany, z uwzględnieniem podziału klientów na kategorie, o których mowa w art. 3a ust. 4 ustawy;
- 2) wiedzę i doświadczenie w odniesieniu do rodzaju danego instrumentu finansowego, jego właściwości lub zagadnień związanych z danym instrumentem, które powinni posiadać klienci docelowi, aby zrozumieć cechy i ryzyka związane z danym instrumentem finansowym;
- 3) sytuację finansową klienta docelowego uwzględniającą:
  - a) określoną wartość procentową wysokości straty, jaką klient docelowy jest w stanie ponieść,
  - b) istnienie dodatkowych zobowiązań klienta docelowego w związku z instrumentem finansowym, których wartość może przekraczać zainwestowaną kwotę, obejmujących w szczególności wezwanie do uzupełnienia depozytu zabezpieczającego przez klienta;
- 4) tolerancję ryzyka oraz zgodności wskaźnika zysku do ryzyka związanego z instrumentem finansowym oraz zakładanej stopy zwrotu z grupą docelową, z uwzględnieniem:
  - a) ustalenia i precyzyjnego opisanego przez firmę inwestycyjną kategorii ryzyka związanego z instrumentem finansowym,
  - b) określenia przez firmę inwestycyjną ogólnego podejścia klienta docelowego do ryzyka związanego z inwestycją w instrumenty finansowe, poprzez przypisanie klienta docelowego do kategorii, o których mowa w lit. a,

¹²⁾ Dodany przez § 1 pkt 3 lit. a rozporządzenia, o którym mowa w odnośniku 6.

- c) zastosowania w stosownych przypadkach wskaźnika syntetycznego przewidzianego w rozporządzeniu Komisji (UE) nr 583/2010 z dnia 1 lipca 2010 r. w sprawie wykonania dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/65/WE w zakresie kluczowych informacji dla inwestorów i warunków, które należy spełnić w przypadku dostarczania kluczowych informacji dla inwestorów lub prospektu emisyjnego na trwałym nośniku innym niż papier lub za pośrednictwem strony internetowej (Dz. Urz. UE L 176 z 10.07.2010, str. 1) lub ogólnego wskaźnika ryzyka przewidzianego w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1286/2014 z dnia 26 listopada 2014 r. w sprawie dokumentów zawierających kluczowe informacje, dotyczących detalicznych produktów zbiorowego inwestowania i ubezpieczeniowych produktów inwestycyjnych (PRIIP) (Dz. Urz. UE L 352 z 09.12.2014, str. 1, z późn. zm.¹³⁾);
- 5)¹⁴ cele inwestycyjne, w tym cele inwestycyjne związane z czynnikami zrównoważonego rozwoju, i potrzeby inwestycyjne klientów, które mają być zaspokojone przez dany instrument finansowy, z uwzględnieniem ogólnej strategii inwestycyjnej klienta docelowego, obejmującej w szczególności horyzont czasowy inwestycji, przy czym cele i potrzeby klienta mogą zostać uszczegółowione poprzez określenie konkretnych aspektów inwestycji oraz oczekiwań klientów docelowych w odniesieniu do tych aspektów szczegółowych.
3. Firma inwestycyjna, ustalając dodatkowe kryteria, inne niż wymienione w ust. 2, może wziąć pod uwagę w szczególności właściwości sposobów komunikowania się z firmami inwestycyjnymi rekomendującymi, oferującymi albo w inny sposób umożliwiającymi nabycie lub objęcie instrumentu finansowego.
4. Firma inwestycyjna jest obowiązana do oceny znaczenia każdego z kryteriów dla określonego instrumentu finansowego i dostosowania szczegółowości określenia grupy docelowej odpowiednio do rodzaju, charakteru i cech instrumentu finansowego, biorąc pod uwagę zależności pomiędzy poszczególnymi kryteriami.
5. Firma inwestycyjna jest obowiązana do precyzyjnego zdefiniowania pojęć i terminologii zastosowanej przy określaniu grupy docelowej na podstawie kryteriów, o których mowa w ust. 2.
- 6.¹⁵ Firma inwestycyjna emitująca lub wystawiająca instrument finansowy, który jest rekomendowany, oferowany lub którego nabycie lub objęcie jest umożliwiające przez inne firmy inwestycyjne, określa grupę docelową, w szczególności jej potrzeby, cechy lub cele, z którymi instrument finansowy jest zgodny, w tym cele związane ze zrównoważonym rozwojem, w oparciu o swoją wiedzę teoretyczną i doświadczenia związane z tym instrumentem finansowym lub podobnymi instrumentami finansowymi, rynkami finansowymi oraz potrzebami, cechami i celami potencjalnych grup docelowych, w tym celami związanymi ze zrównoważonym rozwojem.
7. Firma inwestycyjna określa grupę docelową w sposób odpowiedni i proporcjonalny, z uwzględnieniem charakteru instrumentu finansowego, jego złożoności, w tym związanych z nim kosztów oraz struktury opłat, wskaźnika zysku do ryzyka, płynności lub jego innowacyjnego charakteru.
8. W przypadku skomplikowanych instrumentów finansowych, w szczególności instrumentów finansowych o złożonych obliczeniach stopy zwrotu, firma inwestycyjna określa grupę docelową w sposób bardziej szczegółowy.
9. W przypadku nieskomplikowanych i łatwo dostępnych instrumentów finansowych firma inwestycyjna może określić grupę docelową w sposób mniej szczegółowy, w szczególności:
- 1) w przypadku niektórych rodzajów instrumentów finansowych wystarczająco porównywalnych pod kątem cech tych instrumentów możliwe jest określenie grupy docelowej na podstawie wspólnego podejścia dotyczącego jednego rodzaju instrumentów finansowych;
  - 2) opis jednego lub więcej kryteriów, o których mowa w ust. 2, może być dokonany w sposób ogólny.
10. Firma inwestycyjna określa grupę docelową na wystarczająco szczegółowym poziomie, aby uniknąć uwzględnienia w grupie docelowej jakichkolwiek klientów lub grup klientów, z których potrzebami, cechami i celami dany instrument finansowy nie jest zgodny.
11. W przypadku instrumentu finansowego emitowanego albo wystawianego przez firmę inwestycyjną na indywidualne zamówienie za grupę docelową uznaje się klienta lub potencjalnego klienta, który zgłosił potrzebę nabycia lub objęcia takiego instrumentu finansowego, z wyłączeniem sytuacji, w której instrument taki jest rekomendowany, oferowany lub którego nabycie lub objęcie jest umożliwiające na rzecz innych klientów.

§ 32. 1. Firma inwestycyjna będąca emitentem lub wystawcą instrumentu finansowego jest obowiązana przeprowadzać analizę scenariuszową instrumentu finansowego, w ramach której ocenia związane z instrumentem finansowym ryzyko niskich wyników dla klientów oraz okoliczności, w jakich takie wyniki mogą wystąpić.

¹³ Zmiana wymienionego rozporządzenia została ogłoszona w Dz. Urz. UE L 354 z 23.12.2016, str. 35, Dz. Urz. UE L 40 z 12.02.2019, str. 109, Dz. Urz. UE L 188 z 12.07.2019, str. 55 oraz Dz. Urz. UE L 455 z 20.12.2021, str. 1.

¹⁴ Ze zmianą wprowadzoną przez § 1 pkt 3 lit. b rozporządzenia, o którym mowa w odnośniku 6.

¹⁵ W brzmieniu ustalonym przez § 1 pkt 3 lit. c rozporządzenia, o którym mowa w odnośniku 6.

2. Analiza, o której mowa w ust. 1, obejmuje opis negatywnych zjawisk rynkowych, ich wpływu na ryzyko niskich wyników dla klientów oraz przewidywanych działań w szczególności, gdyby:

- 1) otoczenie rynkowe uległo pogorszeniu;
- 2) emitent lub wystawca instrumentu finansowego lub osoba trzecia uczestnicząca w procesie emitowania lub wystawienia instrumentu finansowego znaleźli się w trudnej sytuacji finansowej lub gdyby pojawiło się inne ryzyko związane z emitentem, wystawcą lub osobą trzecią;
- 3) instrument finansowy okazał się nieopłacalny z ekonomicznego punktu widzenia;
- 4) popyt na instrument finansowy był znacznie większy niż przewidywano.

3. Firma inwestycyjna określa, czy instrument finansowy spełnia rozpoznane potrzeby, cechy i cele grupy docelowej, w szczególności poprzez zbadanie, czy:

- 1) profil ryzyka i zysku instrumentu finansowego jest zgodny z grupą docelową oraz
- la)¹⁶⁾ czynniki zrównoważonego rozwoju uwzględnione w instrumencie finansowym są zgodne z grupą docelową – w przypadku gdy instrument finansowy uwzględnia czynniki zrównoważonego rozwoju, oraz
- 2) zamiar wyemitowania lub wystawienia instrumentu finansowego jest zdeterminowany przez cechy instrumentu finansowego przynoszące korzyści grupie docelowej, a nie przez stosowany przez firmę inwestycyjną lub inne firmy inwestycyjne, o których mowa w § 31 w ust. 6, model biznesowy.

4. Firma inwestycyjna analizuje strukturę kosztów i opłat proponowaną w odniesieniu do instrumentu finansowego, w szczególności poprzez zbadanie, czy:

- 1) koszty lub opłaty związane z instrumentem finansowym są zgodne z potrzebami, cechami i celami grupy docelowej;
- 2) koszty lub opłaty związane z instrumentem finansowym nie powodują pogorszenia oczekiwanej rentowności instrumentu finansowego, w szczególności czy koszty lub opłaty nie równoważą lub eliminują oczekiwanych korzyści finansowych lub podatkowych związanych z instrumentem finansowym;
- 3) struktura kosztów lub opłat związanych z instrumentem finansowym jest odpowiednio przejrzysta w odniesieniu do grupy docelowej, w szczególności czy nie prowadzi do ukrycia kosztów lub opłat lub ich rzeczywistej wysokości lub czy nie jest zbyt skomplikowana.

5. Firma inwestycyjna przekazuje informacje dotyczące instrumentu finansowego, grupy docelowej oraz strategii dystrybucji innym firmom inwestycyjnym, o których mowa w § 31 ust. 6. Firma inwestycyjna przekazuje informacje w sposób przejrzysty, umożliwiając tym firmom właściwe ich zrozumienie, rekomendację lub sprzedaż instrumentu finansowego w odpowiedni sposób oraz należyte uwzględnienie celów klienta lub potencjalnego klienta związanych ze zrównoważonym rozwojem.¹⁷⁾

6. Firma inwestycyjna jest obowiązana do określenia strategii dystrybucji w taki sposób, aby strategia dystrybucji zapewniła dotarcie instrumentu finansowego do grupy docelowej tego instrumentu, w szczególności by dokonany przez firmę inwestycyjną wybór firm inwestycyjnych, o których mowa w § 31 ust. 6, oraz usług maklerskich, w ramach których docelowi klienci mogą nabyć określony instrument finansowy, zapewnił zgodność instrumentu finansowego z grupą docelową tego instrumentu finansowego. W przypadku gdy do nabycia lub objęcia określonego instrumentu finansowego nie jest wymagane świadczenie usługi, o której mowa w art. 69 ust. 2 pkt 5 ustawy, firma inwestycyjna, o której mowa w ust. 1, może określić w strategii dystrybucji preferowany kanał sprzedaży tego instrumentu.

§ 33. 1. Jeżeli firma inwestycyjna współpracuje przy emitowaniu lub wystawianiu instrumentu finansowego lub przy udzielaniu porad w zakresie emitowania lub wystawiania instrumentu finansowego z inną firmą inwestycyjną, podmiotem, który nie posiada zezwolenia na wykonywanie działalności maklerskiej ani nie podlega nadzorowi zgodnie z przepisami ustawy, lub z firmą inwestycyjną z państwa trzeciego, podmioty te zawierają umowę w formie pisemnej, określającą ich wzajemne obowiązki.

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, współpracujące ze sobą podmioty określają tylko jedną grupę docelową.

§ 34. 1. Firma inwestycyjna zatrudnia w procesie emitowania lub wystawiania instrumentu finansowego lub do udzielania porad w zakresie emitowania lub wystawiania instrumentu finansowego osoby posiadające fachową wiedzę niezbędną do zrozumienia właściwości i czynników ryzyka związanych z tymi instrumentami finansowymi.

¹⁶⁾ Dodany przez § 1 pkt 4 lit. a rozporządzenia, o którym mowa w odnośniku 6.

¹⁷⁾ Zdanie drugie w brzmieniu ustalonym przez § 1 pkt 4 lit. b rozporządzenia, o którym mowa w odnośniku 6.

2. Firma inwestycyjna przeprowadza regularne przeglądy instrumentów finansowych, które emituje lub wystawia lub w odniesieniu do których udziela innym podmiotom porad w zakresie emitowania lub wystawiania instrumentu finansowego, z uwzględnieniem wszystkich zdarzeń, które mogłyby w znaczący sposób wpłynąć na potencjalne ryzyko dla określonej grupy docelowej. Firma inwestycyjna w szczególności analizuje, czy instrument finansowy:

- 1)¹⁸⁾ pozostaje spójny z potrzebami, cechami i celami grupy docelowej, a w przypadku gdy instrument finansowy uwzględnia czynniki zrównoważonego rozwoju – również z celami związanymi ze zrównoważonym rozwojem;
- 2) jest rekomendowany, oferowany grupie docelowej lub w inny sposób umożliwiające jest nabycie lub objęcie tego instrumentu przez grupę docelową;
- 3) jest rekomendowany, oferowany lub w inny sposób jest umożliwiające nabycie lub objęcie instrumentu finansowego przez klientów, z których potrzebami, cechami i celami instrument finansowy nie jest zgodny;
- 4) ze względu na jego cechy lub koszty lub opłaty z nim związane nie ma negatywnego wpływu na grupę docelową ani nie stanowi zagrożenia dla prawidłowego funkcjonowania lub stabilności rynków finansowych.

3. Firma inwestycyjna przeprowadza przegląd instrumentów finansowych przed każdą kolejną emisją lub wystawieniem instrumentu finansowego, jeżeli jest w posiadaniu informacji o jakimkolwiek zdarzeniu, które mogłoby w znaczący sposób wpłynąć na potencjalne ryzyko dla grupy docelowej.

4. Firma inwestycyjna ustanawia i wdraża procedurę, w której określa, z jaką częstotliwością przeprowadzać będzie przeglądy instrumentów finansowych, o których mowa w ust. 2, w oparciu w szczególności o czynniki związane ze złożonością lub innowacyjnym charakterem instrumentu finansowego lub stosowanych strategii inwestycyjnych.

5. W procedurze, o której mowa w ust. 4, firma inwestycyjna określa kluczowe zdarzenia, które mogą wpłynąć na potencjalne ryzyko lub oczekiwaną rentowność instrumentu finansowego, w szczególności biorąc pod uwagę:

- 1) przekroczenie określonego progu wartości, które wpłynie na rentowność instrumentu finansowego, lub
- 2) wypłacalność określonych emitentów, których papiery wartościowe lub gwarancje mogą wpływać na wyniki instrumentu finansowego.

6. W przypadku wystąpienia zdarzeń, o których mowa w ust. 5, firma inwestycyjna podejmuje działania zaradcze, które w szczególności mogą obejmować:

- 1) przekazanie istotnych informacji dotyczących zdarzenia i jego konsekwencji dla instrumentu finansowego klientom lub innym firmom inwestycyjnym, o których mowa w § 31 ust. 6, jeżeli firma inwestycyjna nie oferuje ani nie sprzedaje instrumentu finansowego bezpośrednio klientom;
- 2) dokonanie zmian w procesie emitowania lub wystawiania instrumentów finansowych lub udzielania porad w zakresie emitowania lub wystawiania instrumentu finansowego;
- 3) wstrzymanie dalszej emisji lub dalszego wystawiania instrumentu finansowego – w przypadku gdy firma inwestycyjna jest emitentem lub wystawcą tego instrumentu finansowego;
- 4) dokonanie zmian cech instrumentu finansowego lub kosztów, lub opłat związanych z instrumentem finansowym w celu uniknięcia nieuczciwych postanowień umownych;
- 5) badanie, czy strategia dystrybucji lub kanały dystrybucji są odpowiednie, w przypadku gdy firma inwestycyjna stwierdzi, że instrument finansowy jest rekomendowany, oferowany lub w inny sposób jest umożliwiające nabycie lub objęcie instrumentu finansowego przez klientów, z których potrzebami, cechami i celami instrument finansowy nie jest zgodny;
- 6) nawiązanie kontaktu się z innymi firmami inwestycyjnymi, o których mowa w § 31 ust. 6, w celu omówienia zmiany strategii dystrybucji;
- 7) rozwiązanie umowy z innymi firmami inwestycyjnymi, o których mowa w § 31 ust. 6;
- 8) poinformowanie Komisji Nadzoru Finansowego o wystąpieniu zdarzenia, które może wpłynąć na potencjalne ryzyko lub oczekiwaną rentowność instrumentu finansowego.

§ 35. 1. Zarząd firmy inwestycyjnej sprawuje kontrolę nad prawidłowym wypełnianiem przez firmę inwestycyjną obowiązków określonych w art. 83b ust. 8, 12, 14 i 15 ustawy oraz w niniejszym oddziale, oraz zapewnia, by sprawozdania dotyczące przestrzegania tych przepisów systematycznie składane zarządowi zawierały informacje na temat instrumentów finansowych emitowanych lub wystawianych przez firmę inwestycyjną, w tym informacje dotyczące strategii dystrybucji.

2. Firma inwestycyjna udostępnia sprawozdania, o których mowa w ust. 1, Komisji Nadzoru Finansowego na jej wniosek.

¹⁸⁾ Ze zmianą wprowadzoną przez § 1 pkt 5 rozporządzenia, o którym mowa w odnośniku 6.

3.¹⁹⁾ Komórka do spraw nadzoru zgodności działalności z prawem monitoruje zmiany i okresowe przeglądy procesu emitowania lub wystawiania instrumentów finansowych lub udzielania porad w zakresie emitowania lub wystawiania instrumentu finansowego w celu wykrycia ryzyka niewywiązania się przez firmę inwestycyjną z obowiązków określonych w niniejszym oddziale.

Oddział 5

Tryb i warunki postępowania firm inwestycyjnych rekomendujących, oferujących albo w inny sposób umożliwiających nabycie lub objęcie instrumentu finansowego

§ 36. 1. Firma inwestycyjna, podejmując decyzję o zakresie instrumentów finansowych wyemitowanych lub wystawionych przez tę firmę lub przez inną firmę inwestycyjną, jakie zamierza oferować lub rekomendować albo w inny sposób umożliwiać ich nabycie lub objęcie, oraz o rodzaju usług, jakie zamierza świadczyć, uwzględnia charakter instrumentu finansowego, usługi inwestycyjnej oraz grupy docelowej.

2. Przepisy niniejszego oddziału stosuje się również w przypadku, gdy firma inwestycyjna oferuje lub rekomenduje albo w inny sposób umożliwia nabycie lub objęcie instrumentów finansowych wyemitowanych lub wystawionych przez podmioty, które nie podlegają przepisom ustawy. W takim przypadku firma inwestycyjna dołoży należytej staranności w celu uzyskania przez nią od takich emitentów lub wystawców informacji dotyczących tych instrumentów finansowych.

3. W przypadku, o którym mowa w ust. 2, firma inwestycyjna jest obowiązana zapewnić klientom co najmniej taki sam poziom usług i bezpieczeństwa ich świadczenia, jak w przypadku instrumentów finansowych wyemitowanych lub wystawionych zgodnie z zasadami określonymi w art. 83b ust. 7–17 ustawy oraz oddziale 4 i niniejszym oddziale.

4. Firma inwestycyjna, która nie jest w stanie w żaden sposób uzyskać dostatecznych informacji na temat wyemitowanych lub wystawionych instrumentów finansowych, nie może oferować, rekomendować lub w inny sposób umożliwiać nabycia lub objęcia takich instrumentów finansowych, chyba że takie nabycie lub objęcie następuje wyłącznie z inicjatywy klienta.

§ 37. 1. Firma inwestycyjna określa grupę docelową dla danego instrumentu finansowego, nawet jeżeli emitent lub wystawca tego instrumentu nie określił grupy docelowej.

2. Firma inwestycyjna określa grupę docelową instrumentu finansowego lub usługi na etapie ustalania przez zarząd firmy inwestycyjnej celów biznesowych i strategii dystrybucji, przed rozpoczęciem świadczenia usług w odniesieniu do tego instrumentu finansowego.

3. Firma inwestycyjna, realizując w bieżącej działalności operacyjnej decyzje, o których mowa w ust. 2, w połączeniu z procesem określenia grupy docelowej zapewnia odpowiednie dostosowanie i zgodność świadczonych usług maklerskich w odniesieniu do objętych nimi instrumentów finansowych.

4. Wykonując obowiązek, o którym mowa w ust. 3, firma inwestycyjna zapewnia w szczególności zgodność świadczonych usług maklerskich z instrumentami finansowymi, w odniesieniu do tych instrumentów finansowych, które charakteryzują się wysokim poziomem złożoności, podwyższonym ryzykiem, brakiem albo zmniejszoną płynnością albo innymi istotnymi dla grupy docelowej cechami.

5. Firma inwestycyjna w celu określenia grupy docelowej:

- 1) stosuje odpowiednio § 31 ust. 2, przy czym firma inwestycyjna może określić grupę docelową w sposób bardziej szczegółowy niż w przypadku emitenta lub wystawcy instrumentu finansowego, a także bierze pod uwagę rodzaj klientów, którym świadczy usługi maklerskie, charakter instrumentów finansowych oraz rodzaj oferowanych usług maklerskich;
- 2) przeprowadza dokładną analizę cech swojej bazy potencjalnych i istniejących klientów;
- 3) wykorzystuje informacje, o których mowa w § 39 ust. 7, które uzna za przydatne i dostępne w celu określenia grupy docelowej;
- 4) wdraża, utrzymuje i stosuje na zasadzie proporcjonalności, uwzględniając stopień złożoności instrumentu finansowego, procedurę dostosowywania grupy docelowej określonej przez emitenta lub wystawcę instrumentu finansowego do własnej bazy klientów;
- 5) zapewnia zgodność określanej grupy docelowej z podstawowymi założeniami odnoszącymi się do grupy docelowej określonej przez emitenta lub wystawcę instrumentu finansowego;
- 6) stosuje odpowiednio przepisy § 31 ust. 7–11, z uwzględnieniem zarówno charakteru danego instrumentu finansowego, jak też rodzaju usług maklerskich świadczonych przez tę firmę;

---

¹⁹⁾ W brzmieniu ustalonym przez § 1 pkt 4 rozporządzenia, o którym mowa w odnośniku 9.

- 7) w przypadku, o którym mowa w § 36 ust. 2, z uwzględnieniem zasady proporcjonalności i mając na uwadze zakres możliwych do pozyskania publicznie dostępnych informacji oraz stopień złożoności instrumentu finansowego:
- a) podejmuje działania mające na celu zapewnienie, że informacje uzyskane od emitenta lub wystawcy instrumentu finansowego są rzetelne i zapewniają, że instrumenty finansowe będą oferowane, rekomendowane lub w inny sposób udostępnione do nabycia lub objęcia, zgodnie z cechami, celami i potrzebami grupy docelowej,
  - b) w przypadku, gdy dostępne właściwe informacje na potrzeby określenia grupy docelowej nie są dostępne publicznie, odpowiednie kroki, o których mowa w lit. a, mogą obejmować w szczególności zawarcie przez firmę inwestycyjną umowy z emitentem lub wystawcą instrumentu finansowego albo z ich przedstawicielem w celu uzyskania właściwych informacji umożliwiających dokonanie oceny grupy docelowej,
  - c) uwzględni informacje dostępne publicznie, pod warunkiem że są one wyraźne, wiarygodne i zostały przygotowane w celu spełnienia wymogów przewidzianych w przepisach prawa.

6. Firma inwestycyjna jest obowiązana uwzględnić przy określaniu grupy docelowej oraz strategii dystrybucji wszystkie istotne informacje przekazane jej przez emitenta lub wystawcę instrumentu finansowego, w przypadku gdy:

- 1) firma inwestycyjna nie może, ze względu na rodzaj świadczonej usługi, w szczególności świadczenia usługi wykonania zlecenia nabycia lub zbycia instrumentów finansowych, przeprowadzić dokładnej oceny grupy docelowej dla instrumentów finansowych, w szczególności dla instrumentów finansowych charakteryzujących się dużym poziomem złożoności lub wysokim poziomem ryzyka, brakiem płynności, innowacyjnością albo innymi istotnymi cechami, lub
- 2) możliwe jest wystąpienie istotnego konfliktu interesów, w szczególności w odniesieniu do instrumentów finansowych emitowanych albo wystawianych przez tę samą firmę lub przez inne podmioty należące do tej samej grupy kapitałowej, co ta firma inwestycyjna, albo gdy firma inwestycyjna otrzymuje świadczenia pieniężne lub niepieniężne od podmiotów trzecich.

7. W przypadkach, o których mowa w ust. 6, firma inwestycyjna jest obowiązana przeanalizować zasadność wyłączenia danego instrumentu finansowego z zakresu instrumentów finansowych przez nią oferowanych lub rekomendowanych albo w inny sposób udostępnionych do nabycia lub objęcia, nawet gdy pierwotnie firma inwestycyjna byłaby w stanie ocenić zgodność tego instrumentu ze swoją bazą klientów pod kątem posiadanych przez nich wiedzy i doświadczenia.

8. Firma inwestycyjna, w sytuacji, gdy dostępne jej informacje nie pozwalają na przeprowadzenie pełnej oceny grupy docelowej, może oferować lub rekomendować albo w inny sposób udostępniać instrument finansowy do nabycia lub objęcia, bez świadczenia usługi, o której mowa w art. 69 ust. 2 pkt 5 ustawy, jednak po uprzednim poinformowaniu klienta, że firma inwestycyjna nie jest w stanie ocenić pełnej zgodności potrzeb, cech lub celów klienta z tym instrumentem finansowym.

9. Firma inwestycyjna wykonuje obowiązek, o którym mowa w ust. 3, jedynie w przypadku klientów końcowych, którzy nie oferują, rekomendują albo w inny sposób nie udostępniają danego instrumentu finansowego do nabycia bądź objęcia przez innych klientów.

10. W przypadku gdy klient profesjonalny albo uprawniony kontrahent nabywa lub obejmuje od firmy inwestycyjnej instrument finansowy z zamiarem jego dalszej sprzedaży innym klientom, takiego klienta albo uprawnionego kontrahenta nie uznaje się za klienta końcowego.

11. W przypadku, o którym mowa w ust. 10, klient profesjonalny albo uprawniony kontrahent działający z zamiarem dalszego oferowania, rekomendowania albo udostępniania w inny sposób danego instrumentu finansowego do nabycia bądź objęcia przez innych klientów, zobowiązani są do stosowania przepisów niniejszego oddziału.

12. Firma inwestycyjna, przy ocenie klienta pod kątem określenia grupy docelowej na podstawie kryteriów, o których mowa w ust. 5 pkt 1, może zastosować założenia w odniesieniu do wiedzy i doświadczenia klientów końcowych, z uwzględnieniem ust. 13.

13. Firma inwestycyjna może założyć, że klienci profesjonalni mają wiedzę i doświadczenie niezbędne do zrozumienia ryzyka powiązanego z konkretnymi instrumentami finansowymi lub związanymi z nimi usługami, w odniesieniu do których zaklasyfikowano ich do kategorii klientów profesjonalnych. W takim przypadku firma inwestycyjna bierze pod uwagę różnice w zakładanym poziomie wiedzy i doświadczenia między klientami detalicznymi oraz profesjonalnymi, a także między klientami profesjonalnymi, o których mowa w art. 3a ust. 1 ustawy, i pozostałymi klientami profesjonalnymi.

14. Firma inwestycyjna, określając, które instrumenty finansowe będą przez nią udostępnione do nabycia lub objęcia z inicjatywy klientów, jest obowiązana brać pod uwagę, że w takich sytuacjach poziom dostępnej firmie inwestycyjnej wiedzy o klientach, w szczególności w zakresie określonym w § 31 ust. 2 pkt 2-5, może być znacznie ograniczony.

§ 38. W sytuacji gdy firma inwestycyjna oraz wystawca lub emitent określają dla tego samego instrumentu finansowego, w tym samym czasie grupę docelową, w tym wykonują obowiązki, o których mowa odpowiednio w § 34 i § 44, podmioty te pozostają odpowiedzialne za prawidłowe wykonywanie obowiązków odpowiednio dla nich przewidzianych w odniesieniu do grupy docelowej tego instrumentu finansowego, określonych w przepisach art. 83b ust. 7–17 ustawy oraz oddziału 4 i niniejszego oddziału. W szczególności emitent lub wystawca instrumentu finansowego zapewnia, aby instrument finansowy był oferowany lub rekomendowany określonej przez niego grupie docelowej, a firma inwestycyjna zapewnia, by instrumenty finansowe, które oferuje lub rekomenduje albo w inny sposób umożliwia ich nabycie lub objęcie, były oferowane, nabywane lub rekomendowane tylko wówczas, gdy są zgodne z grupą docelową klienta.

§ 39. 1.²⁰⁾ Firma inwestycyjna wdraża odpowiednie rozwiązania w celu zapewnienia zgodności instrumentów finansowych, jakie zamierza oferować lub rekomendować albo w inny sposób umożliwiać ich nabycie lub objęcie, oraz usług, jakie zamierza świadczyć, z potrzebami, cechami i celami określonej grupy docelowej, a w przypadku gdy instrument finansowy uwzględnia czynniki zrównoważonego rozwoju – również z celami związanymi ze zrównoważonym rozwojem, a także zgodności zamierzonej strategii dystrybucji z określoną grupą docelową.

2. Firma inwestycyjna określa i ocenia sytuację i potrzeby klientów, dla których zamierza świadczyć usługi, tak aby zapewnić, by interesy klientów nie zostały naruszone w wyniku nacisków handlowych lub finansowych. W tym celu firma określa wszystkie grupy klientów, z których potrzebami, cechami i celami instrument finansowy lub usługa nie są zgodne, ustalając w ten sposób negatywną grupę docelową.

2a.²¹⁾ Firma inwestycyjna, określając negatywną grupę docelową, nie bierze pod uwagę kryteriów obejmujących czynniki zrównoważonego rozwoju.

2b.²¹⁾ W przypadku instrumentu finansowego uwzględniającego czynniki zrównoważonego rozwoju firma inwestycyjna uznaje, że odpowiada on celom i potrzebom inwestycyjnym również tych klientów docelowych, których cele i potrzeby inwestycyjne nie są związane ze zrównoważonym rozwojem, pod warunkiem że ich pozostałe cele i potrzeby inwestycyjne są spełnione przez ten instrument.

3. W procesie ustalania negatywnej grupy docelowej firma inwestycyjna stosuje odpowiednio przepisy § 31 ust. 4 i 5 oraz § 37 ust. 5 pkt 1–5, ust. 6 i 7.

4. W przypadku gdy ze względu na specyficzne cechy określonej przez firmę inwestycyjną grupy docelowej klienci należący do tej grupy będą posiadali automatycznie cechy przeciwstawne, firma inwestycyjna może ustalić negatywną grupę docelową poprzez stwierdzenie, że dany instrument finansowy lub dana usługa nie odpowiadają żadnemu klientowi poza grupą docelową.

5. Firma inwestycyjna podejmuje niezbędne działania zapewniające otrzymywanie odpowiednich i wiarygodnych informacji o instrumencie finansowym, emitencie lub wystawcy tego instrumentu finansowego od emitenta lub wystawcy tego instrumentu finansowego, w tym od emitenta lub wystawcy, który nie podlega przepisom ustawy, aby zapewnić zgodność strategii dystrybucji instrumentu finansowego z potrzebami, cechami i celami grupy docelowej, jeżeli informacje te nie są publicznie dostępne.

6. Przez publicznie dostępne informacje rozumie się informacje, które są jasne, wiarygodne i przedstawione w celu wypełnienia przez emitenta lub wystawcę instrumentu finansowego obowiązków wynikających z przepisów prawa.

7. Firma inwestycyjna wykonuje obowiązek, o którym mowa w ust. 5, w sposób proporcjonalny, w zależności od stopnia, w jakim można pozyskać publicznie dostępne informacje na rynku pierwotnym lub rynku wtórnym, oraz od złożoności instrumentu finansowego.

8. Firma inwestycyjna uwzględnia informacje otrzymane od emitentów lub wystawców instrumentów finansowych oraz informacje dotyczące ich własnych klientów przy określeniu grupy docelowej, z uwzględnieniem art. 83b ust. 17 ustawy, i strategii dystrybucji.

9. Firma inwestycyjna nie oferuje, nie rekomenduje albo w inny sposób nie umożliwia nabycia lub objęcia instrumentu finansowego, jeżeli na podstawie informacji i danych, którymi dysponuje, zebranych w ramach świadczenia przez tę firmę usług maklerskich oraz innej działalności lub uzyskanych z innych źródeł, w tym informacji uzyskanych od podmiotów, które wyemitowały lub wystawiły instrumenty finansowe, które firma inwestycyjna oferuje lub rekomenduje albo w inny sposób umożliwia ich nabycie lub objęcie, oceni, że dany instrument finansowy nie odpowiada potrzebom i cechom jej istniejących lub przyszłych klientów.

10. Przepisu ust. 9 nie stosuje się do instrumentów finansowych, których nabycie lub objęcie następuje wyłącznie z inicjatywy klienta.

²⁰⁾ Ze zmianą wprowadzoną przez § 1 pkt 6 lit. a rozporządzenia, o którym mowa w odnośniku 6.

²¹⁾ Dodany przez § 1 pkt 6 lit. b rozporządzenia, o którym mowa w odnośniku 6.

§ 40. 1. Firma inwestycyjna jest obowiązana uwzględnić i szczegółowo przeanalizować strategię dystrybucji określoną dla danego instrumentu finansowego przez emitenta lub wystawcę tego instrumentu, a w przypadku, gdy emitent albo wystawca danego instrumentu finansowego nie podlega przepisom ustawy albo nie określił strategii dystrybucji, jest obowiązana do określenia strategii dystrybucji z uwzględnieniem informacji dotyczących jej własnej bazy klientów oraz rodzaju świadczonych przez nią usług maklerskich.

2. W przypadku gdy emitent lub wystawca instrumentu finansowego:

- 1) uzna, że właściwości instrumentu finansowego są zgodne ze strategią dystrybucji zakładającą brak świadczenia w odniesieniu do tego instrumentu finansowego usługi, o której mowa w art. 69 ust. 2 pkt 5 ustawy – firma inwestycyjna może uznać, że klient posiada cechy wskazujące, że świadczenie tej usługi służyć będzie działaniu w najlepiej pojętym interesie klienta, w szczególności w sytuacji, gdy klient ten posiada ograniczony poziom wiedzy lub brak doświadczenia związanego z inwestowaniem w dany rodzaj instrumentu finansowego;
- 2) założy, że dla danego instrumentu finansowego należy świadczyć usługę, o której mowa w art. 69 ust. 2 pkt 5 ustawy – firma inwestycyjna może podjąć decyzję o udostępnieniu instrumentu finansowego do nabycia lub objęcia, bez świadczenia tej usługi, w szczególności poprzez usługę wykonania zlecenia nabycia lub zbycia instrumentów finansowych, pod warunkiem że firma ta przeprowadzi dokładną analizę cech instrumentu finansowego i grupy docelowej.

3. W przypadku podjęcia przez firmę inwestycyjną decyzji, o której mowa w ust. 2, firma inwestycyjna jest obowiązana poinformować o takiej decyzji emitenta lub wystawcę instrumentu finansowego.

§ 41. 1. Firma inwestycyjna, świadcząc usługi, o których mowa w art. 69 ust. 2 pkt 4 lub 5 ustawy, może uwzględniać lub wykorzystywać instrumenty finansowe nienależące do grupy docelowej klienta do dywersyfikacji ryzyka i zabezpieczenia pozycji wynikających z instrumentów finansowych, pod warunkiem że rekomendowany albo zarządzany portfel instrumentów finansowych jako całość lub jako połączenie instrumentu finansowego z jego zabezpieczeniem są odpowiednie dla tego klienta.

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, firma inwestycyjna nie jest zobowiązana informować emitenta lub wystawcy instrumentu finansowego o oferowaniu, rekomendowaniu albo w inny sposób umożliwianiu nabycia lub objęcia instrumentu finansowego poza grupą docelową, pod warunkiem spełnienia wymogów określonych w ust. 1.

§ 42. 1. Firma inwestycyjna jest obowiązana informować emitenta lub wystawcę instrumentu finansowego o każdym przypadku oferowania, rekomendowania albo w inny sposób umożliwiania nabywania lub obejmowania instrumentu finansowego w ramach negatywnej grupy docelowej, o której mowa w § 39 ust. 2, również gdy służy to dywersyfikacji ryzyka klienta i zabezpieczeniu jego pozycji wynikających z instrumentów finansowych.

2. Firma inwestycyjna oferuje, rekomenduje albo w inny sposób umożliwia nabywanie lub obejmowanie instrumentu finansowego w ramach negatywnej grupy docelowej jedynie w wyjątkowych sytuacjach, nawet, gdy służy to dywersyfikacji ryzyka klienta.

§ 43. 1. W przypadku gdy instrument finansowy, w odniesieniu do którego:

- 1) przekazano klientowi informacje,
- 2) przeprowadzono ocenę odpowiedniości,
- 3) określono konflikty interesu i sposób zarządzania nimi

– jest przez firmę inwestycyjną oferowany, rekomendowany albo w inny sposób udostępniony do nabycia bądź objęcia przez klienta nienależącego do grupy docelowej, firma inwestycyjna zobowiązana jest w sprawozdaniu na temat odpowiedniości tego instrumentu finansowego uzasadnić takie sytuacje indywidualnymi okolicznościami faktycznymi oraz jasno udokumentować te okoliczności.

2. W przypadku gdy instrument finansowy jest przez firmę inwestycyjną oferowany, rekomendowany albo w inny sposób udostępniony do nabycia bądź objęcia przez klienta należącego do negatywnej grupy docelowej, uzasadnienie, o którym mowa w ust. 1, powinno być odpowiednio istotne oraz bardziej szczegółowo umotywowane niż w przypadkach, o których mowa w § 39 ust. 1.

§ 44. 1. Firma inwestycyjna przy podejmowaniu decyzji o zakresie instrumentów finansowych wyemitowanych lub wystawionych przez tę firmę lub przez inną firmę inwestycyjną, jakie zamierza oferować lub rekomendować albo w inny sposób umożliwiać ich nabycie lub objęcie, o rodzaju usług, jakie zamierza świadczyć, oraz o odpowiednich grupach docelowych jest obowiązana do przestrzegania procedur i rozwiązań służących zapewnieniu zgodności z przepisami ustawy, niniejszego rozporządzenia oraz rozporządzenia 2017/565, w szczególności dotyczącymi ujawniania informacji, oceny odpowiedniości lub adekwatności, przyjmowania lub przekazywania świadczeń pieniężnych lub niepieniężnych do osób trzecich lub na rzecz osób trzecich oraz zarządzania konfliktami interesów.

2. Obowiązek określenia przez firmę inwestycyjną grupy docelowej oraz oferowania lub rekomendowania albo w inny sposób umożliwiania nabycia lub objęcia instrumentu finansowego zgodnie z grupą docelową nie może być zastąpiony przeprowadzeniem oceny odpowiedniości usługi maklerskiej lub instrumentu finansowego będącego jej przedmiotem oraz powinien być zrealizowany przez firmę inwestycyjną wraz z oceną odpowiedniości tej usługi lub instrumentu finansowego.

3. Firma inwestycyjna jest obowiązana do zachowania szczególnej staranności w przypadku, gdy zamierza oferować, rekomendować lub umożliwiać w inny sposób nabycie lub objęcie nowych instrumentów finansowych lub jeżeli dokonuje zmian w świadczonych przez siebie usługach.

4. Firma inwestycyjna przeprowadza okresowe przeglądy i aktualizacje rozwiązań, o których mowa w § 39 ust. 1, w celu zapewnienia ich ciągłej solidności i zgodności z ich celem, a w razie potrzeby podejmuje odpowiednie działania.

5. Firma inwestycyjna przeprowadza regularne przeglądy instrumentów finansowych, które rekomenduje, oferuje albo w inny sposób umożliwia ich nabycie lub objęcie oraz świadczonych przez nią usług, z uwzględnieniem wszystkich zdarzeń, które mogłyby w znaczący sposób wpłynąć na potencjalne ryzyko dla określonej grupy docelowej.

6. W ramach przeglądów, o których mowa w ust. 4, firma inwestycyjna ocenia co najmniej, czy produkty lub usługi pozostają zgodne z potrzebami, cechami i celami określonej grupy docelowej, a w przypadku gdy instrument finansowy uwzględnia czynniki zrównoważonego rozwoju – również z celami związanymi ze zrównoważonym rozwojem, oraz czy zamierzona strategia dystrybucji jest w dalszym ciągu odpowiednia.²²⁾ W ramach przeglądów firma inwestycyjna jest obowiązana wziąć pod uwagę skargi klientów.

7. Firma inwestycyjna ponownie określa grupę docelową lub aktualizuje rozwiązania, o których mowa w § 39 ust. 1, jeżeli stwierdzi, że:

- 1) błędnie określiła grupę docelową w odniesieniu do danego instrumentu finansowego lub danej usługi lub
- 2) instrument finansowy lub usługa nie są zgodne z potrzebami, cechami i celami określonej grupy docelowej.

8. W przypadku, o którym mowa w ust. 7, firma inwestycyjna, jeżeli jest to niezbędne, ponownie określa strategię dystrybucji.

§ 45. Firma inwestycyjna zatrudnia osoby posiadające fachową wiedzę niezbędną do zrozumienia właściwości instrumentów finansowych, które rekomenduje, oferuje albo w inny sposób umożliwia ich objęcie lub nabycie, oraz czynników ryzyka związanych z tymi instrumentami finansowymi lub świadczonymi usługami, a także do zrozumienia potrzeb, cech i celów określonej grupy docelowej.

§ 46. 1. Zarząd firmy inwestycyjnej sprawuje kontrolę nad prawidłowym wypełnianiem przez firmę inwestycyjną obowiązków określonych w art. 83b ust. 9, 13, 14, 16 i 17 ustawy oraz w niniejszym oddziale, a także zapewnia, aby przekazywane mu systematycznie sprawozdania dotyczące przestrzegania tych przepisów zawierały informacje związane z oferowanymi lub rekomendowanymi przez firmę inwestycyjną produktami oraz świadczonymi usługami.

2. Firma inwestycyjna udostępnia sprawozdania, o których mowa w ust. 1, Komisji Nadzoru Finansowego na jej wniosek.

3.²³⁾ Komórka do spraw nadzoru zgodności działalności z prawem monitoruje zmiany i okresowe przeglądy rozwiązań, o których mowa w § 44 ust. 1, w celu wykrycia ryzyka niewywiązania się przez firmę inwestycyjną z obowiązków określonych w niniejszym oddziale.

§ 47. 1. Firma inwestycyjna przekazuje emitentom lub wystawcom instrumentów finansowych informacje dotyczące sprzedaży i, w stosownych przypadkach, informacje dotyczące przeglądów, o których mowa w § 44 ust. 4 i 5, umożliwiając ich wykorzystanie w trakcie przeglądów instrumentów finansowych prowadzonych przez emitentów lub wystawców instrumentów finansowych.

2. Wypełniając obowiązek, o którym mowa w ust. 1, firma inwestycyjna udostępnia:

- 1) informacje i dane, które mogą wskazywać, że grupa docelowa została błędnie określona w odniesieniu do danego instrumentu finansowego lub danej usługi maklerskiej lub że instrument finansowy lub usługa maklerska nie odpowiadają już okolicznościom związanym z określoną grupą docelową, w szczególności gdy z powodu zmian warunków rynkowych instrument finansowy straci płynność lub będzie się charakteryzował dużą zmiennością cen;
- 2) informacje o wszystkich przypadkach rozszerzenia strategii dystrybucji określonej przez emitenta lub wystawcę, a także oferowania, rekomendowania lub umożliwiania w inny sposób nabywania przez nią instrumentu finansowego poza grupą docelową określoną przez emitenta lub wystawcę, w tym informacje o oferowaniu, rekomendowaniu lub o nabywaniu lub obejmowaniu instrumentów finansowych przez klientów należących do negatywnej grupy docelowej, z zastrzeżeniem § 41 ust. 2.

²²⁾ Zdanie pierwsze ze zmianą wprowadzoną przez § 1 pkt 7 rozporządzenia, o którym mowa w odnośniku 6.

²³⁾ W brzmieniu ustalonym przez § 1 pkt 5 rozporządzenia, o którym mowa w odnośniku 9.

3. Informacje i dane, o których mowa w ust. 2, przekazywane są na zasadzie proporcjonalności i mogą być zagregowane, bez podziału na poszczególne instrumenty lub transakcje, z wyjątkiem przypadków o istotnym znaczeniu dla określenia grupy docelowej lub strategii dystrybucji danego instrumentu finansowego, w szczególności gdy w ocenie firmy inwestycyjnej grupa docelowa tego instrumentu została określona w sposób błędny.

§ 48. W przypadku gdy firma inwestycyjna, która rekomenduje, oferuje albo w inny sposób umożliwia nabycie bądź objęcie instrumentu finansowego, wykonuje te czynności we współpracy bezpośredniej lub pośredniej z innymi firmami inwestycyjnymi, za wypełnienie obowiązków, o których mowa w tym oddziale, odpowiada firma inwestycyjna posiadająca bezpośrednią relację z klientem. Pozostałe współpracujące firmy inwestycyjne są obowiązane do:

- 1) przekazywania wszystkim innym współpracującym firmom inwestycyjnym informacji o instrumencie finansowym, które uzyskały od emitenta lub wystawcy tego instrumentu finansowego;
- 2) przekazywania emitentowi lub wystawcy instrumentu finansowego posiadanych informacji dotyczących sprzedaży instrumentu finansowego;
- 3) stosowania rozwiązań, o których mowa w art. 83b ust. 8 i 12 ustawy oraz w oddziale 4 tego rozdziału, w każdym przypadku, gdy jest to niezbędne dla zapewnienia, że instrument finansowy lub usługa będą odpowiednie dla grupy docelowej.

§ 49. 1. Przepisy niniejszego rozdziału stosuje się do banków, o których mowa w art. 70 ust. 2 ustawy.

2. Przepisy § 3–6 i § 20–23 stosuje się odpowiednio do banków powierniczych w zakresie działalności powierniczej.

3. Przepisu § 22 ust. 2 pkt 2 nie stosuje się do banków prowadzących działalność maklerską oraz banków, o których mowa w art. 70 ust. 2 ustawy, w zakresie środków pieniężnych klientów, które przechowują.

Rozdział 3

Zawieranie transakcji i dokonywanie rozliczeń

Oddział 1

Przyjmowanie i przekazywanie zleceń oraz zasady wykonywania zleceń

§ 50. 1. Firma inwestycyjna przyjmuje zlecenia zawierające w szczególności:

- 1) dane, ustalone z klientem, umożliwiające jednoznaczną identyfikację klienta;
- 2) datę i czas wystawienia;
- 3) rodzaj i liczbę instrumentów finansowych będących przedmiotem zlecenia;
- 4) przedmiot zlecenia;
- 5) określenie ceny;
- 6) oznaczenie terminu ważności zlecenia;
- 7) podpis klienta lub jego pełnomocnika, z zastrzeżeniem ust. 3 – w przypadku zleceń w formie pisemnej.

2. Firma inwestycyjna potwierdza klientowi przyjęcie zlecenia.

3. Jeżeli w jednym dokumencie zamieszczono więcej niż jedno zlecenie, powinien on zawierać wyraźne określenie liczby zleceń. W takim przypadku wystarczające jest złożenie jednego podpisu klienta lub jego pełnomocnika.

4. W przypadku, o którym mowa w § 22 ust. 9 pkt 1, zlecenie powinno zawierać dodatkowo dane umożliwiające jednoznaczną identyfikację podmiotu, o którym mowa w art. 121 ust. 2 pkt 2 ustawy.

5. W przypadku, o którym mowa w § 22 ust. 9 pkt 2, zlecenie powinno zawierać dodatkowo oznaczenie klienta lub klientów, którzy zawarli z podmiotem prowadzącym rachunek papierów wartościowych umowę, o której mowa w art. 121 ust. 1 ustawy, oraz na których rachunek zostało złożone zlecenie, pozwalające na jednoznaczną jego lub ich identyfikację, jeżeli umowa zawarta przez firmę inwestycyjną z podmiotem, o którym mowa w art. 121 ust. 2 pkt 2 ustawy, nie przewiduje obowiązku wskazywania przez ten podmiot firmie inwestycyjnej do końca dnia, w którym wykonane zostało zlecenie, osób, na rzecz których zostało złożone zlecenie, ze wskazaniem liczby nabywanych lub zbywanych instrumentów finansowych dla poszczególnych osób. W przypadku zleceń wykonywanych częściowo przekazywanie informacji powinno następować każdego dnia, w którym wykonywane było zlecenie, w zakresie, w jakim dotyczą wykonywanej w tym dniu części tego zlecenia.

6. W przypadku zlecenia umożliwiającego wystawienie na jego podstawie więcej niż jednego zlecenia brokerskiego lub innego zlecenia lub oferty przekazywanych na odpowiedni rynek, zamiast liczby instrumentów finansowych można podać maksymalną łączną wartość transakcji będących wynikiem wykonania tego zlecenia.

7. Zlecenie może zawierać dodatkowe warunki jego wykonania, jeżeli nie są one sprzeczne z odrębnymi przepisami i regulaminami przeprowadzania transakcji na rynku, na który jest przekazywane. W szczególności dotyczy to zlecenia umożliwiającego wystawianie na jego podstawie więcej niż jednego zlecenia brokerskiego lub innego zlecenia lub oferty przekazywanych na odpowiedni rynek.

8. Zlecenie powinno zawierać odpowiednie oznaczenia, pozwalające na odróżnienie go od innych zleceń, jeżeli:

- 1) jego przedmiotem jest kupno instrumentów finansowych za środki pieniężne pożyczone od firmy inwestycyjnej;
- 2) zawiera klauzulę umożliwiającą wystawianie na podstawie zlecenia więcej niż jednego zlecenia brokerskiego lub innego zlecenia lub oferty przekazywanych na odpowiedni rynek.

9. W przypadku gdy zlecenie składane jest przez pełnomocnika klienta, powinno ono również zawierać wskazanie danych umożliwiających jednoznaczny identyfikację osoby składającej zlecenie.

10. Przepisów ust. 1 nie stosuje się, jeżeli uniemożliwiają to przepisy lub zasady regulujące obrót instrumentami finansowymi, których dotyczy zlecenie lub dyspozycja i charakter usługi, w ramach której przyjmowane są zlecenia lub dyspozycje.

11. Obowiązek potwierdzenia klientowi przyjęcia zlecenia, o którym mowa w ust. 2, nie ma zastosowania do zleceń składanych za pośrednictwem telefonu.

§ 51. 1. Firma inwestycyjna, wykonując zlecenie klienta, o którym mowa w art. 73 ust. 7 ustawy, jest obowiązana do przestrzegania zasad wykonywania tego typu zleceń, określonych w regulaminach i innych regulacjach podmiotów prowadzących rynek regulowany, ASO lub OTF oraz właściwych podmiotów dokonujących rozrachunku lub rozliczenia transakcji, w szczególności do podjęcia działań w celu zapewnienia terminowego dostarczenia papierów wartościowych do dokonania rozrachunku z zasadami określonymi przez właściwy podmiot dokonujący rozrachunku transakcji.

2. Firma inwestycyjna, która zgodnie z procedurami wewnętrznymi zweryfikowała zlecenie klienta jako niedopuszczalne do przyjęcia do wykonania w przypadkach, o których mowa w art. 73 ust. 7 i 8 ustawy, niezwłocznie informuje klienta o odmowie przyjęcia jego zlecenia do wykonania.

§ 52. 1. Zarządzający może wystawiać jedno zlecenie na rzecz swoich klientów, pod warunkiem że do końca dnia, w którym wykonane zostało zlecenie nabycia lub zbycia instrumentów finansowych, określi liczbę instrumentów finansowych kupowanych lub sprzedawanych dla poszczególnych klientów.

2. Przez zarządzającego, o którym mowa w ust. 1, rozumie się:

- 1) firmę inwestycyjną świadczącą usługi zarządzania portfelami, w skład których wchodzi jeden lub większa liczba instrumentów finansowych;
- 2) towarzystwo funduszy inwestycyjnych w zakresie zarządzania portfelami, w skład których wchodzi jeden lub większa liczba instrumentów finansowych;
- 3) towarzystwo funduszy inwestycyjnych zarządzające zbiorczymi portfelami papierów wartościowych;
- 4) zagraniczną firmę inwestycyjną oraz podmiot, o którym mowa w art. 115 ust. 1 ustawy, świadczące poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej usługi zarządzania portfelami, w skład których wchodzi jeden lub większa liczba instrumentów finansowych.

§ 53. 1. Firma inwestycyjna świadcząca usługi przyjmowania i przekazywania zleceń może za zgodą klienta, na zasadach określonych w umowie, doprowadzić do zawarcia transakcji pomiędzy inwestorami poza obrotem zorganizowanym.

2. Zgoda, o której mowa w ust. 1, może być udzielona w formie ogólnej lub w odniesieniu do poszczególnych transakcji.

§ 54. Zlecenie, o którym mowa w § 53 ust. 1, może nie zawierać wskazania ceny lub liczby instrumentów finansowych będących przedmiotem zlecenia.

§ 55. Przepisy niniejszego oddziału stosuje się również do banków, o których mowa w art. 70 ust. 2 ustawy.

Oddział 2

Szczególne zasady wykonywania zleceń

§ 56. Upoważniony pracownik firmy inwestycyjnej potwierdza przyjęcie przez firmę inwestycyjną zlecenia do wykonania w sposób uzgodniony z klientem w umowie o wykonywanie zleceń nabycia lub zbycia instrumentów finansowych. W przypadku zleceń składanych w formie pisemnej potwierdzenie następuje poprzez złożenie przez upoważnionego pracownika firmy inwestycyjnej podpisu na dokumencie zawierającym zlecenie lub zlecenia.

§ 57. Na podstawie zlecenia firma inwestycyjna wystawia zlecenie lub zlecenia brokerskie, które są przekazywane do miejsca wykonania, z wyłączeniem zleceń wykonywanych na zasadach określonych w art. 73 ust. 2 ustawy.

§ 58. Firma inwestycyjna może przyjmować do wykonania zlecenia przekazywane do firmy inwestycyjnej za pomocą telefonu, telefaksu, modemu, innych urządzeń technicznych lub elektronicznych nośników informacji, jeżeli przewiduje to umowa o wykonywanie zleceń nabycia lub zbycia instrumentów finansowych.

§ 59. 1. Na zasadach określonych w zawartej z klientem umowie o wykonywanie zleceń nabycia lub zbycia instrumentów finansowych oraz w regulaminie świadczenia usług wykonywania zleceń nabycia lub zbycia instrumentów finansowych firma inwestycyjna wystawia zlecenia brokerskie kupna instrumentów finansowych na podstawie zlecenia, pod warunkiem że klient posiada w chwili wystawienia przez firmę inwestycyjną zlecenia brokerskiego pełne pokrycie wartości zlecenia oraz kosztów jego wykonania w wysokości uzgodnionej w umowie o wykonywanie zleceń nabycia lub zbycia instrumentów finansowych.

2. Firma inwestycyjna może odstąpić od wymogu posiadania przez klienta pełnego pokrycia wartości zlecenia oraz kosztów jego wykonania, a także od wymogu ustanowienia przez klienta zabezpieczeń dokonania przez niego zapłaty w przypadku, gdy w opinii firmy inwestycyjnej pozwala na to ocena stanu finansowego i wiarygodności klienta, dokonana zgodnie z § 64 ust. 1.

3. Firma inwestycyjna określa w umowie o wykonywanie zleceń nabycia lub zbycia instrumentów finansowych limit maksymalnej wysokości należności firmy inwestycyjnej od klienta z tytułu transakcji zawartych w wyniku wykonania zleceń przy braku pełnego pokrycia wartości tych zleceń oraz kosztów jego wykonania.

4. Wartość zlecenia, którego przedmiotem jest nabycie instrumentów finansowych, ustala się jako maksymalną kwotę zobowiązania, które może powstać z tytułu pełnej zapłaty za nabywane instrumenty finansowe, przy całkowitym wykonaniu zlecenia.

5. Przepis ust. 1 nie wyłącza możliwości udzielenia klientowi pożyczki na zakup instrumentów finansowych zgodnie z odrębnymi przepisami.

§ 60. 1. W przypadku gdy w chwili wystawienia zlecenia brokerskiego rejestr sesji nie został otwarty, podstawą do sprawdzenia pokrycia, o którym mowa w § 59 ust. 1, jest suma niezablokowanych środków pieniężnych klienta zdeponowanych na jego rachunku pieniężnym.

2. Suma, o której mowa w ust. 1, jest zwiększana o sumę środków pieniężnych stanowiących należności klienta z tytułu zawartych transakcji, jeżeli rozrachunek tych transakcji we właściwej izbie rozrachunkowej powinien nastąpić najpóźniej w tym samym dniu co rozrachunek transakcji kupna instrumentów finansowych, pod warunkiem że transakcja sprzedaży instrumentów finansowych spełnia warunki określone w art. 7 ust. 5 ustawy.

3. W przypadku gdy zlecenie brokerskie kupna instrumentów finansowych jest wystawiane po otwarciu przez firmę inwestycyjną rejestru sesji, podstawą do sprawdzenia pokrycia, o którym mowa w § 59 ust. 1, jest stan niezablokowanych środków pieniężnych w rejestrze sesji.

4. Przy sprawdzaniu pokrycia wartości zlecenia, którego przedmiotem jest nabycie instrumentów finansowych, wystawianego w przypadku określonym w ust. 3, środki pieniężne stanowiące należności klienta z tytułu zawartych transakcji sprzedaży instrumentów finansowych uwzględnia się tylko wtedy, gdy rozrachunek tych transakcji we właściwej izbie rozrachunkowej powinien nastąpić najpóźniej w tym samym dniu, co rozrachunek danej transakcji kupna instrumentów finansowych, oraz pod warunkiem że transakcja sprzedaży instrumentów finansowych spełnia warunki określone w art. 7 ust. 5 ustawy.

5. W przypadku zlecenia, o którym mowa w § 52 ust. 1, firma inwestycyjna może odstąpić od wymogu sprawdzania pokrycia zlecenia w rejestrach sesji lub na rachunkach pieniężnych poszczególnych klientów, na rzecz których zostało złożone zlecenie.

6. W przypadku gdy zarządzającym, o którym mowa w § 52 ust. 1, jest inny podmiot niż firma inwestycyjna wykonująca zlecenie, przepis ust. 5 stosuje się pod warunkiem zawarcia przez firmę inwestycyjną z zarządzającym umowy o gwarantowanie rozrachunku.

7. Umowa, o której mowa w ust. 6, zawiera w szczególności tryb i warunki dostarczania przez zarządzającego instrumentów finansowych w przypadku, gdy przedmiotem zlecenia jest zbycie instrumentów finansowych, oraz gwarantowania przez zarządzającego zapłaty w przypadku, gdy przedmiotem zlecenia jest nabycie instrumentów finansowych, w sytuacji, gdy instrumenty finansowe lub środki pieniężne klientów zarządzającego nie wystarczają do pełnego rozrachunku transakcji.

§ 61. 1. W przypadku zawarcia umowy o wykonywanie zleceń nabycia lub zbycia instrumentów finansowych na warunkach określonych w § 59 ust. 2, umowa ta powinna określać obowiązek dokonania przez klienta zapłaty najpóźniej w dniu rozrachunku transakcji we właściwej izbie rozrachunkowej, w wysokości zobowiązań klienta wobec firmy inwestycyjnej z tytułu zawartych transakcji kupna instrumentów finansowych, pomniejszonych o należności klienta z tytułu zawartych transakcji sprzedaży instrumentów finansowych, rozliczanych we właściwej izbie rozliczeniowej w tym dniu.

2. Termin dokonania zapłaty określa umowa o wykonywanie zleceń nabycia lub zbycia instrumentów finansowych.

3. Firma inwestycyjna ponosi odpowiedzialność za dostarczenie na dzień rozrachunku transakcji kupna zawartych na rachunek klienta środków pieniężnych w wysokości niezbędnej dla rozrachunku tych transakcji, na zasadach określonych przez tę izbę.

§ 62. W przypadku zawarcia umowy o wykonywanie zleceń nabycia lub zbycia instrumentów finansowych na warunkach określonych w § 59 ust. 2, firma inwestycyjna może żądać ustanowienia zabezpieczenia zapłaty należności przez klienta. Ustanowione zabezpieczenie powinno gwarantować pewną i płynną jego realizację w wysokości zabezpieczającej interesy firmy inwestycyjnej w przypadku niewywiązania się klienta z przyjętych zobowiązań.

§ 63. 1. Firma inwestycyjna podejmuje działania mające na celu zapewnienie, że klient nie będzie wykorzystywał środków pieniężnych stanowiących pokrycie zlecenia kupna w wysokości niezbędnej dla dokonania rozrachunku transakcji zawieranych przez firmę inwestycyjną w związku z wykonaniem tego zlecenia.

2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się do firmy inwestycyjnej przyjmującej do wykonania zlecenie zawarcia transakcji, o której mowa w art. 7 ust. 5 pkt 2 ustawy, w zakresie środków pieniężnych należnych klientowi z tytułu sprzedaży papierów wartościowych, pod warunkiem że:

- 1) zostaną one przeznaczone na rozliczenie transakcji kupna tej samej liczby tych samych papierów wartościowych;
- 2) warunki obrotu obowiązujące na rynku regulowanym lub w ASO, w którym wykonywane jest zlecenie klienta, dopuszczają taką możliwość;
- 3) klient zawarł uprzednio z firmą inwestycyjną wykonującą to zlecenie umowę zapewniającą dostawę środków pieniężnych potrzebnych do rozliczenia transakcji kupna.

§ 64. 1. Firma inwestycyjna uzależnia zawarcie umowy o wykonywanie zleceń nabycia lub zbycia instrumentów finansowych, na warunkach określonych w § 59 ust. 2, od złożenia przez klienta, w formie pisemnej lub za pomocą elektronicznych nośników informacji, oświadczenia o jego sytuacji finansowej, jak również opracowuje system kryteriów, na podstawie których określone są limity, o których mowa w § 59 ust. 3, oraz na podstawie których jest podejmowana decyzja o zaproponowaniu klientowi określonego trybu dokonywania zapłaty z tytułu wykonania zleceń nabycia instrumentów finansowych.

2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się w przypadku, gdy umowa zawierana jest z klientem profesjonalnym, o ile klient profesjonalny nie jest traktowany jak klient detaliczny.

§ 65. 1. W przypadku gdy klient nie dokonał zapłaty w wysokości, o której mowa w § 61 ust. 1, w terminie i na zasadach określonych w umowie o wykonywanie zleceń nabycia lub zbycia instrumentów finansowych, a nie jest możliwe zaspokojenie roszczeń firmy inwestycyjnej na podstawie zabezpieczeń określonych w § 62, firma inwestycyjna może zaspokoić swoje roszczenia z dostępnych aktywów klienta znajdujących się na rachunkach, w ewidencji i w rejestrze operacyjnym klienta, prowadzonych przez firmę inwestycyjną lub przechowywanych przez firmę inwestycyjną na rzecz klienta.

2. Instrumenty finansowe nieopłacone przez klienta są zapisywane na rachunku klienta.

§ 66. 1. Firma inwestycyjna wystawia zlecenie brokerskie sprzedaży na podstawie zlecenia, którego przedmiotem jest zbycie instrumentów finansowych, pod warunkiem że klient posiada niezablokowane instrumenty finansowe lub prawa do otrzymania instrumentów finansowych, będące przedmiotem tego zlecenia, zapisane w rejestrze operacyjnym lub rejestrze sesji.

2. Firma inwestycyjna podejmuje działania mające na celu zapewnienie, że klient, z chwilą wystawienia zlecenia brokerskiego, nie będzie wykorzystywał instrumentów finansowych stanowiących pokrycie zlecenia w wysokości niezbędnej dla dokonania rozrachunku transakcji zawieranych przez firmę inwestycyjną w związku z wykonaniem tego zlecenia.

3. Przepisów ust. 1 i 2 nie stosuje się do zleceń:

- 1) których wykonanie polega na zawarciu transakcji, o której mowa w art. 7 ust. 5 pkt 2 ustawy, oraz
- 2) zbycia papierów wartościowych nabytych w wyniku transakcji, o której mowa w art. 7 ust. 5 pkt 2 ustawy, w okresie od jej zawarcia do czasu dokonania jej rozrachunku w zakresie zbycia papierów wartościowych, pod warunkiem że:
  - a) warunki obrotu obowiązujące na danym rynku regulowanym dopuszczają taką możliwość,
  - b) klient zawarł z firmą inwestycyjną wykonującą to zlecenie umowę zapewniającą dostawę papierów wartościowych potrzebnych do dokonania rozrachunku transakcji, o której mowa w art. 7 ust. 5 pkt 2 ustawy;
- 3) których wykonanie polega na zawarciu transakcji krótkiej sprzedaży.

§ 67. 1. W razie stwierdzenia braku pokrycia dla zlecenia firma inwestycyjna wykonuje zlecenie zbycia do wysokości pokrycia, o którym mowa w § 66 ust. 1, a zlecenie nabycia – do wysokości pokrycia, o którym mowa w § 59 ust. 1, i posiadanych zabezpieczeń albo odstępuje od wykonania zlecenia. Przyjęty sposób postępowania określa regulamin świadczenia usług wykonywania zleceń nabycia lub zbycia instrumentów finansowych.

2. W przypadku składania kilku zleceń kolejność wykonywania zleceń określa klient.

§ 68. 1. W przypadku instrumentów finansowych innych niż derywaty firma inwestycyjna dokonuje zapisów na rachunku i rachunku pieniężnym klienta po rozrachunku transakcji przez właściwą izbę rozrachunkową, najpóźniej do końca dnia, w którym nastąpił rozrachunek.

2. W przypadku derywatów firma inwestycyjna dokonuje zapisów na rachunku derywatów i rachunku pieniężnym klienta po rozliczeniu transakcji przez właściwą izbę rozliczeniową, najpóźniej do końca dnia, w którym nastąpiło rozliczenie.

3. Przepis ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio do dokonywania zapisów na rachunku klienta prowadzonym przez bank powierniczy.

§ 69. Firma inwestycyjna, wykonując czynności polegające na nabywaniu lub zbywaniu instrumentów finansowych na własny rachunek, w celu realizacji zadań związanych z funkcją animatora rynku, jest obowiązana do składania ofert kupna lub sprzedaży instrumentów finansowych i wykonywania zawartych transakcji na warunkach określonych na danym rynku lub w danym systemie obrotu instrumentami finansowymi.

Oddział 3

Transakcje derywatami

§ 70. 1. Do transakcji derywatami stosuje się odpowiednio przepisy § 68.

2. Do zleceń, których przedmiotem jest nabycie lub zbycie derywatów, stosuje się przepisy § 56–58 i § 69.

§ 71. 1. Firma inwestycyjna wystawia zlecenie brokerskie na podstawie zlecenia, którego przedmiotem jest zawarcie transakcji terminowej, pod warunkiem że w chwili wystawienia zlecenia brokerskiego klient ustanowił zabezpieczenie w wysokości określonej przez:

- 1) firmę inwestycyjną – w regulaminie wykonywania zleceń nabycia lub zbycia derywatów,
- 2) bank powierniczy – w regulaminie prowadzenia rachunków papierów wartościowych

– zarejestrowane zgodnie z zasadami odrębnej rejestracji, określonymi w § 7 ust. 9 pkt 1 i § 10 ust. 1 rozporządzenia o warunkach technicznych i organizacyjnych.

2. Wysokość zabezpieczenia, o którym mowa w ust. 1, powinna zapewniać wykonanie zobowiązań klienta z tytułu transakcji terminowej, przy uwzględnieniu obowiązków firmy inwestycyjnej lub banku powierniczego wynikających z uczestnictwa w systemie zabezpieczania płynności rozliczania transakcji organizowanym przez właściwą izbę rozliczeniową.

3. Przed wystawieniem zlecenia brokerskiego firma inwestycyjna dokonuje blokady instrumentów finansowych lub środków pieniężnych stanowiących przedmiot zabezpieczenia, a w przypadku gdy klient, w celu zabezpieczenia roszczeń z tytułu rozliczenia transakcji zawartych na podstawie jego zlecenia, zobowiązał się przenieść na firmę inwestycyjną prawa z papierów wartościowych, firma inwestycyjna, na podstawie złożonej przez klienta dyspozycji, dokonuje ich przeniesienia na własny rachunek papierów wartościowych.

4. Niezwłocznie po rozliczeniu sesji, na której została zawarta transakcja terminowa, firma inwestycyjna żąda od klienta uzupełnienia zabezpieczenia do wysokości nie mniejszej niż określona przez właściwą izbę rozliczeniową lub:

- 1) wypłaca nadwyżkę zabezpieczenia wniesionego w środkach pieniężnych na rachunek pieniężny klienta;
- 2) znosi blokadę instrumentów finansowych lub środków pieniężnych albo przenosi na klienta prawa z papierów wartościowych, stanowiących nadwyżkę ponad wymaganą wysokość zabezpieczenia.

5.²⁴⁾ Firma inwestycyjna może ze środków własnych, na zasadach określonych w umowie z klientem, który zawarł transakcję terminową, ustanowić zabezpieczenie transakcji klienta wymagane przez właściwą izbę rozliczeniową lub uzupełnić to zabezpieczenie w części, w której wysokość zabezpieczenia wynika z zawarcia transakcji za pośrednictwem tej firmy inwestycyjnej.

---

²⁴⁾ Dodany przez § 1 pkt 6 rozporządzenia, o którym mowa w odnośniku 9.

§ 72. 1. Firma inwestycyjna wystawia zlecenie brokerskie na podstawie zlecenia, którego przedmiotem jest nabycie opcji, pod warunkiem że w chwili wystawienia zlecenia brokerskiego klient posiada pełne pokrycie wartości zlecenia i przewidywanej prowizji, ustalone na zasadach określonych w § 60.

2. Firma inwestycyjna wystawia zlecenie brokerskie na podstawie zlecenia, którego przedmiotem jest wystawienie opcji, pod warunkiem że w chwili wystawienia zlecenia brokerskiego klient posiada zabezpieczenie, o którym mowa w § 71 ust. 1.

3. Firma inwestycyjna wystawia zlecenie brokerskie na podstawie zlecenia, którego przedmiotem jest sprzedaż opcji, pod warunkiem że klient posiada tę opcję w chwili wystawienia zlecenia brokerskiego.

§ 73. Firma inwestycyjna wykonuje zlecenia nabycia lub zbycia derywatów innych niż określone w § 71 i § 72 na warunkach określonych przez właściwą izbę rozliczeniową lub podmiot prowadzący system obrotu instrumentami finansowymi. Przepisy niniejszego oddziału stosuje się odpowiednio.

§ 74. Przepisy niniejszego oddziału stosuje się odpowiednio do wykonywania zleceń nabycia lub zbycia:

- 1) praw majątkowych, którymi obrót związany jest z obowiązkiem ustanowienia zabezpieczenia;
- 2) zagranicznych instrumentów finansowych, którymi obrót związany jest z obowiązkiem ustanowienia zabezpieczenia, o ile co innego nie wynika z przepisów regulujących obrót na danym zagranicznym rynku regulowanym;
- 3) instrumentów rynku niepublicznego, którymi obrót związany jest z obowiązkiem ustanowienia zabezpieczenia.

Oddział 4

Szczególne zasady postępowania w przypadku, gdy instrumenty finansowe klienta są rejestrowane w podmiocie innym niż wykonujący zlecenia

§ 75. 1. Firma inwestycyjna, która nie prowadzi rachunku klienta, z którym zawarła umowę o wykonywanie zleceń nabycia lub zbycia instrumentów finansowych, zawiera z podmiotem prowadzącym rachunek klienta umowę o dostarczanie instrumentów finansowych.

2. Firma inwestycyjna, która nie prowadzi rachunku pieniężnego klienta, z którym zawarła umowę o wykonywanie zleceń nabycia lub zbycia instrumentów finansowych, zawiera z podmiotem prowadzącym rachunek pieniężny lub rachunek bankowy tego klienta umowę o gwarantowaniu zapłaty.

3. Umowa, o której mowa w ust. 1, zawiera w szczególności tryb i warunki dostarczania instrumentów finansowych w przypadku zleceń zbycia oraz ustanawia obowiązek potwierdzania pokrycia takich zleceń przez podmiot prowadzący rachunek na żądanie firmy inwestycyjnej, a także tryb i warunki ich rozliczania w przypadku wykonania zlecenia.

4. Umowa, o której mowa w ust. 2, zawiera w szczególności tryb i warunki gwarantowania zapłaty w przypadku zleceń nabycia instrumentów finansowych, a także ich potwierdzania przez podmiot prowadzący rachunek pieniężny lub rachunek bankowy klienta i rozliczania w przypadku wykonania zlecenia.

5. Umowa, o której mowa w ust. 2, może przewidywać możliwość żądania przez firmę inwestycyjną złożenia przez podmiot prowadzący rachunek pieniężny lub rachunek bankowy klienta zabezpieczenia na warunkach określonych w § 62.

§ 76. W przypadku gdy złożono zlecenie sprzedaży instrumentów finansowych rejestrowanych na rachunku prowadzonym przez podmiot, o którym mowa w § 75 ust. 1, do obowiązków tego podmiotu przepis § 66 ust. 2 stosuje się odpowiednio.

§ 77. 1. Przepisów § 75 i § 76 nie stosuje się do zleceń składanych przez lub na rachunek klienta, który podpisał z podmiotem prowadzącym rachunek umowę na warunkach, o których mowa w art. 121 ust. 1 ustawy.

2. W przypadku zleceń określonych w ust. 1 składanych na rachunek klienta przez podmiot, o którym mowa w art. 121 ust. 2 pkt 2 ustawy, firma inwestycyjna zawiera z tym podmiotem umowę o dostarczanie przez ten podmiot instrumentów finansowych, która zawiera co najmniej określenie trybu i warunków dostarczania instrumentów finansowych w przypadku zleceń zbycia, oraz umowę o gwarantowaniu przez ten podmiot zapłaty, która określa co najmniej tryb i warunki gwarantowania zapłaty w przypadku zleceń nabycia instrumentów finansowych. Umowy te powinny dodatkowo zawierać:

- 1) określenie sposobu i terminów dostarczania podmiotowi, o którym mowa w art. 121 ust. 2 pkt 2 ustawy, potwierdzeń zawarcia transakcji oraz trybu i warunków postępowania w przypadku, o którym mowa w art. 121 ust. 5 ustawy;
- 2) określenie sposobu ustalenia wysokości szkody poniesionej przez firmę inwestycyjną w przypadku, gdy dostarczenie instrumentów finansowych lub środków pieniężnych lub też doręczenie potwierdzenia zawartej transakcji nastąpi później niż w dniu, w którym na rynku regulowanym działającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej powinien nastąpić rozrachunek transakcji;

3) wskazanie, czy podmiot, o którym mowa w art. 121 ust. 2 pkt 2 ustawy, zawarł z podmiotem prowadzącym rachunek klienta umowę o gwarantowaniu zapłaty i dostarczaniu instrumentów finansowych na rzecz firmy inwestycyjnej, określającą sposób postępowania w przypadku, gdy potwierdzenie zawartej transakcji zostało doręczone później niż w dniu, w którym na rynku regulowanym działającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej powinien nastąpić rozrachunek zawartych transakcji.

3. W przypadku gdy zlecenia określone w ust. 1 składane są na rachunek klienta na podstawie umowy o wykonywanie zleceń nabycia lub zbycia instrumentów finansowych zawartej przez firmę inwestycyjną z podmiotem, o którym mowa w art. 121 ust. 2 pkt 2 ustawy, umowa ta powinna zawierać postanowienia wskazane w ust. 2.

4. W przypadku zleceń składanych przez klienta, o którym mowa w ust. 1, bez pośrednictwa podmiotu, o którym mowa w art. 121 ust. 2 pkt 2 ustawy, firma inwestycyjna w umowie o wykonywanie zleceń nabycia lub zbycia instrumentów finansowych zawartej z klientem określa tryb i warunki dostarczania instrumentów finansowych w przypadku zleceń zbycia oraz tryb i warunki gwarantowania zapłaty w przypadku zleceń nabycia papierów wartościowych. Do umowy tej stosuje się odpowiednio ust. 2.

5. Umowy, o których mowa w ust. 2–4, mogą przewidywać możliwość żądania przez firmę inwestycyjną złożenia przez klienta lub podmiot, o którym mowa w art. 121 ust. 2 pkt 2 ustawy, zabezpieczeń zapłaty należności lub dostarczenia instrumentów finansowych. Ustanowione zabezpieczenie powinno gwarantować pewną i płynną jego realizację w wysokości zabezpieczającej interesy firmy inwestycyjnej.

6. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, nie stosuje się przepisów § 59–67, § 71 i § 72. W przypadku, o którym mowa w ust. 3, stosuje się przepis § 64 ust. 1.

7. Przepis ust. 1 nie wyłącza możliwości zawarcia przez firmę inwestycyjną z podmiotem prowadzącym rachunek umów, o których mowa w § 75.

8. Przepisy ust. 1–6 stosuje się odpowiednio w przypadku zamieszczenia w umowie o prowadzenie rachunku zbiorczego zawartej z bankiem powierniczym lub z firmą inwestycyjną zastrzeżenia, że rozliczenie na rachunku zbiorczym transakcji, zawartej na podstawie zlecenia posiadacza rachunku zbiorczego, nastąpi po dostarczeniu, odpowiednio, bankowi powierniczemu lub firmie inwestycyjnej potwierdzenia tej transakcji.

§ 78. W przypadku gdy rachunek klienta jest prowadzony przez Krajowy Depozyt lub spółkę, której Krajowy Depozyt przekazał wykonywanie czynności z zakresu zadań, o których mowa w art. 48 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy:

- 1) umowy, o których mowa w § 75 ust. 1 i 2, firma inwestycyjna zawiera z takim klientem;
- 2) umowa, o której mowa w § 75 ust. 1, zawiera w szczególności zobowiązanie takiego klienta do złożenia w Krajowym Depozycie lub spółce, której Krajowy Depozyt przekazał czynności z zakresu zadań, o których mowa w art. 48 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy, dyspozycji blokady instrumentów finansowych na żądanie firmy inwestycyjnej.

Oddział 5

Wykonywanie przez firmę inwestycyjną zleceń w sposób, o którym mowa w art. 73 ust. 2 ustawy

§ 79. 1. Firma inwestycyjna uzależnia zawarcie umowy o wykonywanie zleceń nabycia lub zbycia instrumentów finansowych w sposób, o którym mowa w art. 73 ust. 2 ustawy, od złożenia przez klienta, w formie pisemnej lub za pomocą elektronicznych nośników informacji, oświadczenia o jego sytuacji finansowej.

2. Firma inwestycyjna opracowuje system kryteriów, na podstawie których, po zawarciu umowy, o której mowa w ust. 1, ustalana będzie możliwość wykonania zlecenia w sposób, o którym mowa w art. 73 ust. 2 ustawy. Kryteria opracowane przez firmę inwestycyjną przedstawiane są klientowi przed zawarciem z nim umowy o wykonywanie zleceń nabycia lub zbycia instrumentów finansowych. O każdej zmianie kryteriów firma inwestycyjna informuje klientów, na których rzecz świadczy usługę wykonywania zleceń nabycia lub zbycia instrumentów finansowych w sposób, o którym mowa w art. 73 ust. 2 ustawy.

3. Firma inwestycyjna może odstąpić od obowiązków, o których mowa w ust. 1 i 2, w przypadku zawierania umowy o wykonywanie zleceń nabycia lub zbycia instrumentów finansowych z klientem profesjonalnym, o którym mowa w art. 3 pkt 39b lit. a–m ustawy, lub z uprawnionym kontrahentem.

4. Kryteria, o których mowa w ust. 2, powinny umożliwiać firmie inwestycyjnej ograniczenie liczby wykonywanych w sposób, o którym mowa w art. 73 ust. 2 ustawy, zleceń składanych przez jednego klienta lub składanych przez klientów w tym samym czasie, jeżeli ich liczba znacząco przekracza normę w rozumieniu art. 17 ust. 2 rozporządzenia 600/2014.

§ 80. Przepisy niniejszego oddziału stosuje się do banków, o których mowa w art. 70 ust. 2 ustawy, w zakresie papierów wartościowych emitowanych przez Skarb Państwa lub Narodowy Bank Polski dopuszczonych do obrotu na rynku regulowanym.

§ 81. Przepisów niniejszego oddziału nie stosuje się do wykonywania zleceń nabycia lub zbycia instrumentów finansowych w sposób, o którym mowa w art. 73 ust. 2 ustawy, polegających na przyjmowaniu zapisów na emitowane lub wystawiane przez tę firmę inwestycyjną instrumenty finansowe.

Oddział 6

Oferowanie instrumentów finansowych oraz przenoszenie instrumentów finansowych i środków pieniężnych klientów

§ 82. 1. Firma inwestycyjna pośrednicząca w oferowaniu instrumentów finansowych jest obowiązana do przyjęcia zapisu na instrumenty finansowe zgodnie z warunkami oferty.

2. Wpłaty pieniężne z tytułu zapisów na instrumenty finansowe przyjmowane są przez firmę inwestycyjną w wysokości i na warunkach określonych w ofercie.

3. Firma inwestycyjna obowiązana jest zawrzeć z emitentem, wystawcą albo wprowadzającym umowę określającą tryb, terminy i warunki przekazania, odpowiednio, emitentowi, wystawcy albo wprowadzającemu środków pieniężnych otrzymanych od klientów, którzy nabyli instrumenty finansowe w ofercie.

4. Do środków pieniężnych otrzymanych od klientów, którzy dokonali wpłat na instrumenty finansowe, do czasu ich przekazania przez firmę inwestycyjną zgodnie z umową, o której mowa w ust. 3, przepis § 10 rozporządzenia o warunkach technicznych i organizacyjnych stosuje się odpowiednio.

§ 83. 1. Zapisanie instrumentów finansowych nabytych w wyniku oferowania na rachunku, prowadzonym w firmie inwestycyjnej lub banku powierniczym, następuje niezwłocznie po złożeniu odpowiednio przez klienta lub uprawnionego z instrumentów finansowych zapisanych na rachunku zbiorczym odpowiedniego wniosku, chyba że warunki oferty przewidują inny termin.

2. Przepis ust. 1 stosuje się również do zapisu na rachunku klienta, który nabył instrumenty finansowe od klienta bądź uprawnionego z instrumentów finansowych zapisanych na rachunku zbiorczym, któremu przydzielono te instrumenty.

§ 84. 1. Zapisanie instrumentów finansowych na rachunku w związku z ich przeniesieniem, w wyniku transakcji lub zdarzenia prawnego, w obrocie wtórnym poza systemem obrotu instrumentami finansowymi, w przypadku gdy rachunki zbywcy i nabywcy prowadzone są przez ten sam podmiot, następuje niezwłocznie po powzięciu przez podmiot informacji o dokonaniu transakcji lub wystąpieniu zdarzenia, chyba że umowa przewiduje inny termin.

2. Firma inwestycyjna lub bank powierniczy podejmuje czynności związane z przeniesieniem instrumentów finansowych zbytych w wyniku transakcji lub zdarzenia prawnego, w obrocie wtórnym poza systemem obrotu instrumentami finansowymi, po uprzednim przedstawieniu przez klienta (zbywcę) dokumentów wskazujących na podstawę przeniesienia instrumentów finansowych.

3. W przypadku gdy czynności związane z przeniesieniem instrumentów finansowych podejmowane są na podstawie dyspozycji złożonej przez klienta profesjonalnego, firma inwestycyjna lub bank powierniczy może odstąpić od wymogu przedstawienia dokumentów, o których mowa w ust. 2.

4. W przypadku gdy instrumenty finansowe są przenoszone z rachunku zbiorczego na inny rachunek, firma inwestycyjna lub bank powierniczy prowadzące rachunek zbiorczy dokonują czynności związanych z przeniesieniem instrumentów finansowych zbytych w wyniku transakcji lub zdarzenia prawnego, w obrocie wtórnym poza systemem obrotu instrumentami finansowymi, po otrzymaniu od posiadacza rachunku zbiorczego odpowiedniej dyspozycji.

5. Firma inwestycyjna lub bank powierniczy mogą odmówić podjęcia czynności związanych z przeniesieniem instrumentów finansowych w przypadku powzięcia, na podstawie dokumentów, o których mowa w ust. 2, uzasadnionych wątpliwości wskazujących, że przeniesienie instrumentów finansowych ma na celu obejście przepisów prawa.

6. Firma inwestycyjna lub bank powierniczy odmawia podjęcia czynności określonych w ust. 2, gdy z dokumentów, o których mowa w ust. 2, wynika w sposób oczywisty, że przeniesienie instrumentów finansowych jest sprzeczne z przepisami prawa.

7. Odmowa, o której mowa w ust. 5 lub 6, powinna być sporządzona w formie pisemnej albo za pomocą elektronicznych nośników informacji i zawierać uzasadnienie. Przed dostarczeniem odmowy firma inwestycyjna lub bank powierniczy powinny umożliwić złożenie wyjaśnień w formie ustnej, pisemnej lub za pomocą elektronicznych nośników informacji.

8. Przepisów ust. 1–7 nie stosuje się do przenoszenia instrumentów finansowych w wyniku wykonywania zleceń nabycia lub zbycia instrumentów finansowych w sposób, o którym mowa w art. 73 ust. 2 ustawy, w przypadku gdy firma inwestycyjna prowadzi rachunek dla klienta, z którym została zawarta transakcja. Czynności, o których mowa w ust. 2, podejmowane są niezwłocznie po zawarciu transakcji.

§ 85. 1. Przeniesienie instrumentów finansowych i środków pieniężnych klienta bądź uprawnionego z instrumentów finansowych zapisanych na rachunku zbiorczym do innej firmy inwestycyjnej lub banku powierniczego oraz przeniesienie instrumentów finansowych w wyniku transakcji lub zdarzenia prawnego, w obrocie wtórnym poza systemem obrotu instru-

mentami finansowymi, w przypadku gdy rachunki dla zbywcy i nabywcy prowadzone są przez różne podmioty, następują niezwłocznie po złożeniu stosownej dyspozycji.

2. W przypadku gdy przeniesienie instrumentów finansowych następuje poza systemem obrotu instrumentami finansowymi, przepisy § 84 ust. 2-7 stosuje się odpowiednio do firmy inwestycyjnej lub banku powierniczego, w którym złożono dyspozycję dokonania przeniesienia instrumentów finansowych.

§ 86. Przepisy niniejszego oddziału stosuje się odpowiednio do postępowania firmy inwestycyjnej w przypadku, gdy instrumenty finansowe rejestrowane są na innych rachunkach niż rachunki papierów wartościowych oraz rachunki zbiorcze lub w ewidencji.

§ 87. Przepisy niniejszego oddziału stosuje się odpowiednio do postępowania banków, o których mowa w art. 70 ust. 2 ustawy, w przypadku gdy instrumenty finansowe ewidencjonowane są przez ten bank w związku z działalnością wykonywaną na podstawie art. 70 ust. 2 ustawy.

Oddział 7

Postępowanie firm inwestycyjnych w przypadku ogłoszenia wezwań na nabywanie lub zamianę akcji

§ 88. 1. W przypadku gdy zostało ogłoszone wezwanie do zapisywania się na sprzedaż lub zamianę akcji, firma inwestycyjna przyjmuje zapisy po sprawdzeniu, czy podmiot odpowiadający na wezwanie posiada akcje będące przedmiotem wezwania i czy zostały one zablokowane na jego rachunku.

2. W przypadku gdy akcje są zapisane na rachunku zbiorczym, firma inwestycyjna przyjmuje zapisy po uzyskaniu od posiadacza rachunku zbiorczego świadectwa depozytowego, o którym mowa w art. 10 ust. 2 ustawy, potwierdzającego, że podmiot odpowiadający na wezwanie posiada akcje będące przedmiotem wezwania i zostały one zablokowane na rachunku zbiorczym.

§ 89. Firma inwestycyjna jest obowiązana do przyjmowania zapisów na sprzedaż lub zamianę akcji zgodnie z warunkami określonymi w treści wezwania.

Rozdział 4

Ustanawianie i realizacja zabezpieczeń spłaty kredytów i pożyczek udzielonych na nabycie instrumentów finansowych

§ 90. 1. Firma inwestycyjna wykonuje czynności związane z ustanawianiem i realizacją zabezpieczeń spłaty kredytów na nabycie instrumentów finansowych na podstawie umowy między bankiem a klientem lub bankiem a uprawnionym z instrumentów finansowych zapisanych na rachunku zbiorczym, do której przystępuje, lub na podstawie odrębnej umowy między bankiem a firmą inwestycyjną, zgodnie z którą firma inwestycyjna jest obowiązana do dokonywania czynności zmierzających do ustanowienia i realizacji zabezpieczenia udzielonego przez bank kredytu.

2. Umowa, o której mowa w ust. 1, powinna zawierać w szczególności określenie:

- 1) instrumentów finansowych, które mogą być kupowane za środki pieniężne pochodzące z kredytu;
- 2) terminu spłaty kredytu;
- 3) rodzaju i wysokości wymaganego od klienta lub uprawnionego z instrumentów finansowych zapisanych na rachunku zbiorczym zabezpieczenia spłaty kredytu;
- 4) sposobu dokonywania przez firmę inwestycyjną wyceny instrumentów finansowych stanowiących zabezpieczenie;
- 5) warunków i terminów dokonywania i znoszenia przez firmę inwestycyjną blokady instrumentów finansowych i środków pieniężnych, stanowiących zabezpieczenie spłaty kredytu, o ile blokada jest przewidziana;
- 6) trybu i terminów przekazywania bankowi przez firmę inwestycyjną informacji o aktualnej wysokości zabezpieczenia;
- 7) sposobu postępowania firmy inwestycyjnej w przypadku spadku wysokości zabezpieczenia poniżej wymaganego poziomu;
- 8) sposobu postępowania firmy inwestycyjnej z instrumentami finansowymi i środkami pieniężnymi klienta lub uprawnionego z instrumentów finansowych zapisanych na rachunku zbiorczym w przypadku niezrealizowania przez niego zobowiązań z umowy kredytu;
- 9) obowiązku informowania banku przez firmę inwestycyjną o każdym przypadku zajęcia przez organy egzekucyjne lub inne uprawnione podmioty instrumentów finansowych lub środków pieniężnych kredytobiorcy stanowiących zabezpieczenie kredytu.

§ 91. Firma inwestycyjna przekazuje bankowi informacje, o których mowa w § 90 ust. 2 pkt 6, na podstawie udzielonego bankowi przez klienta lub uprawnionego z instrumentów finansowych zapisanych na rachunku zbiorczym upoważnienia do uzyskiwania informacji o stanach jego rachunków, ewidencji lub rejestrów.

§ 92. Przepisy niniejszego rozdziału stosuje się odpowiednio do banków powierniczych oraz do postępowania firm inwestycyjnych i banków powierniczych w przypadku ustanawiania i realizacji zabezpieczeń spłaty pożyczek na nabycie instrumentów finansowych.

§ 93. Przepisy niniejszego rozdziału stosuje się odpowiednio do banków, o których mowa w art. 70 ust. 2 ustawy.

Rozdział 5

Tryb i warunki postępowania w przypadku zabezpieczenia wierzytelności na instrumentach finansowych

Oddział 1

Przepisy ogólne

§ 94. Firma inwestycyjna podejmuje czynności związane z ustanowieniem zabezpieczenia wierzytelności na instrumentach finansowych wyłącznie w przypadku, gdy są spełnione łącznie następujące warunki:

- 1) istnieje nieprzedawniona wierzytelność pieniężna lub niepieniężna, w tym wierzytelność przyszła lub warunkowa, wynikająca z określonego stosunku prawnego;
- 2) forma zabezpieczenia wierzytelności oraz sposób zaspokojenia wierzyciela z przedmiotu zabezpieczenia odpowiadają wymaganiom określonym w odrębnych przepisach;
- 3) przedmiotem zabezpieczenia wierzytelności są instrumenty finansowe zapisane na rachunku papierów wartościowych klienta, innym rachunku klienta lub w ewidencji, służących do zapisywania instrumentów finansowych, albo przechowywane przez firmę inwestycyjną na rzecz klienta.

§ 95. 1. Firma inwestycyjna odmawia podjęcia czynności związanej z ustanowieniem zabezpieczenia wierzytelności, gdy z przedstawionej umowy o ustanowieniu zabezpieczenia lub z dokumentu, z którego wynika zabezpieczona wierzytelność, wynika w sposób oczywisty, że są one sprzeczne z przepisami prawa.

2. Odmowa, o której mowa w ust. 1, powinna być sporządzona w formie pisemnej albo za pomocą elektronicznych nośników informacji i zawierać uzasadnienie. Przed dostarczeniem klientowi odmowy firma inwestycyjna powinna umożliwić mu złożenie wyjaśnień.

§ 96. Przepisy niniejszego rozdziału stosuje się odpowiednio:

- 1) w przypadku, gdy zabezpieczenie wierzytelności:
  - a) banku, z tytułu udzielonego kredytu, zostało ustanowione na instrumentach finansowych zapisanych na rachunku papierów wartościowych, innym rachunku klienta lub w ewidencji klienta, prowadzonych przez wydzieloną jednostkę organizacyjną tego banku prowadzącą działalność maklerską lub na instrumentach finansowych przechowywanych przez tę jednostkę,
  - b) zostało ustanowione na papierach wartościowych zapisanych zgodnie z art. 4 ust. 2 ustawy;
- 2) do banku powierniczego.

§ 97. Podejmowanie przez firmę inwestycyjną czynności związanych z ustanowieniem na instrumentach finansowych zabezpieczenia wierzytelności w innej formie i w inny sposób niż wskazane w przepisach oddziałów 2 i 3 jest dopuszczalne, jeżeli nie narusza to przepisów prawa, a forma tego zabezpieczenia oraz sposób wykonywania przez firmę inwestycyjną tych czynności zostały szczegółowo określone w regulaminie świadczenia usług maklerskich.

§ 98. Przepisy niniejszego oddziału stosuje się odpowiednio do banków, o których mowa w art. 70 ust. 2 ustawy.

Oddział 2

Blokada instrumentów finansowych

§ 99. W przypadku gdy zabezpieczenie wierzytelności polega na ustanowieniu na prowadzonym dla klienta (dłużnika) rachunku blokady określonej liczby instrumentów finansowych, połączonej z ustanowieniem nieodwołalnego pełnomocnictwa dla osoby uprawnionej z tytułu blokady (wierzyciela) do sprzedaży zablokowanych instrumentów finansowych i zaspokojenia się z uzyskanych w ten sposób środków pieniężnych, firma inwestycyjna, na podstawie umowy o ustanowieniu blokady i złożeniu przez klienta dyspozycji blokady, w formie pisemnej lub za pomocą elektronicznych nośników informacji, dokonuje blokady na rachunku klienta. Regulamin świadczenia usług maklerskich może określać dodatkowe warunki ustanawiania takich pełnomocnictw.

§ 100. Firma inwestycyjna jest obowiązana do utrzymywania blokady instrumentów finansowych przez okres wynikający z umowy o ustanowieniu blokady.

§ 101. 1. W okresie utrzymywania blokady firma inwestycyjna nie może wykonywać poleceń klienta dotyczących:

- 1) zniesienia blokady;
- 2) zbycia zablokowanych instrumentów finansowych;
- 3) przeniesienia zablokowanych instrumentów finansowych.

2. Przepisu ust. 1 pkt 3 nie stosuje się w przypadku:

- 1) przeniesienia instrumentów finansowych, będących przedmiotem blokady, z zachowaniem blokady, jeżeli przeniesienie jest wynikiem realizacji postanowień umowy ustanawiającej blokadę;
- 2) o którym mowa w art. 89 ust. 4 ustawy.

3. Wykonanie przez firmę inwestycyjną innych niż wymienione w ust. 1 dyspozycji klienta dotyczących zablokowanych instrumentów finansowych może nastąpić wyłącznie w zakresie określonym w umowie o ustanowieniu blokady.

§ 102. Firma inwestycyjna prowadząca dla klienta rachunek, na którym są zapisane zablokowane instrumenty finansowe, w braku odmiennych postanowień umowy o ustanowieniu blokady, przekazuje do dyspozycji klienta, w sposób przez niego wskazany, pożytki z tych instrumentów, w szczególności dywidendy, odsetki lub inne świadczenia pieniężne spełniane na rzecz klienta z instrumentów finansowych.

§ 103. 1. W dacie wymagalności wierzytelności zabezpieczonej blokadą lub w najbliższym możliwym dniu, w którym wykonanie zlecenia jest możliwe, firma inwestycyjna przyjmuje do wykonania zlecenie sprzedaży instrumentów finansowych, złożone przez wierzyciela na podstawie pełnomocnictwa udzielonego mu przez klienta wraz z umową o ustanowieniu blokady.

2. Firma inwestycyjna niezwłocznie przekazuje do dyspozycji wierzyciela, w sposób wskazany przez niego w zleceniu, o którym mowa w ust. 1, środki pieniężne pochodzące z wykonania tego zlecenia, w wysokości pozwalającej na zaspokojenie roszczeń wierzyciela wynikających z umowy.

3. Po upływie ustalonego w umowie okresu utrzymywania blokady firma inwestycyjna nie może przyjąć do wykonania zlecenia, o którym mowa w ust. 1.

4. Do trybu postępowania firmy inwestycyjnej wykonującej zlecenie, o którym mowa w ust. 1, stosuje się odpowiednio przepisy rozporządzenia.

§ 104. 1. Firma inwestycyjna znosi blokadę w przypadku:

- 1) blokady bezterminowej, ustanowionej do odwołania lub do czasu wykonania zobowiązania zabezpieczonego blokadą – niezwłocznie po złożeniu przez wierzyciela, w formie pisemnej lub za pomocą elektronicznych nośników informacji, dyspozycji zniesienia blokady lub po złożeniu w takiej samej formie dyspozycji zniesienia blokady przez klienta, za zgodą wierzyciela wyrażoną w formie pisemnej lub za pomocą elektronicznych nośników informacji;
- 2) blokady terminowej, nieodwołalnej – w dniu następującym po upływie okresu utrzymywania blokady ustalonego w umowie;
- 3) określonym w § 103 ust. 1 – niezwłocznie po złożeniu zlecenia sprzedaży instrumentów finansowych.

2. Zniesienie blokady może dotyczyć części zablokowanych instrumentów finansowych.

3. W przypadku gdy zablokowane instrumenty finansowe są zapisane na rachunku prowadzonym przez bank powierniczy, zniesienie blokady następuje niezwłocznie po otrzymaniu przez bank dokumentów potwierdzających złożenie zlecenia sprzedaży, o którym mowa w § 103 ust. 1.

§ 105. W przypadku gdy instrumenty finansowe będące zabezpieczeniem wierzytelności zapisane są na rachunku prowadzonym przez bank powierniczy, kopię umowy o ustanowieniu blokady i złożeniu przez klienta dyspozycji blokady bank przekazuje do firmy inwestycyjnej świadczącej na rzecz klienta usługi wykonywania zleceń nabycia lub zbycia instrumentów finansowych.

§ 106. Przepisy niniejszego oddziału stosuje się odpowiednio do trybu postępowania firmy inwestycyjnej w przypadku ustanawiania blokady na instrumentach finansowych niedopuszczonych do obrotu w systemie obrotu instrumentami finansowymi, jeżeli konstrukcja tych instrumentów umożliwia ustanowienie na nich blokady.

§ 107. Przepisy niniejszego oddziału stosuje się odpowiednio do trybu postępowania banków, o których mowa w art. 70 ust. 2 ustawy, w przypadku ustanawiania blokady na instrumentach finansowych ewidencjonowanych przez ten bank w związku z działalnością wykonywaną na podstawie art. 70 ust. 2 ustawy, jeżeli konstrukcja tych instrumentów umożliwia ustanowienie na nich blokady.

Oddział 3

Zastaw na instrumentach finansowych

§ 108. 1. W przypadku gdy zabezpieczenie wierzytelności polega na ustanowieniu zastawu na określonej liczbie instrumentów finansowych zapisanych na rachunku, firma inwestycyjna, na podstawie umowy zastawu i złożeniu przez klienta dyspozycji blokady zastawionych instrumentów w formie pisemnej lub za pomocą elektronicznych nośników informacji, dokonuje na rachunku zastawcy blokady tych instrumentów.

2. W przypadku gdy zabezpieczenie wierzytelności polega na ustanowieniu zastawu rejestrowego na podstawie przepisów ustawy o zastawie rejestrowym, firma inwestycyjna dokonuje blokady instrumentów finansowych po otrzymaniu dokumentów, o których mowa w ust. 1, oraz odpisu z rejestru zastawów stanowiącego dowód wpisu.

§ 109. Firma inwestycyjna jest obowiązana do utrzymywania blokady zastawionych instrumentów finansowych przez okres wynikający z umowy zastawu.

§ 110. 1. Firma inwestycyjna prowadząca rachunek, na którym są zapisane instrumenty finansowe obciążone zastawem, lub przechowująca instrumenty finansowe obciążone zastawem, w braku odmiennych postanowień umowy zastawu, przekazuje do dyspozycji zastawnika, w sposób przez niego wskazany, pożytki z tych instrumentów, w szczególności dywidendy lub odsetki. W zakresie obowiązku zastawnika określonego w art. 319 Kodeksu cywilnego firma inwestycyjna może, na podstawie pełnomocnictwa udzielonego przez zastawnika, dokonać rozliczenia wobec zastawcy z pobranych pożytków.

2. W przypadku gdy dłużnik z instrumentów finansowych obciążonych zastawem przekazuje firmie inwestycyjnej, o której mowa w ust. 1, świadczenie główne, do którego jest obowiązany z tych instrumentów, firma inwestycyjna dokonuje blokady na rachunku pieniężnym zastawcy otrzymanych z tego tytułu środków pieniężnych. Środki pieniężne podlegają blokadzie do czasu wykonania uprawnień przysługujących zastawcy lub zastawnikowi.

3. Środki pieniężne pochodzące ze spełnienia świadczenia przez dłużnika z zastawionych instrumentów mogą być wypłacone wyłącznie do rąk zastawcy i zastawnika łącznie albo na żądanie jednego z nich powinny zostać złożone do depozytu sądowego.

§ 111. Firma inwestycyjna znosi blokadę zastawionych instrumentów finansowych niezwłocznie po otrzymaniu dokumentów potwierdzających wygaśnięcie zastawu.

§ 112. W przypadku gdy zaspokojenie zastawnika polega na przejściu instrumentów finansowych na własność w trybie i na warunkach określonych w przepisach ustawy o zastawie rejestrowym, firma inwestycyjna, na żądanie zastawnika złożone w dacie wymagalności wierzytelności, w formie pisemnej lub za pomocą elektronicznych nośników informacji, niezwłocznie przenosi instrumenty finansowe na rzecz zastawnika, w liczbie uwzględniającej wartość przejętych instrumentów finansowych, ustalonej zgodnie z art. 23 ust. 1 tej ustawy.

§ 113. W przypadku gdy zaspokojenie zastawnika nastąpi przez sprzedaż instrumentów finansowych w drodze przetargu publicznego, o którym mowa w art. 24 ust. 1 ustawy o zastawie rejestrowym, firma inwestycyjna, na żądanie nabywcy złożone w formie pisemnej i po przedstawieniu protokołu przebiegu przetargu, niezwłocznie przenosi instrumenty finansowe na rzecz nabywcy.

§ 114. 1. W przypadku gdy zaspokojenie zastawnika następuje zgodnie z przepisami o postępowaniu egzekucyjnym i polega na sprzedaży instrumentów finansowych, zgodnie z art. 911⁸ § 2 i 3 Kodeksu postępowania cywilnego, do zlecenia sprzedaży zastawionych instrumentów finansowych, złożonego przez osoby uprawnione do tego zgodnie z art. 911⁸ § 2, 3 i 5 tej ustawy, oraz do trybu postępowania firmy inwestycyjnej wykonującej zlecenie sprzedaży stosuje się odpowiednio przepisy rozporządzenia.

2. Firma inwestycyjna niezwłocznie przekazuje do dyspozycji komornika, w sposób wskazany przez niego w wezwaniu, o którym mowa w art. 911⁸ § 1 pkt 2 Kodeksu postępowania cywilnego, środki pieniężne pochodzące z wykonania zlecenia, o którym mowa w ust. 1.

3. W przypadku gdy zaspokojenie zastawnika następuje zgodnie z przepisami o postępowaniu egzekucyjnym i polega na sprzedaży instrumentów finansowych niezapisanych na rachunku papierów wartościowych lub na innym rachunku, firma inwestycyjna realizuje pisemne żądania komornika, w tym zlecenia lub dyspozycje dotyczące tych instrumentów, od momentu skutecznego ich zajęcia.

§ 115. Po wygaśnięciu zastawu firma inwestycyjna nie może podejmować czynności, o których mowa w § 112 i § 114.

§ 116. Przepisy § 114 stosuje się odpowiednio do postępowania firmy inwestycyjnej w przypadku zaspokojenia wierzyciela z instrumentów finansowych dłużnika w ramach prowadzonej egzekucji, która nie wynika z ustanowionego zastawu.

§ 117. 1. W zakresie nieuregulowanym w przepisach niniejszego oddziału do ustanowienia, utrzymywania i zniesienia blokady instrumentów finansowych w związku z ustanowieniem zastawu stosuje się odpowiednio przepisy oddziału 2.

2. W przypadku gdy zabezpieczenie wierzytelności polega na ustanowieniu zastawu na papierach wartościowych niezapisanych na rachunku papierów wartościowych lub innym rachunku, firma inwestycyjna wydaje papiery wartościowe zastawnikowi lub osobie trzeciej na podstawie umowy zastawu spełniającej wymogi, o których mowa w art. 329 § 1 Kodeksu cywilnego.

§ 118. 1. Przepisy oddziału dotyczące firmy inwestycyjnej stosuje się odpowiednio do banku powierniczego.

2. Przepisy oddziału stosuje się odpowiednio do trybu postępowania firmy inwestycyjnej w przypadku ustanawiania zastawu lub zastawu rejestrowego na instrumentach finansowych niedopuszczonych do obrotu w systemie obrotu instrumentami finansowymi, jeżeli konstrukcja tych instrumentów umożliwia ustanowienie na nich tych zabezpieczeń.

§ 119. Przepisy niniejszego oddziału stosuje się odpowiednio do trybu postępowania banków, o których mowa w art. 70 ust. 2 ustawy, w przypadku ustanawiania zastawu lub zastawu rejestrowego na instrumentach finansowych ewidencjonowanych przez ten bank w związku z działalnością wykonywaną na podstawie art. 70 ust. 2 ustawy.

Oddział 4

Zabezpieczenia finansowe

§ 120. 1. Po otrzymaniu umowy o ustanowieniu blokady finansowej firma inwestycyjna dokonuje na rachunku lub w ewidencji prowadzonej na rzecz dłużnika blokady instrumentów finansowych wskazanych w umowie.

2. W przypadku gdy dłużnik wykonuje przysługujące mu, zgodnie z umową o ustanowieniu blokady finansowej, prawo zastępowania składników zabezpieczenia, firma inwestycyjna, w zakresie zgodnym z umową o ustanowieniu blokady finansowej, wykonuje złożoną przez niego, w formie pisemnej lub za pomocą elektronicznych nośników informacji, dyspozycję blokady instrumentów finansowych wskazanych w tej dyspozycji oraz znosi blokadę instrumentów finansowych stanowiących pierwotny przedmiot zabezpieczenia.

§ 121. 1. Firma inwestycyjna jest obowiązana do utrzymywania blokady instrumentów finansowych przez okres wynikający z umowy o ustanowieniu blokady, z zastrzeżeniem § 120 ust. 2.

2. Do blokady, o której mowa w ust. 1, stosuje się przepis § 101.

§ 122. Firma inwestycyjna prowadząca dla dłużnika rachunek, na którym są zapisane zablokowane instrumenty finansowe, w braku odmiennych postanowień umowy o ustanowieniu blokady finansowej, przekazuje do dyspozycji dłużnika, w sposób przez niego wskazany, pożytki z tych instrumentów, w szczególności dywidendy, odsetki lub inne świadczenia pieniężne spełniane na jego rzecz z instrumentów finansowych.

§ 123. Firma inwestycyjna znosi blokadę, o której mowa w § 120 ust. 1, w przypadku:

- 1) gdy umowa o ustanowieniu blokady finansowej przewiduje termin, do którego ustanawia się to zabezpieczenie – z chwilą upływu tego terminu;
- 2) wystąpienia okoliczności określonych w umowie o ustanowieniu blokady finansowej jako umożliwiających zniesienie blokady – niezwłocznie po ich stwierdzeniu.

§ 124. 1. Jeżeli zaspokojenie wierzytelności zabezpieczonych blokadą finansową następuje przez sprzedaż instrumentów finansowych, w dniu wystąpienia podstawy realizacji tego zabezpieczenia lub w najbliższym możliwym dniu, w którym wykonanie zlecenia jest możliwe, firma inwestycyjna przyjmuje do wykonania zlecenie sprzedaży instrumentów finansowych, złożone przez wierzyciela na podstawie pełnomocnictwa udzielonego mu przez klienta w umowie o ustanowieniu blokady finansowej. Do wykonania zlecenia sprzedaży stosuje się odpowiednio przepisy rozporządzenia.

2. Firma inwestycyjna niezwłocznie przekazuje do dyspozycji wierzyciela, w sposób wskazany przez niego w zleceniu, o którym mowa w ust. 1, środki pieniężne pochodzące z wykonania tego zlecenia, w wysokości pozwalającej na zaspokojenie roszczeń wierzyciela wynikających z umowy blokady finansowej. Pozostałe środki finansowe pochodzące z wykonania tego zlecenia firma inwestycyjna przekazuje do dyspozycji dłużnika.

3. Po upływie ustalonego w umowie terminu ustanowienia blokady finansowej firma inwestycyjna nie może przyjąć do wykonania zlecenia, o którym mowa w ust. 1.

4. W przypadku gdy przedmiotem blokady finansowej są instrumenty finansowe niedopuszczone do systemu obrotu instrumentami finansowymi, a umowa sprzedaży została zawarta bez pośrednictwa firmy inwestycyjnej prowadzącej rachunek, na którym zapisane są zablokowane instrumenty finansowe, lub przechowującej instrumenty finansowe, firma inwestycyjna przenosi te instrumenty na rzecz ich nabywcy, na podstawie przekazanej mu przez wierzyciela kopii umowy sprzedaży tych instrumentów, po złożeniu przez wierzyciela, w formie pisemnej lub za pomocą elektronicznych nośników informacji, dyspozycji dłużnika przeniesienia tych instrumentów. Środki uzyskane ze sprzedaży, w wysokości pozwalającej na zaspokojenie roszczeń wierzyciela wynikających z umowy blokady finansowej, firma inwestycyjna niezwłocznie przekazuje do dyspozycji wierzyciela w sposób wskazany w złożonej przez niego dyspozycji.

§ 125. 1. Jeżeli zaspokojenie wszystkich lub niektórych roszczeń, zabezpieczonych blokadą finansową, następuje przez kompensatę, firma inwestycyjna znosi blokadę instrumentów finansowych oraz dokonuje innych czynności związanych z kompensatą, po otrzymaniu dokumentów potwierdzających:

- 1) wystąpienie podstawy realizacji zabezpieczenia;
- 2) dokonanie czynności niezbędnych do dokonania kompensaty zgodnie z treścią klauzuli kompensacyjnej w rozumieniu art. 3 pkt 3 ustawy o niektórych zabezpieczeniach finansowych.

2. Kompensata jest dokonywana przez firmę inwestycyjną na warunkach określonych w klauzuli kompensacyjnej.

§ 126. 1. Po otrzymaniu umowy o ustanowieniu zabezpieczenia finansowego w formie przeniesienia na wierzyciela instrumentów finansowych będących przedmiotem zabezpieczenia firma inwestycyjna prowadząca dla dłużnika rachunek lub przechowująca na jego rzecz instrumenty finansowe dokonuje przeniesienia instrumentów finansowych na rzecz wierzyciela, po złożeniu przez dłużnika dyspozycji przeniesienia w formie pisemnej lub za pomocą elektronicznych nośników informacji.

2. Jeżeli umowa, o której mowa w ust. 1, przewiduje blokadę przeniesionych instrumentów finansowych na rachunku lub w ewidencji wierzyciela, firma inwestycyjna dokonuje blokady instrumentów finansowych, będących przedmiotem zabezpieczenia, na rachunku lub w ewidencji dłużnika i przenosi je na wierzyciela z zachowaniem blokady. Firma inwestycyjna, która prowadzi dla dłużnika rachunek lub przechowuje na jego rzecz instrumenty finansowe, przekazuje firmie inwestycyjnej, która prowadzi dla wierzyciela rachunek lub przechowuje na jego rzecz instrumenty finansowe, kopię umowy o ustanowieniu zabezpieczenia, o którym mowa w ust. 1.

3. Zniesienie blokady, o której mowa w ust. 2, następuje zgodnie z postanowieniami umowy o ustanowieniu zabezpieczenia finansowego:

- 1) po otrzymaniu dokumentów potwierdzających wystąpienie podstawy realizacji zabezpieczenia i zawiadomienie dłużnika o wygaśnięciu roszczenia o zwrot przedmiotu zabezpieczenia albo
- 2) w przypadku, gdy umowa o ustanowieniu zabezpieczenia finansowego, o którym mowa w ust. 1, przewiduje termin, do którego ustanawia się to zabezpieczenie – z chwilą upływu tego terminu.

§ 127. 1. Po otrzymaniu umowy o ustanowieniu zastawu finansowego na określonej liczbie instrumentów finansowych, zapisanych na rachunku lub przechowywanych na rzecz klienta (dłużnika), firma inwestycyjna, na podstawie dyspozycji blokady zastawionych instrumentów finansowych, złożonej przez dłużnika w formie pisemnej lub za pomocą elektronicznych nośników informacji, dokonuje na jego rachunku lub w ewidencji blokady tych instrumentów.

2. Firma inwestycyjna znosi blokadę ustanowioną zgodnie z ust. 1, w przypadku gdy wierzyciel, na podstawie udzielonego mu przez dłużnika upoważnienia, wykonuje przysługujące mu, zgodnie z umową o ustanowieniu zastawu finansowego, prawo użycia instrumentów finansowych, stanowiących przedmiot zastawu finansowego. W takim przypadku firma inwestycyjna wykonuje dyspozycję lub zlecenie złożone przez wierzyciela w ramach wykonania przysługującego mu prawa użycia.

3. W przypadku gdy dłużnik wykonuje przysługujące mu, zgodnie z umową o ustanowieniu zastawu finansowego, prawo zastępowania składników zabezpieczenia, firma inwestycyjna, w zakresie zgodnym z umową o ustanowieniu zastawu finansowego, wykonuje złożoną przez niego, w formie pisemnej lub za pomocą elektronicznych nośników informacji, dyspozycję blokady instrumentów finansowych wskazanych w tej dyspozycji oraz znosi blokadę instrumentów finansowych stanowiących pierwotny przedmiot zabezpieczenia.

§ 128. 1. Firma inwestycyjna jest obowiązana do utrzymywania blokady zastawionych instrumentów finansowych przez okres wynikający z umowy zastawu finansowego, z zastrzeżeniem § 127 ust. 2 i 3.

2. Do blokady, o której mowa w ust. 1, stosuje się przepis § 101.

§ 129. 1. Firma inwestycyjna prowadząca rachunek, na którym są zapisane instrumenty finansowe obciążone zastawem finansowym, lub przechowująca takie instrumenty finansowe, w braku odmiennych postanowień umowy zastawu finansowego, przekazuje do dyspozycji zastawnika, w sposób przez niego wskazany, pożytki z tych instrumentów, w szczególności dywidendy lub odsetki.

2. W braku odmiennych postanowień umowy zastawu finansowego, w przypadku gdy dłużnik z instrumentów finansowych obciążonych zastawem przekazuje firmie inwestycyjnej, o której mowa w ust. 1, świadczenie główne, do którego jest obowiązany z tych instrumentów, firma inwestycyjna dokonuje blokady na rachunku pieniężnym zastawcy otrzymanych z tego tytułu środków pieniężnych. Środki pieniężne podlegają blokadzie do czasu wykonania uprawnień przysługujących zastawcy lub zastawnikowi na podstawie umowy zastawu finansowego.

§ 130. Firma inwestycyjna znosi blokadę, o której mowa w § 127, w przypadku:

- 1) gdy umowa o ustanowieniu blokady finansowej przewiduje termin ustanowienia tego zabezpieczenia – z chwilą upływu tego terminu;
- 2) wystąpienia okoliczności określonych w umowie o ustanowieniu blokady finansowej – niezwłocznie po ich stwierdzeniu;
- 3) wygaśnięcia zastawu finansowego – niezwłocznie po ustaleniu tego faktu.

§ 131. Jeżeli zgodnie z umową o ustanowieniu zabezpieczenia finansowego zaspokojenie polega na przejściu przez wierzyciela na własność instrumentów finansowych objętych zastawem finansowym, firma inwestycyjna wykonuje złożoną przez wierzyciela, na podstawie pełnomocnictwa udzielonego mu przez klienta w umowie o ustanowieniu zabezpieczenia finansowego, dyspozycję przeniesienia na rzecz wierzyciela instrumentów finansowych objętych zastawem.

§ 132. 1. W przypadku gdy zaspokojenie roszczeń z zastawu finansowego polega na sprzedaży zastawionych instrumentów finansowych, w dniu wystąpienia podstawy realizacji zastawu finansowego firma inwestycyjna wykonuje zlecenie sprzedaży zastawionych instrumentów finansowych, złożone przez wierzyciela na podstawie pełnomocnictwa udzielonego mu przez klienta w umowie o ustanowieniu zastawu finansowego.

2. Firma inwestycyjna niezwłocznie przekazuje do dyspozycji wierzyciela, w sposób wskazany przez niego w zleceniu, o którym mowa w ust. 1, środki pieniężne pochodzące z wykonania jego zlecenia, w wysokości pozwalającej na zaspokojenie zabezpieczonych roszczeń.

3. Po zajściu okoliczności, o których mowa w § 130, firma inwestycyjna nie może przyjąć do wykonania zlecenia, o którym mowa w ust. 1.

§ 133. Do sposobu postępowania firmy inwestycyjnej w przypadku zaspokajania roszczeń wynikających z zastawu finansowego przez kompensatę stosuje się odpowiednio § 125.

§ 134. 1. Przepisy niniejszego oddziału, dotyczące firmy inwestycyjnej, stosuje się odpowiednio do banku powierniczego.

2. Przepisy niniejszego oddziału stosuje się odpowiednio do banków, o których mowa w art. 70 ust. 2 ustawy.

Oddział 5

Szczególne zasady dotyczące ustanawiania zabezpieczeń na rachunkach zbiorczych

§ 135. 1. Ustanowienie zabezpieczenia wierzytelności na rachunku zbiorczym może nastąpić wyłącznie przez podmiot uprawniony z instrumentów finansowych zarejestrowanych na tym rachunku, wskazany firmie inwestycyjnej zgodnie z art. 8a ust. 4 ustawy.

2. W przypadku gdy dany rodzaj zabezpieczenia wiąże się z ustanowieniem blokady instrumentów finansowych, skuteczność takiego zabezpieczenia jest uzależniona od otrzymania przez firmę inwestycyjną dokumentu, o którym mowa w art. 10 ust. 2 ustawy, wskazującego osobę uprawnioną z instrumentów finansowych wskazanych w tym dokumencie.

3. Zabezpieczenie uważa się za skutecznie ustanowione na czas wskazany w terminie ważności dokumentu, o którym mowa w art. 10 ust. 2 ustawy.

4. Firma inwestycyjna prowadząca rachunek zbiorczy dokonuje blokady na rachunku zbiorczym instrumentów finansowych stanowiących przedmiot zabezpieczenia na podstawie umowy o ustanowieniu zabezpieczenia na tych instrumentach, przekazanej mu przez podmiot ustanawiający zabezpieczenie za pośrednictwem posiadacza rachunku.

5. W okresie utrzymywania blokady firma inwestycyjna prowadząca rachunek zbiorczy nie może wykonywać poleceń posiadacza rachunku ani podmiotu uprawnionego z instrumentów finansowych objętych blokadą. Blokada nie może zostać zniesiona do dnia upływu terminu ważności dokumentu, o którym mowa w art. 10 ust. 2 ustawy.

6. Firma inwestycyjna przyjmuje do wykonania zlecenie sprzedaży instrumentów finansowych złożone przez wierzyciela na podstawie pełnomocnictwa udzielonego jej przez podmiot ustanawiający zabezpieczenie będący jej klientem pod warunkiem wymagalności zabezpieczonej wierzytelności, w chwili wygaśnięcia terminu ważności dokumentu, o którym mowa w art. 10 ust. 2 ustawy.

§ 136. Przepisy niniejszego oddziału dotyczące firmy inwestycyjnej stosuje się odpowiednio do banków powierniczych prowadzących rachunki zbiorcze.

§ 137. W zakresie nieuregulowanym w niniejszym oddziale do ustanowienia zabezpieczenia na instrumentach finansowych rejestrowanych na rachunku zbiorczym stosuje się przepisy niniejszego rozdziału.

Rozdział 6

Sprawozdania przekazywane klientom

§ 138. 1. Z zastrzeżeniem ust. 2 i 3, w przypadku świadczenia usługi maklerskiej, o której mowa w art. 69 ust. 2 pkt 1 ustawy, w sposób, o którym mowa w art. 74b ust. 1 pkt 1 ustawy, firma inwestycyjna przekazuje klientowi sprawozdanie dotyczące przyjęcia i przekazania zlecenia, obejmujące:

- 1) oznaczenie firmy inwestycyjnej przyjmującej i przekazującej zlecenie klienta;
- 2) nazwę, firmę, imię i nazwisko lub inne oznaczenie klienta;
- 3) datę i czas przyjęcia zlecenia;
- 4) datę i czas przekazania zlecenia do innego podmiotu w celu wykonania zlecenia;
- 5) oznaczenie podmiotu, do którego przekazano zlecenie klienta w celu wykonania zlecenia;
- 6) rodzaj zlecenia, o ile rodzaj ten został określony przez klienta;
- 7) identyfikator kupna/sprzedaży albo charakter zlecenia w przypadku zleceń innych niż kupno/sprzedaż;
- 8) oznaczenie instrumentu finansowego;
- 9) liczbę instrumentów finansowych będących przedmiotem zlecenia, o ile liczba ta została określona przez klienta;
- 10) cenę, po jakiej przekazane zlecenie miało być wykonane przez podmiot, lub sposób określenia tej ceny;
- 11) łączną planowaną wartość transakcji, która miała być zawarta w wykonaniu zlecenia przez podmiot, o ile rodzaj zlecenia pozwala na jej określenie;
- 12) całkowitą wartość pobranych opłat i prowizji oraz zestawienie poszczególnych pozycji pobranych opłat i prowizji oraz innych kosztów przyjęcia i przekazania zlecenia.

2. W przypadku gdy firma inwestycyjna świadczy usługę, o której mowa w art. 69 ust. 2 pkt 1 ustawy, w związku z wykonywaniem usługi, o której mowa w art. 69 ust. 2 pkt 6 ustawy, w ramach oferty publicznej w rozumieniu ustawy o ofercie publicznej, obowiązek określony w ust. 1 uznaje się za spełniony, gdy klient otrzymał formularz zapisu i warunki emisji, pod warunkiem że formularz zapisu lub warunki emisji zawierają informacje, o których mowa w ust. 1.

3. W przypadku gdy przedmiotem usługi, o której mowa w art. 69 ust. 2 pkt 1 ustawy, są jednostki uczestnictwa otwartego funduszu inwestycyjnego, obowiązek określony w ust. 1 uznaje się za spełniony, gdy klient otrzymał potwierdzenie, o którym mowa w art. 91 ustawy z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi (Dz. U. z 2023 r. poz. 681 i 825), pod warunkiem że to potwierdzenie zawiera informacje, o których mowa w ust. 1.

4. Firma inwestycyjna przekazuje sprawozdanie, o którym mowa w ust. 1, niezwłocznie po przekazaniu zlecenia klienta do innego podmiotu w celu jego wykonania, jednak nie później niż do końca dnia roboczego następującego po dniu, w którym zlecenie zostało przekazane.

5. Sprawozdanie, o którym mowa w ust. 1, może być przekazywane w formie wystandaryzowanej, pod warunkiem że forma ta jest przejrzysta i zrozumiała dla klienta. Sposób przekazania sprawozdania określa umowa o przyjmowanie i przekazywanie zleceń.

6. Przepisy ust. 1–5 nie wyłączają obowiązku firmy inwestycyjnej do niezwłocznego przekazywania, na żądanie klienta, informacji dotyczących aktualnego stanu przekazywania do innego podmiotu przyjętego zlecenia w celu jego wykonania.

§ 139. 1. W przypadku świadczenia usługi maklerskiej, o której mowa w art. 69 ust. 2 pkt 5 ustawy, firma inwestycyjna przekazuje klientowi okresowe sprawozdanie obejmujące:

- 1) oznaczenie firmy inwestycyjnej udzielającej rekomendacji klientowi;
- 2) nazwę, firmę, imię i nazwisko lub inne oznaczenie klienta albo grupy klientów;
- 3) datę i czas udzielenia rekomendacji;
- 4) formę udzielonej rekomendacji;
- 5) oznaczenie rekomendowanego instrumentu finansowego lub instrumentów finansowych, o ile rekomendacja obejmuje więcej niż jeden instrument finansowy;
- 6) kierunek inwestycyjny rekomendacji (nabycie/zbycie);

- 7) oznaczenie, czy rekomendacja udzielana jest w ramach doradztwa inwestycyjnego świadczonego w sposób niezależny czy w sposób zależny, o ile informacja ta nie została zawarta w umowie z klientem;
- 8) podział na poszczególne instrumenty finansowe, o ile rekomendacja obejmuje więcej niż jeden instrument finansowy, lub podział ten był określony w treści rekomendacji;
- 9) rekomendowaną cenę nabycia lub zbycia instrumentu finansowego lub instrumentów finansowych, o ile rekomendacja obejmuje więcej niż jeden instrument finansowy lub cena taka została wskazana w treści rekomendacji;
- 10) oznaczenie ważności rekomendacji, o ile rekomendacja ta jest ograniczona w czasie;
- 11) całkowitą wartość pobranych opłat i prowizji oraz zestawienie poszczególnych pozycji pobranych opłat i prowizji oraz innych kosztów związanych z udzieleniem rekomendacji, o ile takie opłaty i prowizje zostały pobrane.

2. W przypadku gdy sprawozdanie, o którym mowa w ust. 1, przekazywane jest klientowi detalicznemu, do sprawozdania tego dołącza się raport, o którym mowa w art. 83g ust. 3 ustawy, o ile raport ten nie został wcześniej przekazany temu klientowi.

3. Z zastrzeżeniem ust. 5 i 6, sprawozdanie, o którym mowa w ust. 1, przekazuje się raz na trzy miesiące.

4. W przypadku gdy firma inwestycyjna przekazała lub udostępniła klientowi rekomendację na trwałym nośniku informacji, a w treści tego dokumentu znajdowały się informacje, o których mowa w ust. 1, sprawozdanie, o którym mowa w ust. 1, zawiera w odniesieniu do tych rekomendacji informacje, o których mowa w ust. 1 pkt 1–3 i 5.

5. Obowiązek, o którym mowa w ust. 1, uznaje się za spełniony, w przypadku gdy firma inwestycyjna udziela swoim klientom dostępu do systemu internetowego kwalifikującego się jako trwały nośnik informacji, zapewniający dostęp klientowi do udzielonych rekomendacji.

6. W przypadku, gdy usługa maklerska, o której mowa w art. 69 ust. 2 pkt 5 ustawy, jest świadczona na rzecz klienta jednorazowo, termin przekazania sprawozdania, o którym mowa w ust. 1, może zostać określony w umowie z klientem.

§ 140. 1. W przypadku świadczenia usługi maklerskiej, o której mowa w art. 69 ust. 4 pkt 6 ustawy, na rzecz klienta, firma inwestycyjna przekazuje klientowi sprawozdanie obejmujące:

- 1) oznaczenie firmy inwestycyjnej przekazującej klientowi analizę inwestycyjną, analizę finansową lub inną rekomendację o charakterze ogólnym (analiza);
- 2) nazwę, firmę, imię i nazwisko lub inne oznaczenie klienta albo grupy klientów, w przypadku gdy analiza sporządzona jest na indywidualne zamówienie klienta;
- 3) datę i czas przekazania klientowi analizy lub informacji o jej udostępnieniu;
- 4) sposób przekazania klientowi analizy lub informacji o jej udostępnieniu;
- 5) podstawowe informacje na temat przedmiotu analizy, w tym:
  - a) oznaczenie instrumentu finansowego lub rodzajów instrumentów finansowych,
  - b) kierunek inwestycyjny analizy (nabycie/zbycie) wraz z ceną nabycia lub zbycia instrumentu finansowego oraz datą ważności analizy;
- 6) wskazanie, czy analiza była uprzednio przekazana innym klientom lub podana do publicznej wiadomości wraz z podaniem daty i czasu, kiedy to nastąpiło, o ile przekazanie to lub podanie do publicznej wiadomości nastąpiło w różnym czasie lub w umowie o świadczenie tej usługi maklerskiej została zawarta informacja o kolejności udostępniania analizy poszczególnym kategoriom klientów;
- 7) całkowitą wartość pobranych opłat i prowizji oraz zestawienie poszczególnych pozycji pobranych opłat i prowizji oraz innych kosztów związanych z udzieleniem rekomendacji, o ile opłaty te i prowizje zostały pobrane.

2. Z zastrzeżeniem ust. 4 i 5, sprawozdanie, o którym mowa w ust. 1, przekazuje się raz na trzy miesiące.

3. W przypadku gdy firma inwestycyjna przekazała lub udostępniła klientowi analizę na trwałym nośniku informacji, a w treści tego dokumentu znajdowały się informacje, o których mowa w ust. 1, sprawozdanie, o którym mowa w ust. 1, zawiera w odniesieniu do tych analiz informacje, o których mowa w ust. 1 pkt 1–3, oraz oznaczenie instrumentu finansowego, którego dotyczyła ta analiza.

4. Obowiązek, o którym mowa w ust. 1, uznaje się za spełniony, w przypadku gdy firma inwestycyjna udziela swoim klientom dostępu do systemu internetowego kwalifikującego się jako trwały nośnik informacji, zapewniający dostęp klientowi do udzielonych analiz.

5. W przypadku gdy usługa maklerska, o której mowa w art. 69 ust. 4 pkt 6 ustawy, jest świadczona na rzecz klienta jednorazowo, termin przekazania sprawozdania, o którym mowa w ust. 1, może zostać określony w umowie z klientem.

6. Sprawozdanie, o którym mowa w ust. 1, może być przekazywane w formie wystandaryzowanej, pod warunkiem że forma ta jest przejrzysta i zrozumiała dla klienta.

§ 141. 1. W przypadku świadczenia usługi maklerskiej, o której mowa w art. 69 ust. 4 pkt 8 ustawy, firma inwestycyjna przekazuje klientowi sprawozdania w zależności od rodzaju czynności, których przedmiotem są instrumenty bazowe instrumentów pochodnych.

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, do zakresu, sposobu i terminów przekazywania sprawozdań klientowi, w przypadku gdy wykonywane są czynności, o których mowa w:

- 1) art. 69 ust. 2 pkt 1 ustawy – przepis § 138,
- 2) art. 69 ust. 2 pkt 2 ustawy – przepis art. 59 rozporządzenia 2017/565,
- 3) art. 69 ust. 2 pkt 4 ustawy – przepisy art. 60 oraz art. 62 ust. 1 rozporządzenia 2017/565,
- 4) art. 69 ust. 2 pkt 5 ustawy – przepis § 139,
- 5) art. 69 ust. 4 pkt 1 ustawy – przepis art. 63 rozporządzenia 2017/565,
- 6) art. 69 ust. 4 pkt 6 ustawy – przepis § 140

– stosuje się odpowiednio.

§ 141a. Przepisy § 138 i § 139 stosuje się odpowiednio do banków, o których mowa w art. 70 ust. 2 ustawy.

Rozdział 7

Przepisy przejściowe i końcowe

§ 142. (pominięty).

§ 143. 1. Przepisy oddziałów 4 i 5 w rozdziale 2 nie mają zastosowania do instrumentów finansowych wyemitowanych lub wystawionych przed dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, które były oferowane, rekomendowane lub w inny sposób udostępnione do nabycia lub objęcia przed tym dniem.

2. Przepisy oddziału 5 w rozdziale 2, w szczególności wymogi dotyczące określania grupy docelowej, stosuje się do instrumentów finansowych, które zostały wyemitowane lub wystawione przed dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, jeżeli są oferowane, rekomendowane lub w inny sposób udostępniane do nabycia lub objęcia po dniu wejścia w życie niniejszego rozporządzenia.

3. Firma inwestycyjna, o której mowa w art. 83b ust. 9 ustawy, w przypadku, o którym mowa w ust. 2:

- 1) powinna działać w taki sposób, jakby emitent lub wystawca instrumentu finansowego był podmiotem niepodlegającym przepisom art. 83b ustawy;
- 2) może uwzględnić na potrzeby wypełniania obowiązków określonych w rozdziale 2, oddziale 5 grupę docelową określoną przez emitenta lub wystawcę instrumentu finansowego dobrowolnie lub na podstawie umowy z firmą inwestycyjną, jeżeli grupa docelowa została określona przez emitenta lub wystawcę instrumentu finansowego w sposób zgodny z przepisami oddziału 4 w rozdziale 2, oraz nie dłużej niż do pierwszego przeglądu instrumentów finansowych przeprowadzonego zgodnie z § 34 ust. 2–4, po dniu wejścia w życie niniejszego rozporządzenia.

4. W przypadku, o którym mowa w ust. 3 pkt 2, firma inwestycyjna, o której mowa w art. 83b ust. 9 ustawy, dokonuje, w ramach własnego procesu przeglądu, analizy grupy docelowej określonej przez emitenta lub wystawcę instrumentu finansowego.

§ 144. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia^{25),26)}

²⁵⁾ Rozporządzenie zostało ogłoszone w dniu 8 czerwca 2018 r.

²⁶⁾ Niniejsze rozporządzenie było poprzedzone rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 24 września 2012 r. w sprawie trybu i warunków postępowania firm inwestycyjnych, banków, o których mowa w art. 70 ust. 2 ustawy o obrocie instrumentami finansowymi, oraz banków powierniczych (Dz. U. z 2015 r. poz. 878 oraz z 2016 r. poz. 26), które utraciło moc z dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia zgodnie z art. 34 pkt 1 ustawy z dnia 1 marca 2018 r. o zmianie ustawy o obrocie instrumentami finansowymi oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 685).